ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

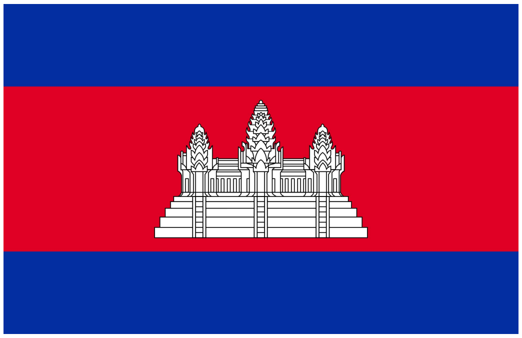

របាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា នៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ខែផល្គុន ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥

ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

របាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា នៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ខែផល្គុន ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥

ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២

អារម្ភកថា

ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបាននូវមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងចីរភាព ។ អត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្សរ៍ ជាមធ្យមប្រមាណ ៧.៧% បានបញ្ជាក់អំពីវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកម្ពុជា ។ លើមូលដ្ឋាននេះ កម្ពុជាត្រូវបានក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបក្នុងឆ្នាំ២០១៦ និងត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងបញ្ជីចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រចាំឆ្នាំ បានថយចុះក្នុងកម្រិតអវិជ្ជមាន -៣.១% ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដោយសារផលប៉ះពាល់ពីជំងឺកូវីដ-១៩ មុននឹងកើនឡើងដល់ ៣% ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។

ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ នាចុងឆ្នាំ២០១៩ បានបង្កើតបញ្ហាប្រឈមដល់សុខភាពសាធារណៈ និងសេដ្ឋកិច្ចសកល ។ នៅពេលដែលជំងឺកូវីដ-១៩ បានរីករាលដាលក្នុងកម្រិតខុសៗគ្នា ដល់ប្រទេសជាច្រើនលើសកលលោក, លទ្ធភាពឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិនេះបានក្លាយជាមធ្យោបាយ សម្រាប់វាស់វែងសមត្ថភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ ។ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក៏ទទួលរងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានពីការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ នេះដែរ ។ ទោះបីឥទ្ធិពលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ អាចមានភាពធ្ងន់ធ្ងរ គួបផ្សំនឹងប្រភពធនធានមានកំណត់របស់កម្ពុជាដែលជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍, កម្ពុជាបានធ្វើឱ្យសហគមន៍អន្តរជាតិមានការភ្ញាក់ផ្អើល តាមរយៈការគ្រប់គ្រងជំងឺរាតត្បាតនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងផលប៉ះពាល់នៃជំងឺកូវីដ-១៩, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវវិធានការឆ្លើយតបដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងស្របតាមអភិក្រម "ទូទាំងសង្គម" ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺនេះ ក៏ដូចជាកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើវិស័យគន្លឹះមួយចំនួន ។ ដោយទទួលស្គាល់អំពីតួនាទីសំខាន់របស់វ៉ាក់សាំងក្នុងការគ្រប់គ្រងស្ថានការណ៍ និងដើម្បីបញ្ចៀសការជាប់គាំងនៃដំណើរការសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវកម្មវិធីចាក់វ៉ាក់សាំងដល់ប្រជាជនទូទាំងប្រទេស នាដើម ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ និងយុទ្ធនាការផ្តល់ដូសជំរុញ ដែលមានសន្ទុះលឿនគួរកត់សម្គាល់ ។ កម្ពុជាត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាប្រទេសឈានមុខក្នុងចំណោមប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើនលើសកលលោក ។

ទោះបីមានការផ្លាស់ប្តូរទម្រង់ក្នុងការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ដោយសារការសម្រេចបានឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប និងការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច រួមជាមួយនឹងការប្រណាំងប្រជែងរបស់ប្រទេសជាដៃគូក្នុងការទទួលធនធាន ក៏ដូចជាការរឹតត្បិតរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការបើកផ្តល់ធនធានក្នុងបណ្តាឆ្នាំចុងក្រោយនេះក៏ដោយ, ក៏រំហូរនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការនៅតែមានស្ថានភាពល្អប្រសើរនៅឡើយ ។ ក្នុងពេលដែលការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងនៅមានទំហំថេរ, ឥណទានសម្បទាន មានការកើនឡើង ទាំងទំហំដុល និងសមាមាត្រ ។ ទាំងនេះបានបង្ហាញអំពីសមត្ថភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការទទួល និងគ្រប់គ្រងហិរញ្ញប្បទានប្រកបដោយការប្រុងប្រយ័ត្នស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ។ រីឯសហគមន៍ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានប្តេជ្ញាបន្តការគាំទ្រដល់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ តាមរយៈការចូលរួមក្នុងយុទ្ធនាការ

ចាក់វ៉ាក់សាំង, ការគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបបន្ទាន់ប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩, និងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រសម្រាប់ការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឡើងវិញ ។ ទំហំនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងឆ្នាំ២០២០-២០២១ បានបង្ហាញអំពីភាពជាដៃគូប្រកបដោយការជឿទុកចិត្តគ្នា និងកិច្ចប្រឹងប្រែងរួមគ្នារវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងកាលៈទេសៈដ៏លំបាកនេះ ។

សមិទ្ធផលដ៏ត្រចះត្រចង់ទាំងនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញច្បាស់អំពីគុណវុឌ្ឍិផ្នែកនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងទំនុកចិត្តយ៉ាងមុតមាំ និងការគាំទ្រឥតងាករេពីសំណាក់សាធារណជន ក៏ដូចជាការចូលរួមរបស់សហគមន៍អន្តរជាតិ ។ យុត្តិកម្មទាំងនេះគឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលរៀបចំគោលនយោបាយជាតិរយៈពេលវែង ដើម្បីក្តាប់ជាប់នូវចលនការនៃការអភិវឌ្ឍសម្រាប់ស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញប្រកបដោយភាពធន់ ។

ដើម្បីចាប់ផ្តើមស្តារភាពធន់ឡើងវិញប្រកបដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្ន, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ "ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការរស់នៅជាមួយជំងឺកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី ឆ្នាំ ២០២១-២០២៣" ដើម្បីស្តារ និងអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ ភាពជោគជ័យក្នុងការអនុវត្តក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ត្រូវផ្អែកលើការបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងការកៀរគរការគាំទ្រពីភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ទន្ទឹមនឹងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមថ្មីៗដែលទើបកើតឡើង ហើយប្រែក្លាយបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ ឱ្យទៅជាកាលានុវត្តភាព តាមរយៈការដាក់ចេញនូវអភិក្រមឆ្ពោះទៅមុខយ៉ាងម៉ត់ចត់ ស្របតាមជវភាពតំបន់ និងសកលលោក ដែលមានការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

គោលបំណងចម្បងនៃរបាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនេះ គឺដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យវឌ្ឍនភាពនៃភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និងផ្តល់នូវការវិភាគដែលផ្អែកលើសក្ខីកម្មជាក់ស្តែង លើការវិវត្តនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងនោះ រួមមានការគាំទ្រអាទិភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍជាតិ, គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា, ការឆ្លើយតបទៅនឹងជំងឺកូវីដ-១៩, និងការគាំពារសង្គម ។ របាយការណ៍នេះក៏បានវាយតម្លៃភាពជាដៃគូ ដែលអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់តម្រង់ទិសការពិភាក្សា និងជាឯកសារយោងសម្រាប់កិច្ចសន្ទនាស្តីពីភាពជាដៃគូ ។ របាយការណ៍នេះនឹងជួយកម្ពុជាក្នុងការត្រៀមខ្លួនចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចនាពេលខាងមុខ ។ ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថារបាយការណ៍នេះនឹងបង្ហាញ អំពីការវិភាគស៊ីជម្រៅសម្រាប់អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍, និងភាគីពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ។ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំ និងសហការីទាំងអស់ក្នុងគណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា នៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ដែលបានចូលរួម ក្នុងកិច្ចការដ៏សំខាន់នេះ ។

ថ្ងៃអង្គារ ១២រោច ខែផល្គុន ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២

រដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូអមនាយករដ្ឋមន្ត្រី

អគ្គលេខាធិការគណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ឈៀង យ៉ាណារ៉ា

មាតិកា

ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ..i-vi

ជំពូក១ - សេចក្តីផ្តើម-បរិការណ៍នៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ..១

ជំពូក ២- ភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍... ៥

វឌ្ឍនភាពស្តីពីភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍... ៥

ជំពូក ៣- ការវិវត្តនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ.. ១១

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ...១១

ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ និងអនុបាតធៀបនឹង ផ.ស.ស..១១

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍...១២

ការប្រែប្រួលសំខាន់ៗនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន...១៥

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ...១៥

ទម្រង់ និងទំហំនៃការបើកផ្តល់ឥណទានសម្បទាន..១៧

ការចូលរួមរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ...១៨

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមរាជធានី-ខេត្ត.. ២០

ការគាំទ្ររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២១

ជំពូក ៤- ការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការឆ្លើយតបជំងឺកូវីដ-១៩ និងក្នុងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម..២៤

ការគាំទ្រដល់យុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺកូវីដ-១៩.. ២៤

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រលើការឆ្លើយតបបន្ទាន់... ២៥

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ.. ២៦

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម.....................២៧

ការរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម... ២៩

ជំពូក ៥- ស្ថានភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងអន្តរវិស័យ.. ៣០

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់លើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនិងបង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី........ ៣០

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ.. ៣៣

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន... ៣៦

ជំពូក ៦- តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា............... ៣៩

តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា.. ៣៩

ការវិភាគហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា...៤០

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការគាំទ្រវិស័យអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា ៤២

ជំពូក ៧ - ការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា...... ៤៤

ការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា................៤៥
វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា គោលដៅទី ១៧ : ភាពជាដៃគូ..........៤៨
ជំពូក ៨- ការចាកចេញពីឋានៈប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា... ៥០
ផលបច្ច័យនៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា.. ៥២
ផែនទីចង្អុលផ្លូវសម្រាប់ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ៥៣
គោលនយោបាយសំខាន់..៥៤
ជំពូក ៩ - សេចក្តីសន្និដ្ឋាន..៥៧

បញ្ជីតារាង

២.១- ស្ថានភាពស្តីពីស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ តាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍.. ៩

៣.១- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍.. ១៣

៣.២- ទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍.. ១៤

៣.៣- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ ១៦

៣.៤- ការបើកផ្តល់ និងសកម្មភាពរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ.......................... ១៨

៣.៥- ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ ១៩

៣.៦- ការបើកផ្តល់តាមរាជធានី-ខេត្ត.. ២០

៣.៧- ការបើកផ្តល់របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗតាមរាជធានី-ខេត្ត ឆ្នាំ២០២០.. ២០

៣.៨- ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមវិស័យ.. ២១

៣.៩- ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗ ២៣

៤.១- វ៉ាក់សាំងជំងឺកូវីដ-១៩ ក្រោមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងយន្តការ COVAX ២៥

៤.២- ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការគាំទ្រការឆ្លើយតបបន្ទាន់ ២៦

៤.៣- ការគាំទ្រទៅលើការស្តារឡើងវិញនៃសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច.. ២៧

៤.៤- ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគាំពារសង្គមដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍.. ២៨

៤.៥- ការចូលរួមចំណែករបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការគាំពារសង្គម ២៩

៥.១- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលយេនឌ័រ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១... ៣១

៥.២- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលយេនឌ័ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១......... ៣១

៥.៣- ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១.. ៣២

៥.៤- ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១.. ៣៣

៥.៥- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១..................... ៣៤

៥.៦- ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ដៃគូ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១.... ៣៤

៥.៧- ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១.. ៣៥

៥.៨- ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ .... ៣៦

៥.៩- ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ .... ៣៧

៥.១០- ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ .... ៣៨

៦.១- ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៨-២០១៩............ ៤០

៦.២- ធនធានរយៈពេលមធ្យមសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម......................... ៤១

៦.៣- ធនធានរយៈពេលមធ្យមរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម
.... ៤២

៦.៤- ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍គាំទ្រដល់វិស័យអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា
.... ៤៣

៧.១-ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមគោលដៅ គ.អ.ច.ក. ឆ្នាំ២០១៩-២០២២.................................... ៤៦
៧.២-ការបើកផ្តល់របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗតាមគោលដៅ គ.អ.ច.ក. ឆ្នាំ២០២១............................ ៤៧
៧.៣-គោលដៅទី ១៧ ពង្រឹងមធ្យោបាយអនុវត្ត និងបង្កើតភាពរស់រវើកនៃភាពជាដៃគូសកល សម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព... ៤៨
៨.១-លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់កម្ពុជាចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច.................................... ៥០
៨.២-សង្ខេបស្តីពីវឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងដំណើរចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច................... ៥១
៨.៣-ផលចំណេញ និងការខាតបង់នៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច.............................. ៥២

បញ្ជីតារាង

២.១- ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឆ្នាំ២០២០.......... ៥
២.២ - ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផល ឆ្នាំ២០២១.......... ៥
២.៣ -ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឆ្នាំ២០២០ .... ៦
២.៤ - ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឆ្នាំ២០២១.......... ៦
២.៥-ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ ឆ្នាំ២០២០.......... ៦
២.៦-ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ ឆ្នាំ២០២១.......... ៦
២.៧-ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ ឆ្នាំ២០២០.......... ៧
២.៨-ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ ឆ្នាំ២០២១ .... ៧
២.៩-ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ២០២០.......... ៨
២.១០-ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ២០២១.......... ៨
២.១១-ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌ ឆ្នាំ២០២០.......... ៩
២.១២-ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌ ឆ្នាំ២០២១.......... ៩
៣.១-ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ២០១៣-២០២២.......... ១១
៣.២-ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ និងអនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស.......... ១២
៣.៣-ដៃគូផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសំខាន់ៗ.......... ១៥
៣.៤-ទំហំហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូសំខាន់ៗ.......... ១៥
៣.៥-អនុបាតនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ.......... ១៧
៣.៦-ទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន.......... ១៨
៣.៧-ការបើកផ្តល់តាមវិស័យ និងតាមទម្រង់.......... ១៨
៣.៨-ការគាំទ្ររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមវិស័យ.......... ២២
៣.៩-ភាគរយនៃធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរាជរដ្ឋាភិបាល.......... ២២

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១: ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩
ឧបសម្ព័ន្ធទី២: ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០២០
ឧបសម្ព័ន្ធទី៣: ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០២១
ឧបសម្ព័ន្ធទី៤ ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៣-២០២៣
ឧបសម្ព័ន្ធទី៥: ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៣-២០២៣
ឧបសម្ព័ន្ធទី៦: ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមរាជធានី និងខេត្ត ឆ្នាំ២០១៩-២០២២

ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ

ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** កម្ពុជារក្សាបានសន្តិភាព, ស្ថិរភាព, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម, ការគ្រប់គ្រងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងការកែទម្រង់អភិបាលកិច្ច ដែលជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន ។ សមិទ្ធផលធំធេងទាំងនេះ បានស្តែងចេញតាមរយៈភាពជាម្ចាស់ និងសមត្ថភាព ព្រមទាំងភាពជាអ្នកដឹកនាំនយោបាយដ៏រឹងមាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ជាមួយគ្នានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់តួនាទីសំខាន់នៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងប្រភពហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍដទៃទៀត រួមទាំងវិស័យឯកជនសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានសំខាន់ក្នុងការសម្រេចចក្ខុវិស័យឆ្នាំ២០៣០ និងឆ្នាំ២០៥០ ពិសេសក្នុងអន្តរកាលនៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ដូចបណ្តាប្រទេសដទៃទៀត, កម្ពុជាបានទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីការវិវត្តឆាប់រហ័សនៃបរិការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ និងបញ្ហាប្រឈមសកល ពិសេសជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញគោលនយោបាយអន្តរាគមន៍ជាច្រើន ដើម្បីឆ្លើយតបបន្ទាន់នឹងបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ ដោយបានសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ តាមរយៈយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងទូទាំងប្រទេស, ការដាក់ចេញក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម ឆ្នាំ២០១៦-២០២៥, ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយជំងឺកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី ឆ្នាំ២០២១-២០២៣ និងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថល ឆ្នាំ២០២១-២០៣៥, កម្ពុជាមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងស្ថានការណ៍នៃជំងឺកូវីដ-១៩ និងសម្រេចបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៣% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ហើយរំពឹងថានឹងអាចកើនដល់ ៥,៦% ក្នុងឆ្នាំ២០២២ និង ៦,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ។

ភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍

ដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ដោយបានកំណត់គោលការណ៍, យន្តការ និងឧបករណ៍ ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូដោយផ្តោតលើលទ្ធផល និងតាមដានវឌ្ឍនភាពសូចនាករស្តីពីស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ដែលមានសង្គតិភាពជាមួយគោលការណ៍ស្តីពីភាពជាដៃគូសកល។

ចំពោះសមិទ្ធកម្មដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភាពជាដៃគូ, ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផលជាតិសម្រេចបានជិត ១០% មុនគោលដៅដែលបានកំណត់ ៨០% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ និងភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននូវហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ កំពុងមានវឌ្ឍនភាព ដោយសម្រេចបាន ៨៦% និង៩៦% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌបានកើនបន្តិចពី ៧៤% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដល់ ៧៧% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ រីឯការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធជាតិ, ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទំហំ ៧៤% ដែលបានគាំទ្រដល់វិស័យសាធារណៈ បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ៣៨% បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ ។

ការវិវត្តនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍

ទោះបីមានការប្រកួតប្រជែងខាងធនធានសាធារណៈរវាងប្រទេសជាដៃគូ និងលទ្ធភាពធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍, ក៏ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ មានទំហំជាមធ្យម ២.០០០ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ហិរញ្ញប្បទានបានកើនដល់ ២.៤០០ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ២២% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៩ ដោយសារការបើកផ្តល់លើគម្រោងធំពីរ ដើម្បីរួមចំណែកប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ និងដើម្បី គាំទ្រកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។ ប៉ុន្តែ ទំហំនេះអាចនឹងថយចុះប្រមាណ ១៦% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងក្នុងឆ្នាំ២០២០ បានកើនដល់ ៩៥៩ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៤០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ប៉ុន្តែ បានថយចុះ ៩% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៩ ។ រីឯឥណទានសម្បទានបានកើនដល់កម្រិតខ្ពស់ ប្រមាណ ១.៤៥២ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៦០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប និងបានកើន ៩% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៩ ដោយសារការបើកផ្តល់របស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, ធនាគារពិភពលោក, សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ និងបារាំង ។

ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៣-២០១៨, អនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស បានធ្លាក់ចុះ ដោយសារកំណើនខ្ពស់នៃ ផ.ស.ស ធៀបនឹងកំណើនហិរញ្ញប្បទាន ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ អនុបាតនេះបានកើនដល់កម្រិតខ្ពស់ ៩% ដោយសារការកើនឡើងឥណទានសម្បទាន ជាមួយនឹងកំណើនអវិជ្ជមាននៃ ផ.ស.ស ដែលបណ្តាលមកពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ចាប់ពីឆ្នាំ២០២១ ដល់ឆ្នាំ២០២២, សេដ្ឋកិច្ចបានចាប់ផ្តើមងើបឡើងវិញ ហើយការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាននៅរក្សាទំហំថេរ ខណៈដែលអនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស នឹងរំពឹងថាធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ៦% ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ។

ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៨-២០២២, សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន, កូរ៉េ និងបារាំង គឺជាដៃគូទ្វេភាគីដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ ខណៈដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងធនាគារពិភពលោក គឺជាស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានច្រើន ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន និងកូរ៉េ បានបង្កើនការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពី ៧៨៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៤០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១.១០០ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៤៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ។

ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៨-២០២២, ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ បានតម្រឹមល្អប្រសើរជាមួយនឹងអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី ៤ ។ ហិរញ្ញប្បទានមួយផ្នែកធំបានគាំទ្រដល់វិស័យសុខាភិបាល, អប់រំ ,កសិកម្ម, ដឹកជញ្ជូន និងថាមពល ដែលមានទំហំ ៥៧% និង ៧០% ធៀបនឹងហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និងឆ្នាំ២០២១ ។ និន្នាការទាំងនេះបានបង្ហាញអំពីអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងការជំរុញកំណើន ដែលមានសង្គតិភាពជាមួយវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ និងកិច្ចប្រឹងប្រែងឆ្លើយតបនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ និងការស្តារសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឡើងវិញ ។

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ

និន្នាការនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន (លានដុល្លារ)

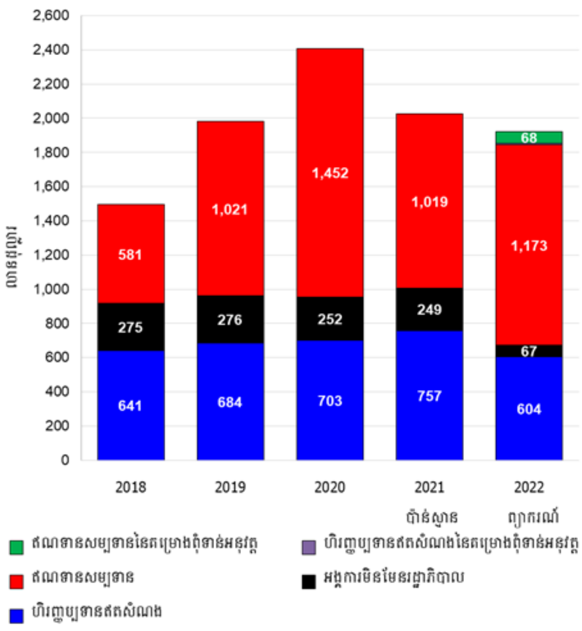

ការវិភាជតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០២០ (លានដុល្លារ)

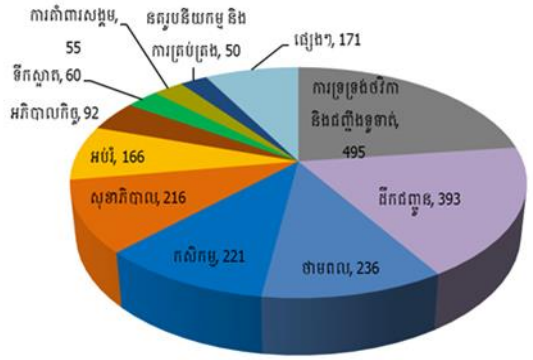

ការបើកផ្តល់របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	2018	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍
UN Own Funds	62.4	63.5	77.4	91.2	76.8
Work Bank	30.5	76.7	90.5	87.4	137.4
ADB	122.8	243	452.6	204.8	160.9
GAVI Alliance	7.9	20.1	8.9	9.1	-
Global Fund	19.9	40.9	39.7	42.8	41.1
IAEA	-	-	0.7	0.9	0.3
EU/EC	88.4	65.5	89.4	76.9	108.8
Czech Republic	1.1	1.7	2.2	2.7	1.9
France	80.6	195.4	85.7	117.4	130.0
Germany	37.3	29.5	29.8	44.8	82.9
Ireland	0.7	0.8	1.2	1.6	-
Sweden	23.8	23.0	27.0	22.5	18.0
United Kingdom	1.2	1.1	1.0	3.4	1.6
Australia	50.0	41.2	33.1	66.5	35.3
Canada	3.9	2.8	2.1	2.9	2.1
China	352.0	503.7	494.8	343.1	260.7
Japan	175.4	207.7	501.7	400.6	468.2
New Zealand	5.0	7.2	5.9	8.6	2.6
Republic of Korea	54.0	72.8	103.3	119.8	141.7
Switzerland	13.6	12.9	15.6	17.1	9.8
USA	91.7	95.3	93.0	112.1	97.0
NGO Core Funds	274.9	276.4	255.4	250.3	83.2
Pipeline Projects	-	-	-	-	219.8
សរុបរួម	**1497.1**	**1981.2**	**2410.8**	**2026.6**	**1860.3**

ការគាំទ្រការឆ្លើយតបនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ និងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម

ការលេចឡើងនៃជំងឺកូវីដ-១៩ នាដើមឆ្នាំ២០២០ បានធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុក ហើយកម្ពុជាក៏បានប្រឈមនឹងការថយចុះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងសុខុមាលភាពសង្គម ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ក្រោមការដឹកនាំដ៏រឹងមាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងកិច្ចសហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ, កម្ពុជាអាចគ្រប់គ្រងស្ថានការណ៍ជំងឺរាតត្បាតនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញបានឆាប់រហ័ស ។ យុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំង និងជួសជុំវិញ ទូទាំងប្រទេស, ការឆ្លើយតបបន្ទាន់នឹងជំងឺកូវីដ-១៩ និងការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ សុទ្ធសឹង តែជាអន្តរាគមន៍សំខាន់ៗក្នុងចំណោមកិច្ចអន្តរាគមន៍នានាកន្លងមក ។

ដោយសាររាជរដ្ឋាភិបាលបានពង្រឹងភាពជាដៃគូទូលំទូលាយជាមួយគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ, កម្ពុជាបានទទួលវ៉ាក់សាំងប្រមាណ ១៥,៣ លានដូស ដែលមានតម្លៃ ១០៨ លានដុល្លារ ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនបានផ្តល់វ៉ាក់សាំងច្រើនជាងគេ ចំនួន ៨,៣ លានដូស ។ រីឯយន្តការ COVAX បានផ្តល់វ៉ាក់សាំង ចំនួន ៣ លានដូស ។ ជាមួយគ្នានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានវិភាជថវិកាដ៏ច្រើន សម្រាប់បញ្ជាទិញវ៉ាក់សាំងចំនួន ២៨ លានដូស ។ ក្រៅ

ពីការផ្តល់វ៉ាក់សាំង, ហិរញ្ញប្បទាន ១៦២ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និង ៨១២,៧៥ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ បានគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបបន្ទាន់នឹងជំងឺកូវីដ-១៩ ពិសេសវិស័យសុខាភិបាល និងការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។ របបថែទាំសុខភាពដែលស្ថិតក្រោមប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គមនៃវិស័យគាំពារសង្គម ទទួលបានការគាំទ្រច្រើនជាងគេ ចំនួន៥០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ។ ក្រៅពីការគាំទ្រក្នុងវិស័យគាំពារសង្គម, ការគាំទ្របានផ្តោតទៅលើជំនួយសង្គម ពិសេសការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស ដែលទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន ប្រមាណ ៩ លានដុល្លារ ។

ស្ថានភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងអន្តរវិស័យ

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់វិស័យយេនឌ័រ បានកើនពី ៥,៩៤ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដល់ ៦,៦០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ក្នុងពេលដែលធនធានសម្រាប់បញ្ជ្រាបយេនឌ័រ មានទំហំ ៤៦៥,០៨ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ការបើកផ្តល់ធនធានសរុបសម្រាប់វិស័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បានធ្លាក់ចុះពី ៩,០១ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ មកត្រឹម ៨,២៨ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ទោះបីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៅបន្តប្តេជ្ញាផ្តល់ការគាំទ្រក៏ដោយ ។ ជាមួយគ្នានេះ ធនធានសម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ មាន ១៨% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ។

ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន នៅតែជាអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់លើកកម្ពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ហិរញ្ញប្បទានចំនួន ៦៩៣ លានដុល្លារ ស្មើ ៣៤,២៥% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប បានគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ពោលគឺបានកើន ១៣% ធៀបឆ្នាំ២០២០ ។ វិស័យសំខាន់ៗដែលបានបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនទៅក្នុងវិស័យរបស់ខ្លួន រួមមាន ÷ ១) ដឹកជញ្ជូន ២) ថាមពល និងអគ្គិសនី ៣) កម្មន្តសាល រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម ៤) ទេសចរណ៍ និង ៥) សេវាកម្មធនាគារ និងធុរកិច្ច ។

ការគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា

ការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជំរុញឱ្យមានការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម និងកំណើនប្រកបដោយចីរភាពនៅកម្ពុជា ។ ហិរញ្ញប្បទានសហ-ប្រតិបត្តិការបន្តដើរតួនាទីជាកាតាលីករក្នុងការកៀរគរធនធានអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀត ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សហកម្មកម្ពុជា និងអាទិភាពនៃគោលនយោបាយនេះ ។

ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ហិរញ្ញប្បទានទំហំ ៣០០,៣ លានដុល្លារ ស្មើ ១៧,៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប (មិនរាប់បញ្ចូលធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) បានគាំទ្រដល់វិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង, វិធានការគោល-នយោបាយ និងផែនការសកម្មភាពនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ហិរញ្ញប្បទាននេះ បានកើនឡើង ៦% ពោលគឺកើនដល់ ៣១៨,៣ លានដុល្លារ ។ ហិរញ្ញប្បទាននេះ ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថាមានទំហំ ៣០៦,១ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដែលធនធានប្រមាណ ២/៣ បានគាំទ្រដល់ការអនុវត្តវិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង ក្នុងនោះធនធានចំនួន ១៩០,៧ លានដុល្លារ បានគាំទ្រវិស័យថាមពល ដែលធនធានភាគច្រើនត្រូវបានផ្តល់ដោយសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងជប៉ុន ។

ការគាំទ្រគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា (គ.អ.ច.ក.)

ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់អនុវត្តក្របខណ្ឌនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជាសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរកត់សម្គាល់ ។ គោលដៅទី ៣ ស្តីពីការធានាឱ្យជីវភាពរស់នៅប្រជាជនប្រកបដោយសុខភាព និងសុខុមាលភាព និងគោលដៅទី ៩ ស្តីពីការលើកកម្ពស់ឧស្សាហូបនីយកម្មប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន, ការលើកកម្ពស់នវានុវត្តន៍ និងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ទទួលបានការគាំទ្រច្រើនជាងគេ ។ ជាក់ស្តែង ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ និងឆ្នាំ២០២០, គោលដៅទី ៣ ទទួលបានការគាំទ្រចំនួន ១៥១ លានដុល្លារ និងចំនួន ៥៦២ លានដុល្លារ ក្នុងពេលដែលគោលដៅទី ៩ ទទួលបានការគាំទ្រចំនួន ៥៥៧ លានដុល្លារ និងចំនួន ៥៤០ លានដុល្លារ ។ ប្រការទាំងនេះបានបង្ហាញអំពីការតម្រឹមការគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ជាមួយនឹងអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, និងការឆ្លើយតបទៅនឹងផលប៉ះពាល់ផ្នែកសុខភាពដែលបណ្តាលពីជំងឺកូវីដ-១៩ ។

ការចាកចេញពីឋានៈប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា

ផ្អែកតាមលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យ ៣ ឆ្នាំម្តង, គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិបានសម្រេចដាក់បញ្ចូលកម្ពុជា ទៅក្នុងបញ្ជីសម្រាប់ចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចកាលពីឆ្នាំ២០២១ ។ ការឈានទៅចាកចេញពីក្រុមប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច បានលើកកម្ពស់កិត្យានុភាពជាតិនៅលើឆាកអន្តរជាតិ និងការទទួលស្គាល់ពីសមិទ្ធផលដែលសម្រេចបានក្នុងការរក្សាបានសន្តិភាព, ស្ថិរភាពនយោបាយ, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម, ស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច, និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ។ ប្រការទាំងនេះបានបង្កើតជាបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ទាក់ទាញវិនិយោគឯកជន ពិសេសការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស ។ ទោះបីការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍតិចតួចអាចបង្កឱ្យបាត់បង់ភាពអនុគ្រោះ, លទ្ធភាពនៃការធ្លាក់ចុះនៃហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងការថយចុះនៃកម្រិតសម្បទានរបស់ឥណទានសម្បទានក៏ដោយ, ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលបានគិតគូរអំពីវិធានការសម្រាប់ជួយសម្រាលការខាតបង់ដែលអាចកើតមានឡើង ជាយថាហេតុ ។ ទន្ទឹមនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន, កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-កូរ៉េ, និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ដែលត្រូវបានពិភាក្សាបញ្ចប់, កិច្ចការដែលត្រូវប្រកាន់យក គឺការត្រៀមរៀបចំ និងការក្តាប់ឱ្យជាប់នូវកាលានុវត្តភាពនានា ។ ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចប្រកបដោយចីរភាព, គប្បីយកចិត្តទុកដាក់លើអនុសាសន៍គោលនយោបាយ និងគោលដៅអាទិភាព ដូចខាងក្រោម÷

<u>ការវិនិយោគលើមូលធនមនុស្ស</u> : ការពង្រឹងគុណភាពក្នុងវិស័យអប់រំ, វិស័យសុខភាពសាធារណៈ ពិសេសក្របខណ្ឌគោលនយោបាយគាំពារសង្គម ដែលមានចែងក្នុងផែនការស្តារសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច គឺជាគោលដៅចម្បងនៃការវិនិយោគលើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ។

<u>គោលនយោបាយឧស្សាហកម្ម</u>: ការលើកកម្ពស់សហគ្រាសខ្នាតមីក្រូ, ខ្នាតតូច និងមធ្យម នឹងដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ការធ្វើអាជីវកម្ម និងការបង្កើតការងារ ខណៈដែលការបង្កើតតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសនឹងជំរុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរខាងរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច ។

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងភស្តុភារកម្ម: ការអភិវឌ្ឍស្ពាន, ផ្លូវថ្នល់ និងប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនង ក៏ដូចជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដទៃទៀត ដែលប្រកបដោយគុណភាព គឺជាកិច្ចការសំខាន់ សម្រាប់លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។

ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច: ការទាក់ទាញវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគី និងតំបន់ ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន, កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-កូរ៉េ និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ គឺជាមូលដ្ឋាននៃឧស្សាហូបនីយកម្ម ដែលអាចបង្កើតភាពប្រកួតប្រជែង និងពិពិធកម្ម សំដៅជំរុញការនាំចេញផលិតផលឧស្សាហកម្ម និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ការអភិវឌ្ឍជំនាញថ្មី: ការដាក់ចេញនូវក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថល ឆ្នាំ ២០២១-២០៣៥ គឺជាកត្តាចាំបាច់សម្រាប់អភិវឌ្ឍជំនាញឌីជីថល សំដៅសម្របទៅនឹងនិន្នាការសកលពិសេសសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ។

ការកៀរគរធនធាន: ធនធានទាំងក្នុងស្រុក និងក្រៅប្រទេស មានតួនាទីគាំទ្រកម្ពុជាដល់ដំណើរការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជាទី ១៧ ស្តីពីភាពជាដៃគូមានតួនាទីសំខាន់ដើម្បីកៀរគរបន្ថែមនូវវិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ និងសកម្មភាពនានាដែលអាចផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

សរុបមក, ធនធានអភិវឌ្ឍន៍ពីក្រៅប្រទេសបានបន្តតួនាទីសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ពិសេសក្នុងបរិបទនៃវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ធនធានទាំងនេះនឹងបំពេញបន្ថែមឱ្យធនធានក្នុងស្រុក និងធនធានអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀត រួមទាំងធនធានពីវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្បូង-ត្បូង ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលប្តេជ្ញាយ៉ាងមុតមាំក្នុងការបន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាប័ន្នជាមួយតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ដើម្បីកៀរគរ, សម្របសម្រួល និងគ្រប់គ្រងធនធានអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ទាំងនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

ជំពូក ១

សេចក្តីផ្តើម : បរិការណ៍នៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជារក្សាបាននូវសុខសន្តិភាព, ស្ថិរភាព, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងសាមគ្គីភាពជាតិ, សុខដុមរមនា និងជីវភាពរស់នៅសមរម្យរបស់ប្រជាជន ក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្សរ៍កន្លងមក ដែលបានបង្កើតជាមូលដ្ឋានរឹងមាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន ។ កម្ពុជាបាន និងកំពុងដើរលើមាគ៌ាត្រឹមត្រូវក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយជោគជ័យ និងសម្រេចបានសមិទ្ធផលប្រកបដោយផ្លែផ្កា តាមរយៈការពង្រឹងសុខុមាលភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងវិបុលភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ។ វឌ្ឍនភាពដ៏ល្អប្រសើរក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចនេះ បានធ្វើឱ្យកម្ពុជាសម្រេចបានឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ក្នុងឆ្នាំ២០១៦ និងបន្តជំរុញកម្ពុជាឱ្យចាកចេញពីក្រុមប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច បន្ទាប់ពីត្រូវបានដាក់បញ្ចូលជាលើកដំបូងក្នុងបញ្ជីសម្រាប់ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។

សមិទ្ធផលដ៏ត្រចះត្រចង់ទាំងនេះសម្រេចបាន អាស្រ័យដោយការដឹកនាំប្រកបដោយចក្ខុវិស័យរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងការដឹកនាំនាវាកម្ពុជាឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយភាពស្វាហាប់, បរិយាប័ន្ន, ចីរភាព និងភាពធន់ ។ កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គួបផ្សំជាមួយការគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងធនធានដទៃទៀត រួមទាំងធនធានរបស់វិស័យឯកជន សម្រាប់អនុវត្តរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ បានពន្លឿនការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមកទល់បច្ចុប្បន្ន ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់តួនាទីសំខាន់របស់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងការអភិវឌ្ឍជាតិ និងក្នុងអន្តរកាលសម្រាប់ចាកចេញពីក្រុមប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ក៏ដូចជាការសម្រេចបាននូវមហិច្ឆតាក្នុងការប្រែក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ក្នុងឆ្នាំ២០៣០ និងប្រទេសមានចំណូលកម្រិតខ្ពស់ក្នុងឆ្នាំ២០៥០ ។

សមិទ្ធកម្មសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជាសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការវិវត្តសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ពិសេសការទទួលឥទ្ធិពលនៃការប្រែប្រួលនានានៅកម្រិតសកល ។ ការធ្លាក់ចុះនៃទំនិញសាធារណៈសកល, ភាពមិនប្រាកដប្រជានៃសេដ្ឋកិច្ចសកល, ការកើនឡើងនៃភាពពឹងផ្អែកទៅវិញទៅមកខាងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច, ការកើនឡើងនៃសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និងបដិវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យា, ការព្រួយបារម្ភកាន់តែច្រើនឡើងខាងបរិស្ថាន និងបញ្ហាប្រឈមកាន់តែខ្លាំងលើផ្នែកសន្តិសុខសង្គម តម្រូវឱ្យមានកិច្ចសហការរួមគ្នាក្នុងការដោះស្រាយរាល់បញ្ហាទាំងនេះ ។

ចរន្តសកលភាវូបនីយកម្មបច្ចុប្បន្នបាន និងកំពុងបន្តកើនឡើង ស្របពេលដែលបរិបទថ្មីៗក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ បានកំពុងបន្តវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ ជាក់ស្តែង បញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងពាណិជ្ជកម្មបានជះឥទ្ធិពលដល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។ ក្នុងពេលដែលកម្ពុជាកំពុងធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងទីផ្សារអន្តរជាតិ តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីជាមួយសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់, ភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្របខណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ត្បូង-ត្បូង ត្រូវបានជំរុញជាបន្តបន្ទាប់ ។

លើសពីនេះ ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានជះឥទ្ធិពលដល់ការអនុវត្តភាពជាដៃគូ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ។ ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ត្រូវបានចាត់ទុកជាវិបត្តិសកលលោក ដែលបានរាំងស្ទះដល់វឌ្ឍនភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍នៅគ្រប់ប្រទេសទាំងអស់ និងបង្កហានិភ័យដល់ការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ ប្រកបដោយចីរភាព ហើយបានបង្វែរការយកចិត្តទុកដាក់សកល ទៅរកគោលការណ៍នៃការកសាងភាពធន់ និង ភាពប្រសើរជាងមុនរួមគ្នា ។ លើមូលដ្ឋាននេះ បញ្ហាប្រឈមថ្មីនេះបានទាមទារឱ្យពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលការណ៍ ស្ដីពីស័ក្ដិសិទ្ធិភាព ក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍របស់យន្តការភាពជាដៃគូសកលស្ដីពីស័ក្ដិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។

ឥទ្ធិពលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានជំរុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរគោលដៅនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ពីការផ្ដោតលើកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងអភិបាលកិច្ច ទៅការគិតគូរពីសន្តិសុខមនុស្សជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធជុំវិញបញ្ហាសុខភាពសាធារណៈជាសកល, ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងសន្តិសុខស្បៀង ដែលនឹងក្លាយជាគោលដៅអាទិភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ជាក់ស្ដែង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ និងចែកចាយវ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺកូវីដ-១៩ ជាសក្ខីកម្មបញ្ជាក់អំពីតម្រូវការនៃការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញសាធារណៈជាសកល ដែលបានបង្កើតឱ្យមាននិម្មាបនកម្មកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីនេះ ។ ក្នុងន័យនេះ ក្រៅពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងដៃគូផ្ដល់ និងប្រទេសទទួលជំនួយ, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមទម្រង់ថ្មី ក្នុងបរិការណ៍ជំងឺកូវីដ-១៩ បានបង្ហាញអំពីតួនាទីសំខាន់បន្ថែមទៀត របស់ប្រទេសមានសេដ្ឋកិច្ចលូតលាស់លឿន ដូចជា ÷ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ដែលជំរុញឱ្យមានកិច្ចប្រឹងប្រែងរួមជាសកល ដើម្បីសម្រេចជោគជ័យក្នុងការគ្រប់គ្រងជំងឺកូវីដ-១៩ និងសម្រេចបានការស្ដារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។

ដូចគ្នានឹងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀត, សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាកំពុងរងគ្រោះដោយសារជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលកំពុងដាក់សម្ពាធយ៉ាងខ្លាំងលើប្រព័ន្ធសុខាភិបាល និងវិស័យដទៃទៀត ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ។ ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បាននាំឱ្យមានការធ្លាក់ចុះចំណូលក្នុងស្រុក, ការថយចុះការវិនិយោគឯកជន រួមទាំងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស, ការបាត់បង់ចំណូលមួយផ្នែកធំពីវិស័យទេសចរណ៍, ការធ្លាក់ចុះនៃការផ្ញើរសាច់ប្រាក់ពីបរទេស, ការថយចុះសកម្មភាពរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម, និងការថមថយសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូលដោយសារផលវិបាកចំពោះតម្រូវការនាំចេញ និងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ។ ផលប៉ះពាល់ទាំងអស់នេះបានធ្វើឱ្យអត្រាភាពក្រីក្រកើនឡើង ដែលបន្ទប់បង្អាក់ដល់វឌ្ឍនភាពកម្ពុជាក្នុងការសម្រេចបាននូវរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ, គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា និងអាចរាំងស្ទះដល់វឌ្ឍនភាពកម្ពុជាក្នុងដំណើរការត្រៀមចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច នាពេលខាងមុខ ។

ឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩, ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងឈ្លាសវៃរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, កម្ពុជាបានខិតខំប្រឹងប្រែង និងទទួលបានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈក្នុងការគ្រប់គ្រងជំងឺរាតត្បាតនេះ ។ ជាក់ស្ដែងរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវវិធានការឆ្លើយតបរហ័ស និងមានប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈអន្តរាគមន៍នានាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសុខភាពសាធារណៈ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានការមួយចំនួនបន្ថែមទៀត ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម ឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងជួយសម្រាល

វិស័យមួយចំនួនដែលរងផលប៉ះពាល់ពីជំងឺកូវីដ-១៩ ក៏ដូចជាធានាប្រាក់ចំណូល និងសុខុមាលភាពរបស់ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ។ ទាំងនេះសុទ្ធសឹងតែជាផ្លែផ្កានៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលតាមរយៈការអនុវត្តនូវអភិក្រម "ទូទាំងរាជរដ្ឋាភិបាល" ដែលបានដាក់ចេញឱ្យអនុវត្តបានទាន់ពេលវេលានូវវិធានការគោលនយោបាយ និងពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវអភិក្រម "ទូទាំងសង្គម" ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩ ។

ជាលទ្ធផល វិធានការគាំទ្រដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត បានជួយឱ្យសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាងើបឡើងវិញក្នុងអត្រា ៣% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ បន្ទាប់ពីបានធ្លាក់ចុះក្នុងកម្រិតអវិជ្ជមាន ៣,១% ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ។ សន្ទុះកំណើនវិជ្ជមាន គួបផ្សំជាមួយនឹងយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងទូទាំងប្រទេស ផ្អែកលើអភិក្រម "ផ្ការីក" របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងជំរុញសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឱ្យមានកំណើន ៥,៦% ក្នុងឆ្នាំ២០២២ និង ៦,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ។ តាមរយៈយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងទ្រង់ទ្រាយធំទូទាំងប្រទេសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ កម្ពុជាបានឈានមុខគេក្នុងការចាក់វ៉ាក់សាំងជូនប្រជាជនប្រមាណជាង ៩០% នៃប្រជាជនសរុប និងបានក្លាយជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមក្រុមប្រទេសដែលមានអត្រាចាក់វ៉ាក់សាំងខ្ពស់ ។ បើទោះយ៉ាងនេះក្តី, ស្ថានភាពនៃវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ពេលបច្ចុប្បន្ន មិនទាន់មានភាពច្បាស់លាស់នៅឡើយ ដោយសារតែការលេចឡើងនៃមេរោគកូវីដ-១៩ បំប្លែងថ្មី ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ជំងឺកូវីដ-១៩ បានបង្កើតកាលានុវត្តភាពថ្មីសម្រាប់កម្ពុជាក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន, ចីរភាព, និងភាពធន់ ។ ដើម្បីសម្រួលការស្តារសេដ្ឋកិច្ច, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ "ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការរស់នៅជាមួយជំងឺកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី សម្រាប់ឆ្នាំ២០២១-២០២៣" ដែលបានកំណត់គោលដៅអាទិភាព ដោយផ្អែកលើសសរស្តម្ភចំនួន ៣ រួមមាន÷ ការស្តារឡើងវិញ, ការកែទម្រង់, និងការកសាងភាពធន់ ។

ការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាថ្មី ពិសេសនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម ៤.០ បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញកម្ពុជាឱ្យជម្នះបានផលប៉ះពាល់ដែលបង្កឡើងដោយជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល បានអនុម័ត និងដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ "ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២១-២០៣៥" ដើម្បីទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល សម្រាប់បង្កើនផលិតភាព និងប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជាលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា ។

ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ បានបញ្ជាក់អំពីទិសដៅនៃការកែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឱ្យក្លាយជាឧស្សាហកម្មដែលពឹងផ្អែកលើជំនាញ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម បានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, ភាពប្រកួតប្រជែង, ផលិតភាព, និងចំណេះដឹងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ។ ដំណាក់កាលទី១ នៃការអនុវត្ត និងការជះឥទ្ធិពលនៃគោលនយោបាយនេះមកលើសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ត្រូវបានវាយតម្លៃក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ ដែលបានលើកឡើងនូវអនុសាសន៍គោលនយោបាយសំខាន់ៗសម្រាប់ ពន្លឿនការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មនេះ ក្នុងដំណាក់កាលទី២ ឆ្នាំ

២០២១-២០២៥ និងពេលអនាគត ។ ច្បាប់វិនិយោគថ្មីត្រូវបានប្រកាសដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ ដើម្បីជំរុញការវិនិយោគ និងលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្ដេជ្ញាបន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤ សម្រាប់តម្រង់ទិសរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដែលត្រូវបានអនុវត្តតាមរយៈផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ដែលរួមបញ្ចូលគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា ។ ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិត្រូវបានត្រួតពិនិត្យតាមរយៈរបាយការណ៍ពាក់កណ្ដាលអាណត្តិ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការអនុវត្តដំណាក់កាលបន្ទាប់ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ដល់បរិការណ៍នៃជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់ការកំណត់អាទិភាព ។

លើមូលដ្ឋាននេះ ស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ បានដើរតួនាទីកាន់តែសំខាន់ឡើងក្នុងបរិការណ៍ថ្មីនេះ ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានគូសបញ្ជាក់សារជាថ្មីអំពីសារៈសំខាន់នៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងតួនាទីជាកាតាលីករ រួមផ្សំជាមួយនឹងធនធានក្នុងស្រុក ក៏ដូចជាហិរញ្ញប្បទានអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀត សម្រាប់រួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ពិសេសសម្រាប់គាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបទៅនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ និងការស្ដារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ក៏ដូចជាដំណើរនៃការចាកចេញរបស់កម្ពុជា ពីក្រុមប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ។

គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (គ.ជ.ន/ក.អ.ក) ដែលជាស្ថាប័នសម្របសម្រួលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បានដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់ស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ តាមរយៈការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្ដីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ដែលបានកំណត់គោលការណ៍, យន្តការ និងគោលការណ៍ណែនាំ ដើម្បីធានាភាពជាម្ចាស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅនិងអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ក្នុងន័យនេះ របាយការណ៍ស្ដីពីប្រសិទ្ធភាពកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ សម្រាប់ឆ្នាំ២០២០-២០២១ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីនិន្នាការនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។ ទិន្នន័យ និងការវិភាគក្នុងរបាយការណ៍នេះ នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ជាធាតុចូលក្នុងដំណើរការរៀបចំគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទាន ក៏ដូចជា បន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ពិសេសក្នុងបរិការណ៍នៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។

ជំពូក ២

ភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍

វឌ្ឍនភាពស្តីពីភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍

រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាអនុវត្តគោលការណ៍ស្តីពីភាពជាដៃគូសកល ដែលបានចែងក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងប៊ូសាន ។ ការប្តេជ្ញា និងកិច្ចប្រឹងប្រែងនេះបានស្តែងចេញតាមរយៈការបន្តចូលរួមក្នុងការផ្តួចផ្តើមនានានៃភាពជាដៃគូសកល និងក្របខណ្ឌតាមដានសូចនាករសមិទ្ធកម្មគន្លឹះដោយផ្តោតលើលទ្ធផលរបស់យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤ ។ ការប្តេជ្ញាក្នុងភាពជាដៃគូត្រូវបានអនុវត្ត តាមរយៈផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ។ សូចនាករស្តីពីស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់រៀបចំក្របខណ្ឌលទ្ធផលនៃយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ និងតាមដានជាទៀងទាត់ តាមរយៈរបាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា ។ ជំពូកនេះនឹងវាស់វែងវឌ្ឍនភាពនៃភាពជាដៃគូ ធៀបនឹងគោលដៅ ដែលបានកំណត់ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ។ ការវិភាគនេះ គឺជាផ្នែកមួយនៃការត្រួតពិនិត្យតាមដានវឌ្ឍនភាពនៃភាពជាដៃគូ ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់តម្រង់ទិសកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ភាពជាដៃគូជាក់លាក់ (Action Dialogue) និងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់កិច្ចពិគ្រោះយោបល់ ក្នុងភាពជាដៃគូដទៃទៀត ។

គំនូរទី ២.១ ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផលឆ្នាំ២០២០

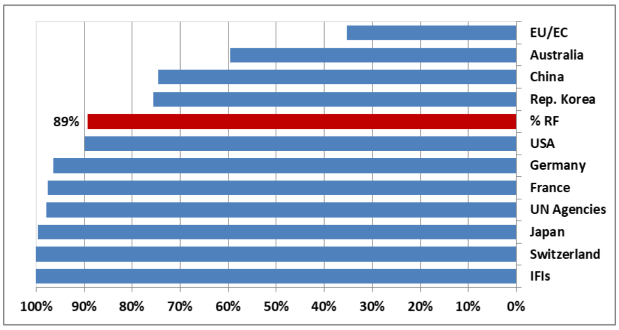

គំនូរទី ២.២ ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផលឆ្នាំ២០២១

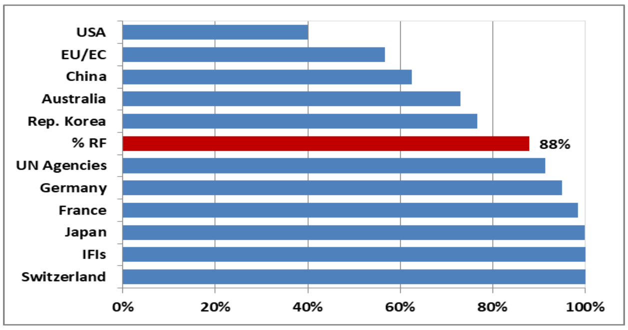

*% នៃហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈ

រាជរដ្ឋាភិបាលបានលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ទិន្នន័យបង្ហាញថា ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផលសម្រេចបានប្រមាណ ៩០% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ធៀបនឹងគោលដៅ ៨០% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ។ លទ្ធផលទទួលបាននេះគឺដោយសារកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការជំរុញសង្គតិភាព ខាងគោលនយោបាយនៅក្នុងផែនការជាតិ ពិសេសផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងផែនការតាមវិស័យ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រសួង និងស្ថាប័នក៏បានរៀបចំក្របខណ្ឌលទ្ធផលតាមវិស័យនីមួយៗ ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ រួមមានធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងធនាគារពិភពលោក បានប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផលជាតិពេញលេញ ។ ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ បានប្រើប្រាស់ជាមធ្យមច្រើនជាង ៩០% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និងឆ្នាំ២០២១ ខណៈដែលសហគមន៍អឺរ៉ុបបានបង្កើនការ

ប្រើប្រាស់បន្តិចបន្តួចពី ៣៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ទៅ ៥៧% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ រីឯសហរដ្ឋអាមេរិក បានបន្ថយការប្រើប្រាស់ពី ៩០% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ មកត្រឹម ៤០% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀតបានតម្រឹមការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផលរបស់ខ្លួនច្រើនជាង ៦០% ។

គំនូរទី ២.៣ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឆ្នាំ២០២០

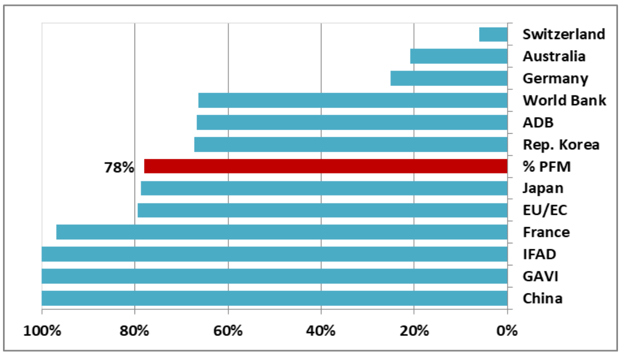

គំនូរទី ២.៤ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឆ្នាំ២០២១

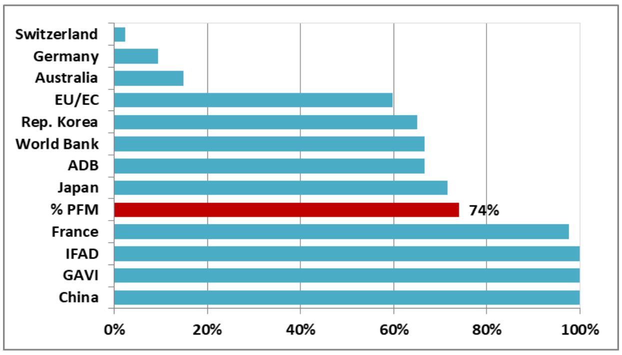

*% នៃហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈ

ចំពោះការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធជាតិ, ៧៨% នៃហិរញ្ញប្បទានដែលត្រូវបានបើកផ្តល់សម្រាប់គាំទ្រដល់វិស័យសាធារណៈ បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និងបន្តធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ៧៤% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ពោលគឺទាបជាងទិន្នន័យមូលដ្ឋាន ៧៦% ដែលបានកំណត់ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ។ ទោះបីឥណទានសម្បទានបានកើនឡើងបន្តបន្ទាប់, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួននៅតែប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន ពិសេសរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងសវនកម្ម ។ GAVI និងមូលនិធិអន្តរជាតិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ដែលជាដៃគូពហុភាគី បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ១០០% ។រីឯដៃគូទ្វេភាគី រួមមានចិន និងបារាំង ដែលជាអ្នកផ្តល់ឥណទានសម្បទាន បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ១០០% ដោយសារដៃគូទាំងនេះត្រូវបានចាត់ទុកថា បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។ ដៃគូទ្វេភាគីដទៃទៀត មានវឌ្ឍនភាពចម្រុះក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។ អូស្ត្រាលីបានបន្ថយការប្រើប្រាស់ពី ២១% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ មកត្រឹមតែ ១៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ និងអាល្លឺម៉ង់ក៏បានបន្ថយការប្រើប្រាស់ពី ២៥% មក ៩% ក្នុងពេលដូចគ្នា ។

គំនូរទី ២.៥ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ ឆ្នាំ២០២០

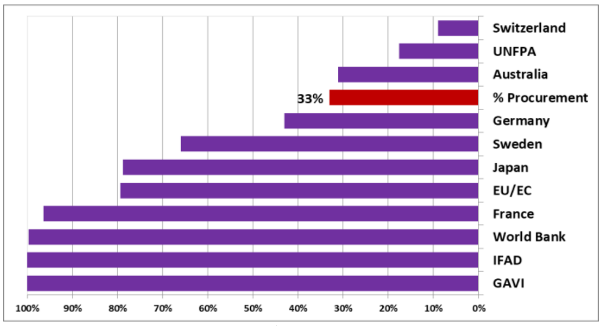

គំនូរទី ២.៦ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ ឆ្នាំ២០២១

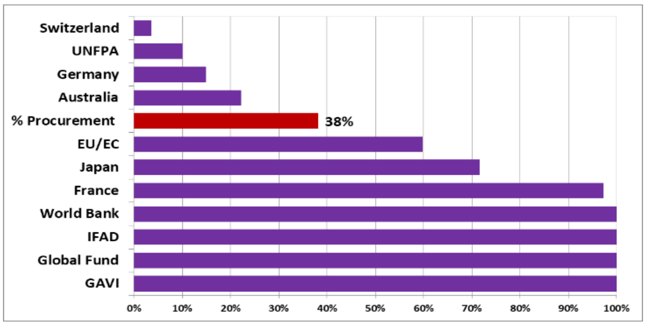

*% នៃហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈ

ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ គឺជាសមាសភាគទី២ នៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធជាតិ ។ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនេះ នៅតែជាបញ្ហាប្រឈមសម្រាប់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើន ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ហិរញ្ញប្បទានដែលបានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈចំនួន ៣៣% បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ (៤៥% តិចជាងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង

ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ) និងបានកើនដល់ ៣៨% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដែលបង្ហាញអំពីវឌ្ឍនភាពតិចតួចធៀបនឹងទិន្នន័យ មូលដ្ឋាន ៤៥% ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ។ ស្ថានភាពនេះអាចបណ្តាលភាគច្រើន មកពីការផ្លាស់ប្តូររបៀបកត់ត្រាគម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។ មូលនិធិអន្តរជាតិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម, GAVI និង ធនាគារពិភពលោក បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិពេញលេញ ក្នុងពេលដែលសហគមន៍អឺរ៉ុប និងជប៉ុន បានប្រើប្រាស់ជាមធ្យម ចំនួន ៦០% និង ៧០% នៃធនធានរបស់ខ្លួន ។ អង្គការមូលនិធិសហប្រជាជាតិសម្រាប់ប្រជាជន និងស្វីស បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិតិចជាង ១០% និង ៥% ។ ក្នុងន័យនេះ ការឈាន ទៅសម្រេចគោលដៅ ៦០% ត្រឹមឆ្នាំ២០២៣ ទាមទារកិច្ចប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀតរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ពិសេសដៃគូដែលផ្តល់ឥណទានសម្បទាន ។

គំនូរទី ២.៧ ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋឆ្នាំ២០២០

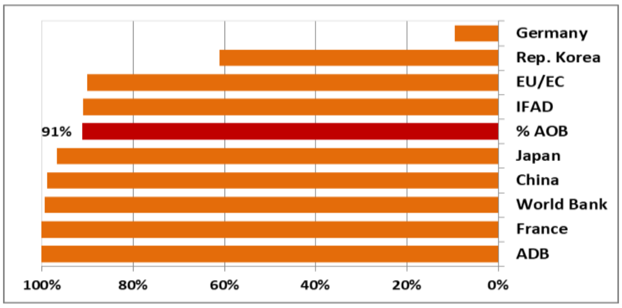

គំនូរទី ២.៨ ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋឆ្នាំ២០២១

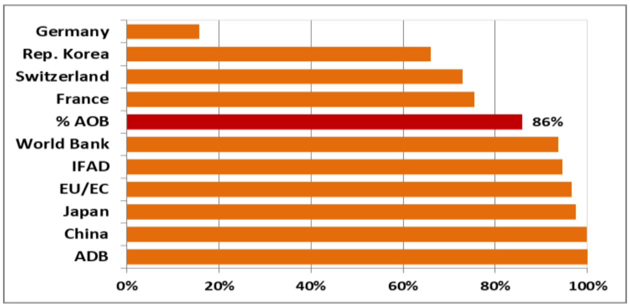

*%នៃហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈ

ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ បានធ្លាក់ចុះពី ៩១% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដល់ ៨៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។ ការធ្លាក់ចុះបន្តិចនេះ អាចបណ្តាលមកពីសមិទ្ធកម្មរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើនបានធ្លាក់ចុះក្រោមមធ្យមភាគនៃហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ (៨៦%) ។ ធនាគារពិភពលោកបានកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋពីប្រមាណ ៩៩% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ មកត្រឹម ៩៤% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម បានបង្កើនការប្រើប្រាស់ ពី ៩១% ទៅ ៩៥% ក្នុងពេលដូចគ្នា ខណៈដែលសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានប្រើប្រាស់ពេញលេញ ។

ដោយសារការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ គឺស្ទើរតែពេញលេញ, ដៃគូផ្តល់ឥណទានសម្បទានសំខាន់ៗ គួរត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត ខណៈដែលឥណទានរបស់ពួកគេស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់ថវិកា ។ លើសពីនេះ ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងក្នុងទម្រង់ជាការគាំទ្រថវិកា និងតាមគម្រោង/កម្មវិធីវិនិយោគ ក៏ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធថវិកា និងកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ ។ ការរក្សាបានវឌ្ឍនភាពនេះ គឺជាការចាំបាច់ ក្នុងការឈានទៅសម្រេចគោលដៅ ៩៥% ត្រឹមឆ្នាំ២០២៣ នៃយុទ្ធសាស្ត្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ។

គំនូរទី ២.៩ ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ ២០២០

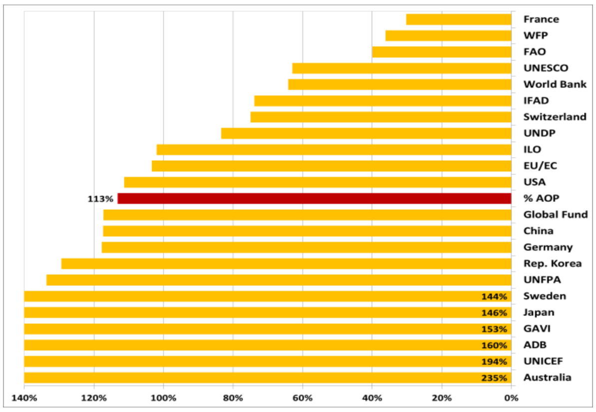

គំនូរទី ២.១០ ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទាន ឆ្នាំ ២០២១

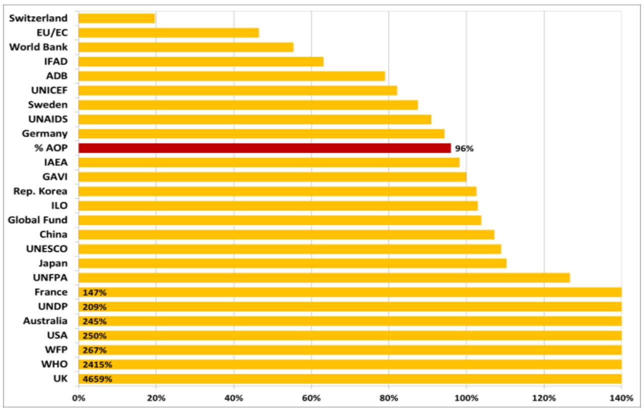

*%នៃហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈ

ទិន្នន័យបង្ហាញថា កម្ពុជាសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពល្អលើសូចនាករស្តីពីភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។ ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានប្រចាំឆ្នាំសម្រេចបាន ១១៣% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និង៩៦% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដែលប្រែប្រួលក្នុងរង្វង់ ១៥% ធៀបនឹងផែនការ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដៃគូរួមមាន អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ, សមាគមន៍អឺរ៉ុប និងសហរដ្ឋអាមេរិក បានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងរង្វង់ដែលអាចព្យាករណ៍បាន ១០០% ធៀបនឹងផែនការ ។ ចិន, អាល្លឺម៉ង់ និងមូលនិធិសកល បានបើកផ្តល់ធនធានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈ ក្នុងរង្វង់ដែលអាចព្យាករណ៍បាន ក្នុងរង្វង់ប្រែប្រួល ១៧% ។ ហិរញ្ញប្បទានរបស់អូស្ត្រាលី (២៣៥%) និងអង្គការយូនីសេហ្វ (១៩៤%) ពុំអាចព្យាករណ៍បាន ទន្ទឹមនឹងពេលដែលដៃគូជាច្រើនពុំបានផ្តល់ផែនការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជាក់លាក់ សម្រាប់គណនាភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននូវហិរញ្ញប្បទាននេះបានឡើយ ។ លើសពីនេះ ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងជប៉ុនបានកើនដល់ ១៦០% និង១៤៦% ដោយសារដៃគូទាំងពីរនេះបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទាំងអស់របស់គម្រោងតែមួយលើក ដើម្បីគាំទ្រការឆ្លើយតបនឹងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ។

ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ រួមមានអង្គការសុខភាពពិភពលោក, អង់គ្លេស, សហរដ្ឋអាមេរិក, អូស្ត្រាលី, និងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ នៅមិនអាចព្យាករណ៍បាន ដោយការគ្រោងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន និងការបើកផ្តល់ជាក់ស្តែងរបស់ពួកគេ មានគម្លាតខុសគ្នាពីរដង រហូតដល់សែសិបដង ។ ចិន, ជប៉ុន, សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ, និងអាល្លឺម៉ង់ បានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងរង្វង់ដែលអាចព្យាករណ៍បាន ។ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដែលអាចព្យាករណ៍បានពិតជាមានសារសំខាន់ ដោយសារថវិកា គឺជាឧបករណ៍សំខាន់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា ។ ភាពខ្វះចន្លោះរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដែលអាចព្យាករណ៍បាន ធៀបនឹងផែនការអាចបណ្តាលមកពី÷ ក) ខ្វះការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការប៉ាន់ស្មានហិរញ្ញប្បទាន ពិសេសក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំផែនការ, ខ) ការអនុវត្តគម្រោងមិនត្រឹមត្រូវតាមផែនការ ឬ គ) ការកត់ត្រាទិន្នន័យមិនត្រឹមត្រូវក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំផែនការ ឬក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំរបាយការណ៍ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ ការរៀបចំកម្មវិធី, ការកត់ត្រាទិន្នន័យ និង

ការផ្តល់របាយការណ៍ត្រឹមត្រូវស្តីពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន គឺជាកិច្ចការសំខាន់សម្រាប់ធានាភាពអាចទស្សន៍-ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។

គំនូរទី ២.១១ ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌឆ្នាំ២០២០

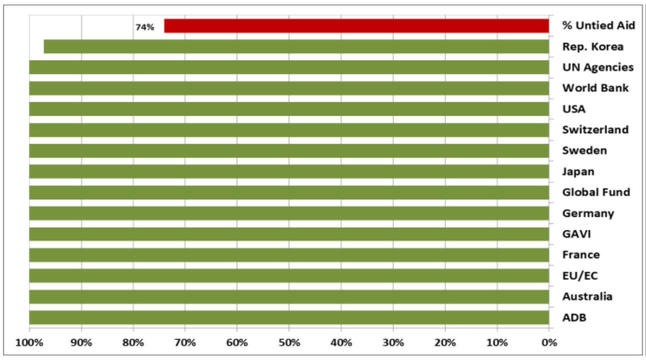

គំនូរទី ២.១២ ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌឆ្នាំ២០២១

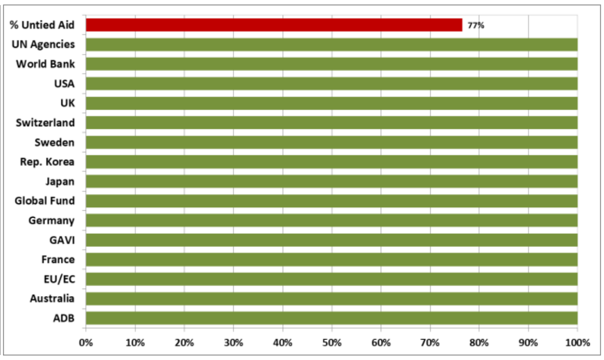

*%នៃហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យសាធារណៈ

ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌមានវឌ្ឍនភាពតិចតួច ដោយកើនពី ៧៤% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដល់ ៧៧% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើនសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរកត់សម្គាល់ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌពេញលេញ ឬដោយផ្នែក ដោយបានកើនលើសអត្រាជាមធ្យម ។ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូភាគខាងត្បូង ពិសេសសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន មិនត្រូវបានចាត់បញ្ចូលជាហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌឡើយ ដោយសារការកំណត់និយមន័យរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងន័យនេះ ទំហំសរុបនៃហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌ ត្រូវផ្សារភ្ជាប់នឹងសមាមាត្រហិរញ្ញប្បទានរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ដែលជាដៃគូដ៏ធំរបស់កម្ពុជា ។

តារាង ២.១ : សូចនាករស្តីពីស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍តាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផល(%)		ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (%)		ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ (%)		ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ (%)		ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានប្រចាំឆ្នាំ (%)		ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌ និងភ្ជាប់ដោយផ្នែក(%)		ផែនការប្រចាំឆ្នាំផ្តល់ឱ្យប្រទេសដៃគូ	
	2020 ជាក់ស្តែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2020 ជាក់ស្តែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2020 ជាក់ស្តែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020 ជាក់ស្តែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន
UN Agencies														
FAO	100	100	0	0	0	0	0	0	40	0	100	100	Yes	Yes
IAEA	87	78	0	0	0	0	0	0	0	98	100	100	No	No
IFAD	100	100	100	100	100	100	91	95	74	63	100	100	Yes	Yes
ILO	100	100	0	0	0	0	0	0	102	103	100	100	Yes	Yes
UN Women	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	No	No
UNAIDS	100	100	0	0	0	0	0	0	0	91	100	100	Yes	Yes
UNCOHCHR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	No	No
UNDP	100	100	0	0	0	0	0	0	83	209	100	100	Yes	Yes
UNESCO	90	100	0	0	0	0	0	0	63	109	100	100	Yes	Yes
UNFPA	100	100	12	7	18	10	0	0	134	127	100	100	Yes	Yes
UNICEF	100	100	100	100	0	0	0	0	194	82	100	100	Yes	Yes
UNIDO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Yes	Yes
WFP	100	35	0	0	0	0	0	0	36	267	100	100	Yes	Yes
WHO	100	100	0	0	0	0	0	0	0	2415	100	100	Yes	Yes

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផល(%)		ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (%)		ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិ (%)		ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ (%)		ភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានប្រចាំឆ្នាំ (%)		ហិរញ្ញប្បទានឥតភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌ និងភ្ជាប់ដោយផ្នែក(%)		ផែនការប្រចាំឆ្នាំផ្ដល់ឱ្យប្រទេសដៃគូ	
	2020 ជាក់ស្ដែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2020 ជាក់ស្ដែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2020 ជាក់ស្ដែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020 ជាក់ស្ដែង	2021 ប៉ាន់ស្មាន
Multilateral Partners														
ADB	100	100	67	67	0	0	100	100	160	79	100	100	Yes	Yes
GAVI	0	0	100	100	100	100	0	0	153	100	100	100	No	No
Global Fund	100	0	0	0	0	100	0	0	117	104	100	100	Yes	Yes
World Bank	100	100	66	67	100	100	99	94	64	55	100	100	Yes	Yes
European Partners														
EU/EC	35	57	79	60	79	60	90	97	103	47	100	100	Yes	Yes
Czech Rep.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Yes	Yes
France	98	99	97	98	96	97	100	75	30	147	100	100	Yes	Yes
Germany	96	95	25	9	43	15	10	16	118	94	100	100	Yes	Yes
Ireland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	No	No
Sweden	66	0	44	0	66	0	0	0	144	87	100	100	Yes	Yes
Switzerland	100	100	6	2	9	4	0	73	75	20	100	100	Yes	Yes
UK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4659	0	100	Yes	Yes
Bilateral Partners														
Australia	60	73	21	15	31	22	0	0	235	245	100	100	Yes	Yes
Canada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Yes	Yes
China	75	77	100	100	0	0	100	100	117	107	0	0	Yes	Yes
Japan	100	100	79	72	79	72	97	97	146	110	100	100	Yes	Yes
New Zealand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Yes	Yes
Rep. Korea	76	77	67	65	0	1	61	66	129	103	97	100	Yes	Yes
USA	90	40	0	0	0	0	0	0	111	250	100	100	Yes	Yes
Total	**89**	**88**	**78**	**74**	**33**	**38**	**91**	**86**	**113**	**96**	**74**	**77**	**99**	**99**

តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យសមិទ្ធកម្មនៃការអនុវត្តសូចនាករស្ដីពីភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជា ក្នុងឆ្នាំ២០២០-២០២១, យើងអាចរៀបចំការវាយតម្លៃសង្ខេបលើក្របខណ្ឌលទ្ធផលរបស់យុទ្ធសាស្ត្រស្ដីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ។ ផ្អែកលើការត្រួតពិនិត្យតាមដាន, គោលការណ៍ និងគោលដៅដែលបានកំណត់ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្ដីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ នៅរក្សាភាពសមស្របនៅក្នុងបរិការណ៍ដែលកំពុងវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងមិនអាចប៉ាន់ប្រមាណទុកជាមុនបាន ។ ការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌលទ្ធផល និងការកំណត់ផែនការឆ្ពោះទៅមុខ សម្រេចបានមុនគោលដៅកំណត់ ។ ហិរញ្ញប្បទានកត់ត្រាក្នុងថវិការដ្ឋ និងភាពអាចទស្សន៍ទាយបាននៃហិរញ្ញប្បទានកំពុងមានវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរ ហើយរំពឹងថានឹងសម្រេចបានគោលដៅនៅឆ្នាំ២០២៣ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្ដី ក៏តម្រូវឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀតលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធជាតិ ដោយសារដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើនមិនទាន់ប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយនូវប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មជាតិនៅឡើយ ។

ជំពូកទី ៣
ការវិវត្តនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ

រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានសមិទ្ធផលសំខាន់ៗជាច្រើន ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន ទន្ទឹមនឹងការទទួលស្គាល់អំពីកិច្ចប្រឹងប្រែង និងការចូលរួមពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ជំពូកនេះនឹងបង្ហាញអំពីការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងរយៈពេលមធ្យម ដោយផ្តោតសំខាន់លើការបើកផ្តល់ក្នុងឆ្នាំ ២០២០, ការប៉ាន់ស្មានក្នុងឆ្នាំ២០២១ និងការព្យាករណ៍សម្រាប់ឆ្នាំ២០២២ ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដកស្រង់ពីប្រព័ន្ធទិន្នន័យហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការកម្ពុជា ត្រឹមខែមករា ឆ្នាំ២០២២ ។ ជំពូកនេះនឹងវិភាគអំពីសមាសភាគសំខាន់ៗ នៃហិរញ្ញប្បទាន និងការប្រែប្រួលនៃការបើកផ្តល់របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍, ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ, និងតួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការគាំទ្រកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។

ការវិវត្តនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ

គំនូរទី ៣.១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានឆ្នាំ២០១៣-២០២២

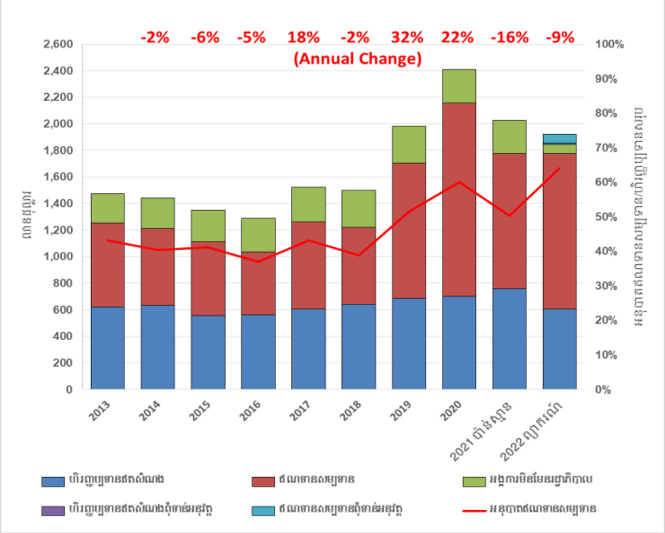

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសរុប បានកើនឡើងគួរកត់សម្គាល់ពី ១.៤៩៧ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ និង ១.៩៨១ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ ២.៤១០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ទោះបីមានបញ្ហាប្រឈម អំពីលទ្ធភាពធនធានសាធារណៈ របស់ប្រទេសដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយ ។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញ-ប្បទាន ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថា ធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ២.០៣ លានដុល្លារ ។ ក្នុងចន្លោះ ឆ្នាំ ២០១៩-២០២១, អនុបាតនៃឥណទានសម្បទាន រក្សាបានទំហំថេរ ក្នុងរង្វង់៥០% ប៉ុន្តែ បានកើនឡើងដល់៦០% ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដោយសារការប្រើប្រាស់ទម្រង់ “បើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតែមួយលើក” ពីដៃគូផ្តល់ឥណទានមួយចំនួន ។

ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ និងអនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស

គំនូរទី ៣.២ បង្ហាញពីនិន្នាការនៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងតួនាទីក្នុងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដូចជាការគិតគូរផលធៀបនឹង ផ.ស.ស ។ អនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស បានធ្លាក់ចុះជាលំដាប់ពីឆ្នាំ ២០១៣ ដល់ឆ្នាំ ២០១៨ ដោយសារការកើនឡើងបន្តបន្ទាប់នៃ ផ.ស.ស ប៉ុន្តែបានកើនខ្ពស់បំផុតដល់ ៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដោយសារកំណើននៃការបើកផ្តល់ឥណទានសម្បទាន គួបផ្សំនឹងកំណើនអវិជ្ជមានរបស់ ផ.ស.ស ដែលបណ្តាលមកពីការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២១-២០២២ នៅពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានចាប់ផ្តើមងើបឡើងវិញ ហើយហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ

នៅរក្សាទំហំថេរ, អនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស ត្រូវបានរំពឹងថា នឹងធ្លាក់ចុះមកក្នុងរង្វង់ ៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០២២ ។ រីឯហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ បានកើនឡើងចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ និងកើនខ្ពស់បំផុត នៅក្នុងឆ្នាំ២០២០ ។ ជារួម ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ធៀបនឹងហិរញ្ញប្បទានសរុប សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជាតិ មានការធ្លាក់ចុះ ទោះបីទំហំហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ អាចរក្សាលំនឹង ឬអាចកើនឡើងក៏ដោយ លើកលែងតែក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដែលហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ គិតទាំងទំហំដុល និងសមាមាត្រ បានកើនឡើងខ្ពស់បំផុត ។

គំនូរទី ៣.២: ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ និង អនុបាតហិរញ្ញប្បទានធៀបនឹង ផ.ស.ស

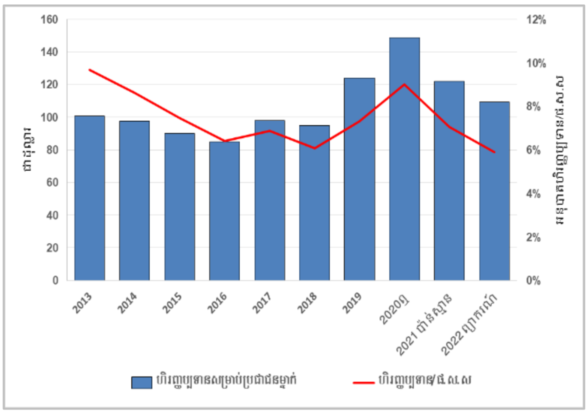

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

តារាងទី ៣.១ បង្ហាញពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ពីឆ្នាំ ២០១៣ ដល់ឆ្នាំ ២០២២ ។ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិបានកើនឡើងគួរកត់សម្គាល់ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានបង្កើនការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងទំហំ ៩៥៣ លានដុល្លារ ពោលគឺបានកើនឡើងស្ទើរទ្វេដង ធៀបនឹងឆ្នាំមុន ដោយសារការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទាំងអស់តែមួយលើកនៃគម្រោងរបស់ខ្លួន ដែលមានទំហំ២៥០ លានដុល្លារ សំដៅគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញក្រោយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ រីឯធនាគារពិភពលោកបានបង្កើនការគាំទ្រពី ៧៦,៧ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ ៩០,៥ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ហិរញ្ញប្បទានរួមរវាងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងធនាគារពិភពលោក មានទំហំសរុប ប្រមាណ ៣០០ លានដុល្លារ ។ ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិបានបង្កើនការគាំទ្ររបស់ខ្លួនពី ៦៣,៥ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ ៩០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។

ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៩ -២០២០, ដៃគូទ្វេភាគីជាច្រើនបានបង្កើនការគាំទ្ររបស់ខ្លួន ។ ការបើកផ្តល់ធនធានរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន និងកូរ៉េ បានកើនឡើងពី ៧៨៤ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៤០% នៃ ហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១ ១០០ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៤៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ។ ចំណែកការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ប្រទេសជាសមាជិកសហភាពអឺរ៉ុប ក៏បានកើនឡើងផងដែរ ពីឆ្នាំ ២០២០-ដល់ឆ្នាំ ២០២១ ។ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអឺរ៉ុបបានកើនឡើងពី ២៣៦ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ (ស្មើ ១០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប) ដល់ ២៦៩ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ (ស្មើ ១៣% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប) ទោះបីមានការធ្លាក់ចុះ ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៩ ដែលមាន ៣១៧ លាន ដុល្លារ (ស្មើ ១៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប) ។ ជារួម ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៩-២០២១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសរុបប្រចាំឆ្នាំ មានទំហំប្រមាណ ២.០០០ លាន ដុល្លារ ។ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសរុបកើនឡើងខ្ពស់ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដោយសារគម្រោងពីរដែលមានទំហំហិរញ្ញប្បទានធំបានអនុវត្តការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតែមួយលើក សម្រាប់គាំទ្រកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងជំងឺកូវីដ-១៩ និងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញក្រោយវិបត្តិ ។

តារាងទី ៣.១: ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍
ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ										
ធនធានសរុប	100.6	107.2	93.7	91.7	87.4	86.2	83.7	94.7	124.2	-
ធនធានផ្ទាល់	50.1	53.9	47.1	65.7	59.4	62.4	63.5	77.4	91.2	76.8
ដៃគូពហុភាគី										
ធនាគារពិភពលោក	35.5	50.6	17.6	17.6	21.1	30.5	76.7	90.5	87.4	137.4
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	171.4	129.8	137.2	118.2	125.7	122.8	243	452.6	204.8	160.9
GAVI Alliance	10.7	5.5	19.0	16.3	10.9	7.9	20.1	8.9	9.1	-
មូលនិធិសកល	45.4	54.6	33.3	28.2	33.1	19.9	40.9	39.7	42.8	41.1
សរុប	**313.0**	**294.4**	**254.3**	**246.0**	**250.1**	**243.6**	**444.2**	**669.8**	**436.2**	**416.5**
សហភាពអឺរ៉ុប										
គណៈកម្មការអឺរ៉ុប	36.6	70.3	55.8	55.7	50.8	88.4	65.5	89.4	76.9	108.7
សាធារណរដ្ឋឆែក	1.0	1.2	1.2	1.5	1.3	1.1	1.7	2.2	2.7	1.9
បារាំង	17.8	59.5	63.3	32.1	90.8	80.6	195.4	85.7	117.4	130.0
អាល្លឺម៉ង់	34.3	29.8	25.8	46.9	38.4	37.3	29.5	29.8	44.8	82.9
អៀកឡង់	1.2	0.7	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	1.2	1.6	-
ស៊ុយអែត	33.8	33.0	21.8	30.1	33.5	23.8	23.1	27.1	22.6	18.0
ចក្រភពអង់គ្លេស	13.7	0.07	0.2	1.6	2.3	1.2	1.1	0.9	3.4	1.6
សរុប	**148.3**	**200.6**	**168.7**	**168.6**	**217.8**	**233.0**	**317.0**	**236.2**	**269.3**	**343.2**
ដៃគូទ្វេភាគី										
អូស្ត្រាលី	59.2	64.9	55.9	51.9	58.3	50.0	41.2	33.1	66.5	35.3
កាណាដា	11.8	5.7	3.8	3.2	3.4	3.9	2.8	2.1	2.9	2.2
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	436.6	347.8	339.4	307.2	415.8	352.0	503.7	494.8	343.1	260.7
ជប៉ុន	130.8	111.4	110.4	119.7	146.4	175.4	207.7	501.7	400.6	468.2
នូវែលហ្សេឡង់	3.2	6.0	4.9	4.0	4.9	5.0	7.2	5.9	8.6	2.6
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	50.1	80.3	62.0	42.0	57.1	53.8	72.8	103.3	119.8	141.7
ស្វីស	7.8	11.8	13.0	15.8	15.5	13.6	12.9	15.6	17.1	9.8
សហរដ្ឋអាមេរិក	93.5	91.6	101.0	77.9	93.2	91.7	95.3	93.0	112.1	97.1
សរុប	**793.1**	**719.6**	**690.4**	**621.6**	**794.5**	**745.6**	**943.6**	**1,249.4**	**1,070.7**	**1,017.4**
NGO ធនធានផ្ទាល់	**220.8**	**228.9**	**237.0**	**251.0**	**259.8**	**274.9**	**276.4**	**255.4**	**250.3**	**83.2**
សរុបរួម	**1,475.1**	**1,443.4**	**1,350.1**	**1,287.1**	**1,522.2**	**1,497.1**	**1,981.2**	**2,410.8**	**2,026.6**	**1,860.03**

តារាងទី ៣.២ បង្ហាញអំពីទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ពីឆ្នាំ ២០១៣ ដល់ឆ្នាំ ២០២២ ។ ទោះបី មានការប្រណាំងប្រជែងខាងធនធានសាធារណៈរវាងបណ្តាប្រទេសជាដៃគូ និងលទ្ធភាពផ្តល់ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងបណ្តាឆ្នាំចុងក្រោយ, ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាននៅកម្ពុជានៅតែកើនឡើងប្រមាណ ២២% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ប៉ុន្តែអាចធ្លាក់ចុះបន្តិចមកត្រឹម ១៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០២០ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០, ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងបានកើនដល់ ៩៥៩ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៤០% ធៀបនឹងហិរញ្ញប្បទានសរុប និងបានធ្លាក់ចុះ ៩% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៩ ។ ឥណទានសម្បទានបានកើនខ្ពស់បំផុតដល់ ១.៤៥២ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៦០% នៃ ហិរញ្ញប្បទានសរុប (កើន ៩% ធៀបឆ្នាំ ២០១៩) ដែលភាគច្រើនជាហិរញ្ញប្បទានរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, ធនាគារពិភពលោក, កូរ៉េ និងបារាំង ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងមានទំហំប្រហែលនឹងឥណទានសម្បទានដែរ ។ លើសពីនេះ ការព្យាករណ៍ក្នុងឆ្នាំ២០២២ បានបង្ហាញថាឥណទានសម្បទានអាចនឹងបន្តកើនឡើង ស្របពេលដែលហិរញ្ញប្បទាន

តារាងទី ៣.២: ទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន										
Grant	0.4		4.5	3.4	38.7	70.2	92.6	96.7	78	27.6
Loan	436.2	347.8	334.9	303.8	377.1	281.8	411	398	265.2	233.1
Total:	**436.6**	**347.8**	**339.4**	**307.2**	**415.8**	**352**	**503.7**	**494.8**	**343.1**	**260.7**
ជប៉ុន										
Grant	107.6	90.9	85.2	88.2	97	102.4	114.3	116.7	118.2	77.9
Loan	23.2	20.5	25.2	31.5	49.4	73	93.4	385	282.4	390.3
Total:	**130.8**	**111.4**	**110.4**	**119.7**	**146.4**	**175.4**	**207.7**	**501.7**	**400.6**	**468.2**
សហភាពអឺរ៉ុប និងសមាជិក										
Grant	143.8	156.9	115.8	147.4	137.5	165.1	131.9	167.7	164.9	202.1
Loan	4.5	43.6	52.8	21.2	80.3	67.9	185.1	68.5	104.4	141.1
Total:	**148.3**	**200.6**	**168.7**	**168.6**	**217.8**	**233.0**	**317.0**	**236.2**	**269.3**	**343.2**
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី										
Grant	42.4	50.1	31.4	21.9	23	24.3	37.4	24	12.8	11.7
Loan	129	79.6	105.8	96.3	102.7	98.6	205.6	428.6	192.1	149.2
Total:	**171.4**	**129.8**	**137.2**	**118.2**	**125.7**	**122.8**	**243**	**452.6**	**204.8**	**160.9**
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ										
Grant	21	29.1	33	33.7	27.7	29.9	30.8	35.7	46.4	35.2
Loan	29.1	51.2	28.7	8.3	29.4	23.9	42	67.6	73.4	106.5
Total:	**50.1**	**80.3**	**61.7**	**42**	**57.1**	**53.8**	**72.8**	**103.3**	**119.8**	**141.7**
ធនាគារពិភពលោក										
Grant	23.3	16.1	15.7	11.8	7.3	3.3	1.4	0.8	1.3	1.9
Loan	12.2	34.5	1.9	5.8	13.8	27.2	75.3	89.8	86.1	135.5
Total:	**35.5**	**50.6**	**17.6**	**17.6**	**21.1**	**30.5**	**76.7**	**90.6**	**87.4**	**137.4**
ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងៗ										
Grant	280.4	288.2	272.2	255.2	273.3	246.0	275.9	261.4	337.0	248.9
Loan	1.2	5.7	5.8	7.6	5.1	8.4	7.9	14.8	14.2	16.1
Total:	**281.6**	**294.0**	**278.0**	**262.8**	**278.5**	**254.5**	**283.8**	**276.3**	**351.2**	**265.1**
អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (ធនធានផ្ទាល់)										
Grant	220.8	228.9	237.0	251.0	259.8	274.9	277.0	255.4	250.3	83.2
Total:	**220.8**	**228.9**	**237.0**	**251.0**	**259.8**	**274.9**	**277.0**	**255.4**	**250.3**	**83.2**
សរុបរួម										
Grant	**839.7**	**860.3**	**794.9**	**812.6**	**864.4**	**916.2**	**961.3**	**958.5**	**1008.9**	**688.5**
% Grant	57%	60%	59%	63%	57%	61%	49%	40%	50%	37%
Loan	**635.4**	**583.1**	**555.1**	**474.5**	**657.8**	**580.9**	**1,020.5**	**1,452.3**	**1,017.8**	**1,171.8**
% Loan	43%	40%	41%	37%	43%	39%	51%	60%	50%	63%
សរុបរួម	**1,475.1**	**1,443.4**	**1,350.1**	**1,287.1**	**1,522.2**	**1,497.1**	**1,981.8**	**2,410.8**	**2,026.6**	**1,860.3**

ឥតសំណងអាចនឹងធ្លាក់ចុះ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ហិរញ្ញប្បទានសរុបនៅរក្សាកំណើនខ្ពស់ដដែល ទោះបីគម្រោងជាច្រើនសម្រាប់ក្រោយឆ្នាំ២០២២ មិនទាន់បញ្ជាក់ភាពច្បាស់លាស់នៅឡើយ ។ ប្រការដែលប្តូរទៅជាឥណទានសម្បទាន បានបង្ហាញអំពីវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ ជាក់ស្តែង ការសម្រេចបានឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបរបស់កម្ពុជា បានធ្វើឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍន៍កាត់បន្ថយ

ទំហំហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងជំនួសដោយការបង្កើនឥណទានសម្បទាន ។ ការប្រែប្រួលនេះបានដើរទន្ទឹមនឹងកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកៀរគរធនធានក្នុងស្រុក ។

ការប្រែប្រួលសំខាន់ៗនៃការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទាន

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ រួមមានសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន, កូរ៉េ, បារាំង, ធនាគារពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទាន ស្មើនឹង៨០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និងប្រមាណ ៧០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ និង ២០២២ ។ គំនូរទី៣.៣ បង្ហាញថាសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន គឺជាដៃគូធំជាងគេ, បន្ទាប់មកគឺ ជប៉ុន និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។ ការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនបានកើនខ្ពស់បំផុតក្នុងឆ្នាំ២០១៩ និងឆ្នាំ២០២០ ក្នុងទំហំ៥០០ លានដុល្លារ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ជប៉ុន និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានប្រែប្រួលគួរកត់សម្គាល់ ដោយបានកើនឡើងទ្វេដង ប្រមាណ៥០២ លានដុល្លារ និង ៤៥៣ លានដុល្លារ ។ គំនូរទី ៣.៤ បង្ហាញអំពីការកើនឡើងនៃឥណទានសម្បទានរបស់បារាំង និងកូរ៉េ ក្នុងពេលដែលពួកគេបានរក្សាហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងក្នុងទំហំថេរ ។

គំនូរទី ៣.៣ ដៃគូផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានសំខាន់ៗ

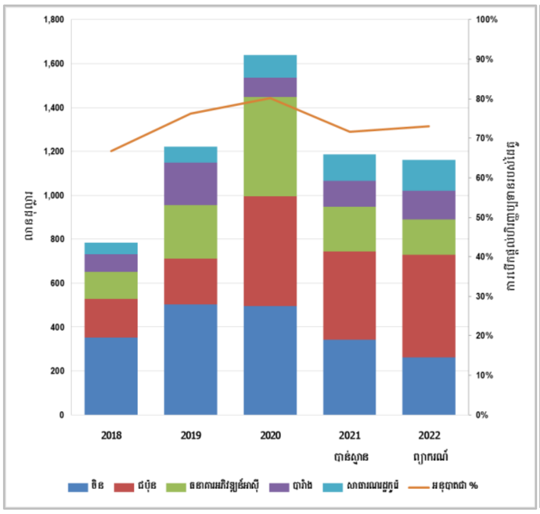

គំនូរទី ៣.៤ ទំហំហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូសំខាន់ៗ

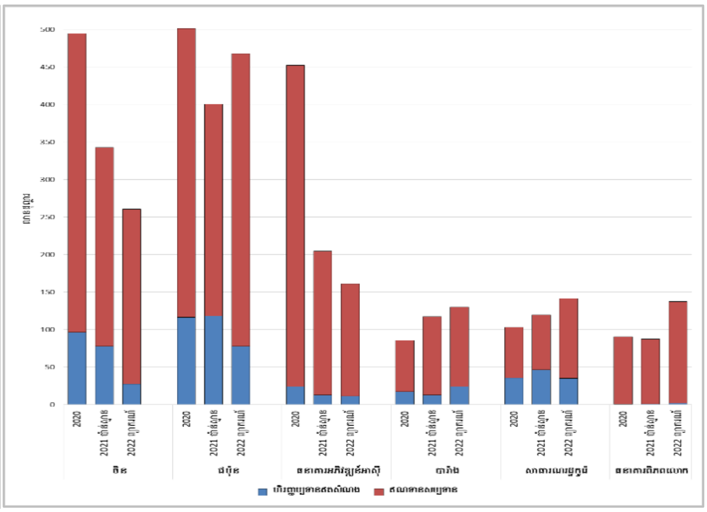

ការវិវត្តនៃការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ

តារាងទី ៣.៣ បង្ហាញអំពីការវិវត្តនៃការបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៣-២០២២ ដែលបានតម្រឹមជាមួយនឹងអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤ ។ វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ទទួលបានធនធានគាំទ្រច្រើនជាងគេ ក្នុងទំហំប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ៧៦០ លានដុល្លារ ក្នុងពេលដែលវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងវិស័យសង្គម ទទួលបានការគាំទ្រជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ៣៧៥ លានដុល្លារ សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ។ ហិរញ្ញប្បទានមួយភាគធំត្រូវបានផ្ដល់ឱ្យវិស័យសុខាភិបាល, អប់រំ, កសិកម្ម, ការដឹកជញ្ជូន និងថាមពល ស្មើនឹង ៥៧% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និង ៧០% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ការវិនិយោគទាំងនេះបានគូសបញ្ជាក់អំពីអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ដែលរំលេចអំពីសង្គតិភាពជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ក៏ដូចជាកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ និងការស្ដារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។ ជាទូទៅ អន្តរវិស័យជាវិស័យ ទទួលបានការគាំទ្រតិចជាងគេ

តារាងទី ៣.៣ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍
វិស័យសង្គម										
សុខាភិបាល	133.2	128.5	126.0	141.4	107.0	127.7	168.3	216.4	226.6	163.0
អប់រំ	90.5	112.1	117.1	109.6	127.6	138.1	141.3	165.6	135.6	148.7
គាំពារសង្គម	-	-	-	-	-	0.3	1.8	55.0	9.2	7.8
សរុប	**223.7**	**240.5**	**243.2**	**251**	**234.7**	**266.2**	**311.4**	**437**	**371.4**	**319.6**
វិស័យសេដ្ឋកិច្ច										
កសិកម្ម	177.8	211.8	165.8	135.9	173.1	184.4	289.8	221.0	249.5	286.7
កម្មន្តសាល និងពាណិជ្ជកម្ម	11.1	3.8	4.5	5.9	22.9	7.2	10.6	5.4	11.0	7.3
អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	56.4	65.1	71.5	45.6	84.4	67.0	53.3	48.2	72.0	112.3
សេវាធុរកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	43.8	14.2	27.0	13.3	11.5	8.7	3.8	1.6	3.0	1.7
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	0.2	6.6	7.4	6.0	4.2	11.1	55.3	49.8	48.1	48.0
សរុប	**289.3**	**300.8**	**276.2**	**206.6**	**296.1**	**278.3**	**412.9**	**326**	**383.6**	**456**
វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ										
ព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍	2.9	10.5	5.0	12.5	0.3	1.8	1.3	2.9	9.0	8.0
ថាមពល និងអគ្គិសនី	60.1	66.5	54.2	158.3	157.4	97.6	199.7	236.3	190.7	113.7
ការដឹកជញ្ជូន	378.6	309.1	286.5	190.7	267.9	301.0	419.0	393.4	444.4	623.5
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	59.2	63.5	37.6	39.0	86.0	78.3	147.6	59.8	178.3	80.2
សរុប	**500.8**	**449.7**	**383.4**	**400.5**	**511.7**	**478.6**	**767.7**	**692.4**	**822.5**	**825.5**
អន្តរវិស័យ										
ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍	26.6	33.2	41.0	11.9	14.8	14.8	17.8	17.4	20.8	14.3
វប្បធម៌ និងសិល្បៈ	4.2	5.0	5.8	3.5	33.8	42.2	43.4	36.3	22.3	4.1
បរិស្ថាន និងចីរភាព	18.0	19.9	26.8	21.1	20.0	28.6	31.6	30.8	24.7	24.9
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	8.2	5.9	6.5	6.1	7.3	11.5	12.3	8.1	8.2	34.7
យេនឌ័រ	9.0	8.0	5.9	6.4	4.2	5.6	5.1	5.0	5.3	4.1
មេរោគហ៊ីវ/ជំងឺអេដស៍	28.5	38.8	24.9	18.8	19.5	6.6	5.0	3.7	0.2	0.6
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	114.8	81.8	75.9	100.2	72.6	81.4	72.5	92.0	84.5	53.0
ទេសចរណ៍	0.7	0.5	1.8	1.3	14.8	2.6	6.5	4.9	6.5	2.1
ការទ្រទ្រង់ថវិការ និងជញ្ជីងទូទាត់	-	-	-	-	-	-	-	495.4	10.7	10.8
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ	19.1	24.9	14.6	1.0	0.1	0.1	3.5	1.0	9.2	1.8
សរុប	**229.2**	**218.1**	**203.3**	**170.3**	**187.1**	**193.4**	**197.7**	**694.6**	**192.4**	**150.5**
ផ្សេងៗ	**11.3**	**5.3**	**7.0**	**7.7**	**32.8**	**5.6**	**15.0**	**5.4**	**6.4**	**25.5**
សរុបរួម	**1,254.3**	**1,214.5**	**1,113.0**	**1,036.1**	**1,262.5**	**1,222.2**	**1,704.8**	**2,155.4**	**1,776.3**	**1,777.1**

ប៉ុន្តែក្នុងឆ្នាំ២០២០ បែរជាទទួលបានការគាំទ្រច្រើនជាងគេ ប្រមាណ ១/៣ នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ។ ការកើនឡើងនេះគឺដោយសារការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតែមួយលើកនៃគម្រោងទ្រទ្រង់ថវិការបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងជប៉ុន ដើម្បីគាំទ្ររាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការឆ្លើយតបនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ និងការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។

គំនូរទី ៣.៥ អនុបាតនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ

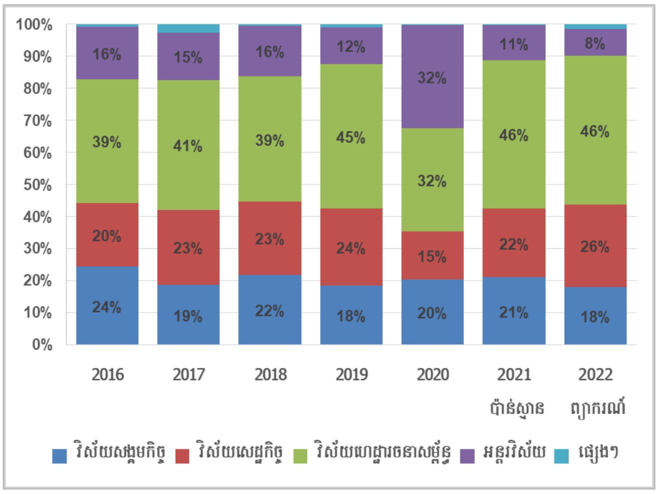

គំនូរទី ៣.៥ បង្ហាញអំពីអនុបាតនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៦-២០២២ ។ វិស័យសង្គមកិច្ចទទួលបានធនធានក្នុង ទំហំ ១/៥ នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបប្រចាំឆ្នាំ ។ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច រក្សាទំហំថេរ លើកលែង ឆ្នាំ២០២០ ដែលពិភពលោករួមទាំងកម្ពុជា ទទួលផលប៉ះពាល់ទាំងខាងសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមដោយសារការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទទួលបានធនធានប្រចាំឆ្នាំច្រើនជាងគេ ក្នុងរង្វង់ ២/៥ ប៉ុន្តែ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ការគាំទ្រវិស័យនេះបានថយចុះបន្តិច ហើយជំនួសដោយការកើនឡើងក្នុងអន្តរវិស័យ ។

ទម្រង់ និងទំហំនៃការបើកផ្តល់ឥណទានសម្បទាន

ឥណទានសម្បទានសម្រាប់គាំទ្រវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងអន្តរវិស័យ គឺជាប្រភពធនធានសំខាន់ដែលនាំឱ្យទំហំហិរញ្ញប្បទានសរុបបានកើនឡើង ក្នុងរយៈពេលកន្លងមកនេះ ។ ផ្នែកនេះបង្ហាញអំពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមទម្រង់ និងតាមវិស័យអាទិភាព ។ គំនូរទី ៣.៦ បង្ហាញថា ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិនិយោគបានកើនឡើងក្នុងរយៈពេលវែង ខណៈដែលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសនៅតែរក្សាទំហំថេរ និងក្នុងកម្រិតទាបប្រមាណ ៤០០ លានដុល្លារ ជាមធ្យមក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ប្រការនេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនាពេលបច្ចុប្បន្ន ពិសេសក្នុងបរិបទនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលបានផ្តោតសំខាន់លើការវិនិយោគក្នុងវិស័យសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗក៏បានបើកផ្តល់ឥណទានសម្បទានសម្រាប់គម្រោងវិនិយោគដើម្បីពង្រីកប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន, ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអគ្គិសនី និងទឹកស្អាត ។ ការគាំទ្រទាំងនេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីទិសដៅអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងវិសាលភាពនៃហិរញ្ញប្បទានដែលបានផ្តោតលើការវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ។

គំនូរទី ៣.៧ បង្ហាញថា ការប្រែប្រួលនៃទំហំហិរញ្ញប្បទានដែលបានបើកផ្តល់ និងកំណើនឥណទានសម្បទាន សម្រាប់វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច បានដើរតួនាទីសំខាន់ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៩ មក ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ឥណទានសម្បទានសម្រាប់វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមានប្រមាណ ៧១០ លានដុល្លារ ខណៈឥណទានសម្បទានសម្រាប់អន្តរវិស័យ មានទំហំ ៥១០ លានដុល្លារ ។ ឥណទានសម្បទានអាចបន្តកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងកម្រិតផ្សេងៗគ្នាស្ទើរគ្រប់វិស័យ (គិតទាំងទំហំ និងសមាមាត្រ) ពិសេសវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។ កំណើននៃឥណទានសម្បទាន ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់គាំទ្រវិស័យ ឬគម្រោងអាទិភាព និងកំពុងត្រូវបានជំនួសដោយប្រភពធនធានក្នុងស្រុក ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងខិតខំកៀរគរ ទន្ទឹមនឹងការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ។

គំនូរទី ៣.៦ ទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន

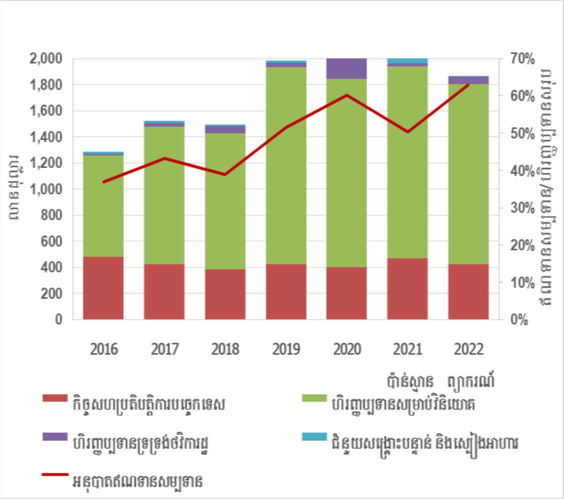

គំនូរទី ៣.៧ ការបើកផ្តល់តាមវិស័យ និងតាមទម្រង់

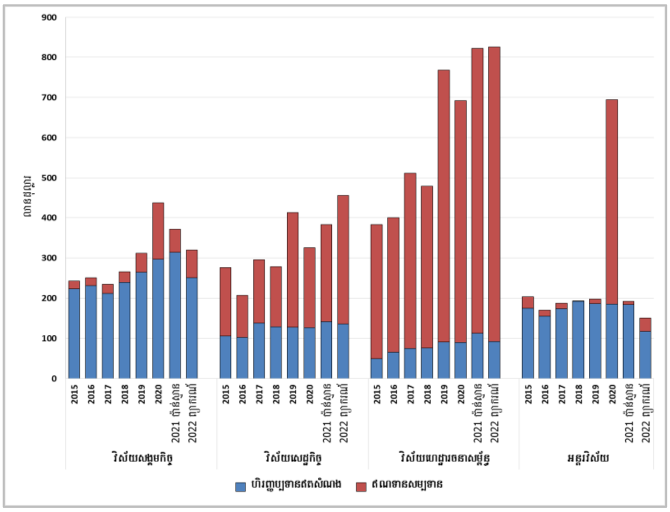

ការចូលរួមរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ គឺជាយន្តការពិគ្រោះយោបល់កម្រិតបច្ចេកទេស ដើម្បីសម្របសម្រួលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងគណនេយ្យភាពទ្វេទិស ដោយផ្តោតលើលទ្ធផល ។ តារាងទី ៣.៤ បង្ហាញថា ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះបានសម្របសម្រួលគម្រោង ៤០៥ គម្រោង គិតជាមធ្យមប្រមាណ ១.០០០ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះស្តីពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសមាហរណកម្មតំបន់ បានសម្របសម្រួលគម្រោង និងហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ ដោយមានគម្រោងកំពុងដំណើរការសរុប ៧០ គម្រោង ជាមួយនឹងហិរញ្ញប្បទាន ៥៦៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៥០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ លើសពីនេះ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ ស្តីពីវិស័យកសិកម្ម និងទឹក, អប់រំ និងវិស័យសុខាភិបាល បានសម្របសម្រួលគម្រោងជាច្រើន(៧២ គម្រោង ក្នុងវិស័យកសិកម្ម, ៤៦ គម្រោង ក្នុងវិស័យអប់រំ និង៤៥ គម្រោងក្នុងវិស័យសុខាភិបាល) ។

តារាងទី៣.៤ ការបើកផ្តល់ និងសកម្មភាពរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ(លានដុល្លារ)

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍	2023 ព្យាករណ៍	ចំនួនដៃគូ	ចំនួនគម្រោង	ការបើកផ្តល់ជាមធ្យមឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣
វិស័យសង្គម								
សុខាភិបាល	63.3	80.7	119.0	74.8	56.0	16	45	7.9
ហ៊ីវ/អេដស៍	3.0	0.6	29.3	35.0	18.1	5	6	17.2
អប់រំ	72.8	75.3	66.9	82.0	47.6	16	46	68.9
សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ	11.5	17.0	19.1	12.9	6.6	6	11	13.4
ទឹកស្អាតជនបទ និងអនាម័យ	38.6	24.4	47.8	63.1	19.8	7	14	38.7
បណ្តុះបណ្តាល និងវិជ្ជាជីវៈ	1.0	3.4	4.2	4.1	4.0	5	11	3.3
សរុប	**190.0**	**201.3**	**286.4**	**272.0**	**152.1**		**133**	**220.4**
វិស័យសេដ្ឋកិច្ច								
កសិកម្ម និងទឹក	203.2	164.2	155.5	194.4	74.0	17	72	158.2
នេសាទ	17.3	17.1	32.2	46.4	44.6	8	21	31.5
ព្រៃឈើ	16.7	11.4	11.0	14.6	13.7	8	19	13.6
ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី	0.1	0.2	0.4	0.1		1	1	0.2

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍	2023 ព្យាករណ៍	ចំនួនដៃគូ	ចំនួនគម្រោង	ការបើកផ្ដល់ជាមធ្យមឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣
ការកំចាត់មីន	14.7	25.5	20.4	14.7	10.0	9	10	17.1
ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន	6.5	9.9	11.9	23.5	13.5	6	7	13.0
សរុប	**258.5**	**228.3**	**231.4**	**293.7**	**155.8**		**130**	**233.6**
វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ								
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសមាហរណកម្មតំបន់	505.6	545.2	698.0	741.4	327.0	8	70	563.4
សរុប	**505.6**	**545.2**	**698.0**	**741.4**	**327.0**		**70**	**563.4**
អន្តរវិស័យ និងរដ្ឋបាល								
ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ	3.4	3.8	5.7	2.6	1.4	2	2	3.4
ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈ	11.2	20.0	25.3	19.7	5.3	7	13	16.3
វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ	19.5	17.3	18.7	7.4	5.0	9	15	13.6
យេនឌ័រ	7.9	14.8	15.0	14.0	11.5	10	14	12.7
ការកែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធតុលាការ	2.6	2.1	1.4	1.4		2	2	1.9
ភាពជាដៃគូ និងសុខុដុមនីយកម្ម	3.6	3.7	5.9	3.7	3.4	2	2	7.1
ផែនការ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ	5.4	7.0	15.6	4.5	3.2	6	6	7.1
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	2.8	9.0	8.2	9.3	11.5	8	18	8.2
សរុប	**56.4**	**77.7**	**95.8**	**62.6**	**41.3**		**72**	**66.8**
គម្រោង/ហិរញ្ញប្បទានមិនស្ថិតនៅក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ	163.9	210.8	268.4	196.5	85.0	19	276	184.9
សរុបរួម	**1,174.6**	**1,263.5**	**1,580.7**	**1,566.0**	**761.1**	**-**	**681**	**1,269.2**

តារាងទី ៣.៥ បង្ហាញថា ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីគឺជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលបានចូលរួមច្រើនជាងគេ ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ ដោយមានគម្រោងចំនួន ៦២ បន្ទាប់មកគឺជប៉ុន ចំនួន ៣១ គម្រោង និងបារាំងចំនួន ២៣ គម្រោង ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានបើកផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានចំនួន ១៦៥ លានដុល្លារ ដល់បណ្ដាវិស័យដែលគ្រប់គ្រងដោយក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ ពោលគឺបានថយចុះ ២៩% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៨ ។

តារាងទី ៣.៥ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	ចំនួនគម្រោង	ការបើកផ្ដល់តាមឆ្នាំនីមួយៗ			
		2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	11	239.4	361	261.4	250.8
ជប៉ុន	31	99.8	181.2	257.9	413.5
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	62	233.4	164.5	174.4	160.9
ធនាគារពិភពលោក	22	49.1	76	75	124.3
បារាំង	23	148.7	4.8	109.7	57.6
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	20	31.1	23.3	77	79.5
សហភាពអឺរ៉ុប	22	20	29.9	47.4	51.8
អូស្ត្រាលី	12	21.8	18.5	50	22
មូលនិធិសកល Global Fund	3	-	-	42.8	41
អង្គការ UNICEF	5	15.3	24.8	29.4	20
ផ្សេងៗ	137	350	105	108	81.6
សរុបរួម	**348**	**969.2**	**989**	**1,233**	**1,303**

រីឯជប៉ុនបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចំនួន ១៨១ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ហើយទំហំនេះអាចកើនដល់ ២៥៨ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមរាជធានី-ខេត្ត

តារាងទី ៣.៦ ការបើកផ្តល់តាមរាជធានី-ខេត្ត (លានដុល្លារ)

រាជធានី-ខេត្ត	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	ភាគរយធៀបនឹងការបើកសរុប
ទូទាំងប្រទេស	434.4	997.1	455.3	29%
ភ្នំពេញ	350.8	311.6	380.7	16%
បាត់ដំបង	132.2	122.1	154.7	6%
សៀមរាប	104.2	96.2	125.1	5%
កំពុងចាម	78.6	59.8	81.2	3%
បន្ទាយមានជ័យ	63.7	60.3	76.2	3%
ផ្សេងៗ	817.3	760.6	752.2	36%
សរុប	**1,981**	**2,408**	**2,025**	**100%**

ផ្នែកនេះបង្ហាញ អំពីការគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍តាមរាជធានី-ខេត្តសម្រាប់រួមចំណែកអភិវឌ្ឍរាជធានី-ខេត្ត ដើម្បីផ្តល់អត្ថផលប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសទាំងមូល ។ ការវិភាគនឹងផ្តល់នូវមូលដ្ឋាន សម្រាប់ពង្រឹងភាពជាដៃគូនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ស្របតាមសេចក្តីណែនាំស្តីពីកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ភាពជាដៃគូនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ នៃយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ និងលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅតាមបណ្តាខេត្តដែលមានការគាំទ្រតិចតួច ។ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៩-២០២១ ហិរញ្ញប្បទានប្រចាំឆ្នាំ ប្រមាណ ២/៣ នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ត្រូវបានផ្តល់សម្រាប់អនុវត្តគម្រោងទូទាំងប្រទេស និងខេត្តសំខាន់ចំនួន ៥ ។ រីឯហិរញ្ញប្បទានប្រមាណ ១/៣ ទៀត ត្រូវបានផ្តល់ដល់ខេត្ត ២០ ផ្សេងទៀត ។ រាជធានីភ្នំពេញទទួលបានហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ បន្ទាប់មកគឺខេត្តបាត់ដំបង, សៀមរាប, កំពង់ចាម និងបន្ទាយមានជ័យ ។

តារាងទី ៣.៧ បង្ហាញថា ក្នុងចំណោមបណ្តាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍, ជប៉ុនបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញទានច្រើនជាងគេដល់រាជធានី-ខេត្ត ចំនួន ៦ ។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងលំដាប់ទី២ និងបន្ទាប់មកគឺ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, សហគមន៍អឺរ៉ុប, បារាំង និងសហរដ្ឋអាមេរិក ។ រីឯអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក៏បាន រួមចំណែកសំខាន់ក្នុងការគាំទ្រកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍តាមរាជធានី-ខេត្ត ដែលបង្ហាញលម្អិតបន្ថែមក្នុងផ្នែកបន្ទាប់ ។

តារាងទី ៣.៧ ការបើកផ្តល់របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗតាមរាជធានី-ខេត្ត ឆ្នាំ២០២០ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	បន្ទាយមានជ័យ	បាត់ដំបង	កំពង់ចាម	ភ្នំពេញ	សៀមរាប	ទូទាំងប្រទេស	ខេត្តផ្សេងៗទាំង ២០	សរុប
ជប៉ុន	29.2	56.9	0.7	57.5	15.7	278.1	63.5	501.7
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	9.9	18.3	7.6	5.3	15.3	301.4	94.6	452.6
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	-	-	32.9	149.8	1.6	-	310.4	494.8
សហភាពអឺរ៉ុប	0.1	0.6	0.3	16.2	0.4	69.3	2.4	89.4
បារាំង	-	1.3	7.0	2.1	1.9	56.7	16.6	85.7
សហរដ្ឋអាមេរិក	1.3	5.6	0.8	5.3	5.0	47.4	27.1	92.5
អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	9.8	16.9	5.0	63.9	41.3	18.2	97.4	252.4
ផ្សេងៗ	10.1	22.6	5.4	11.4	15	225.8	148.1	438.3
សរុប	**60.3**	**122.1**	**59.8**	**311.6**	**96.2**	**997.0**	**760.1**	**2,407.2**

ការគាំទ្ររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់អំពីការរួមចំណែករបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា ពិសេសការផ្តល់សេវាសង្គម និងការកៀរគរធនធានសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងតាមវិស័យអាទិភាព និងតាមតំបន់គោលដៅនានា ។ ផ្អែកតាមទិន្នន័យដែលផ្តល់ដោយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល, គ.ជ.ន/ក.អក បានកត់ត្រា និងវិភាគអំពីនិន្នាការនៃការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការប្តេជ្ញាក្នុងការតម្រឹមជាមួយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងរបៀបវារៈស្តីពីស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។

ក្នុងឆ្នាំ២០២០ គ.ជ.ន/ក.អ.ក បានទទួលរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងរបាយការណ៍សកម្មភាពពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ចំនួន ៤១៨ ដែលអនុវត្តគម្រោងសរុប ចំនួន ៦៤៦ ។ ផ្អែកលើប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល, ផ្នែកនេះបង្ហាញអំពីការរួមចំណែករបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអភិវឌ្ឍជាតិពីឆ្នាំ២០១៩ ដល់ឆ្នាំ២០២១ និងបង្ហាញអំពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រច្រើនជាងគេ ។

តារាងទី ៣.៨ បង្ហាញអំពីធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមវិស័យ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១៩-២០២១ ។ ក្នុងរយៈពេល ៣ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមាន ៣៦៥ លានដុល្លារ ជាមធ្យមក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងនោះធនធានដែលកៀរគរពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានប្រមាណ ១០០ លានដុល្លារ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានប្រើប្រាស់ធនធានច្រើនជាងគេ ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល ប្រមាណ ១១១ លានដុល្លារ, បន្ទាប់មកគឺ វិស័យអប់រំ (៧២,៩ លានដុល្លារ), ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ (៥៨.៨ លានដុល្លារ) និងការអភិវឌ្ឍជនបទ (៤១,៧ លានដុល្លារ) ។ ធនធានដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យចម្បងទាំង ៤ នេះ មានប្រមាណ ៨០% នៃទំហំធនធានសរុបរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ ការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានថយចុះបន្តិច ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និងឆ្នាំ២០២១ បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៩ ។ ដោយឡែក ធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានរក្សាទំហំថេរ ប្រមាណ ២៦០ លានដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ ។

តារាងទី ៣.៨ ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមវិស័យ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	2019			2020			2021 ប៉ាន់ស្មាន		
	ធនធានផ្ទាល់	ធនធានដៃគូ	ធនធានសរុប	ធនធានផ្ទាល់	ធនធានដៃគូ	ធនធានសរុប	ធនធានផ្ទាល់	ធនធានដៃគូ	ធនធានសរុប
សុខាភិបាល	86.2	27.7	113.9	80.1	30.9	111.0	87.4	30.9	118.3
អប់រំ	74.8	13.1	87.8	66.3	6.6	72.9	56.9	14.5	71.4
ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍	56.4	5.3	61.7	53.6	5.2	58.8	53.9	6.0	59.9
ការអភិវឌ្ឍជនបទ	22.9	19.7	42.6	23.9	17.8	41.7	23.4	17.2	40.6
អភិបាលកិច្ច	4.7	12.8	17.5	4.1	15.3	19.4	4.3	16.7	21.1
ហ៊ីវ/អេដស៍	7.8	6.6	14.4	6.5	8.2	14.8	5.8	3.7	9.6
កសិកម្ម	11.7	8.8	20.5	7.3	9.2	16.5	7.3	9.2	16.6
បរិស្ថាន	8.6	5.7	14.3	8.5	4.9	13.3	8.6	5.9	14.5
ផ្សេងៗ	3.3	5.8	9.1	2.0	4.3	6.4	1.6	4.5	6.1
សរុប	**276.4**	**105.5**	**381.9**	**252.4**	**102.4**	**354.8**	**249.1**	**108.8**	**357.9**

គំនូរទី ៣.៨ ការគាំទ្ររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល តាមវិស័យ (លានដុល្លារ)

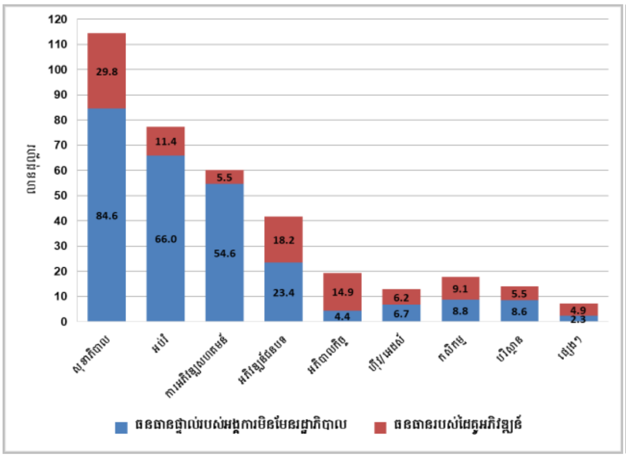

គំនូរទី ៣.៩ ភាគរយជាមធ្យមនៃធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល

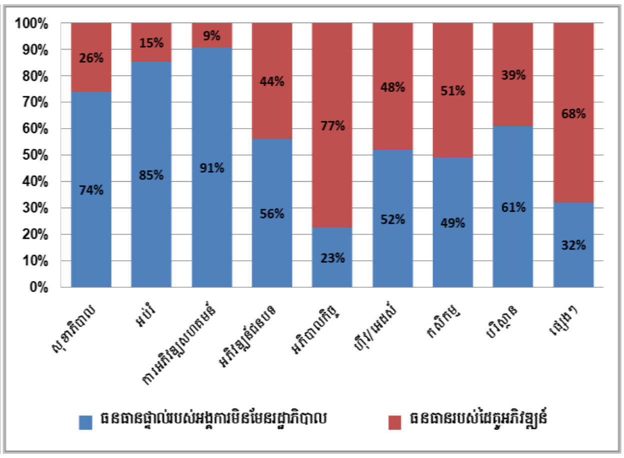

គំនូរទី ៣.៨ បង្ហាញអំពីការប្រៀបធៀបជាមធ្យមភាគនៃការប្រើប្រាស់ធនធានតាមវិស័យ រវាងធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងធនធានទទួលបានពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ។ ធនធានផ្ទាល់ភាគច្រើនរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល ប្រមាណ ៨៥ លានដុល្លារ, វិស័យអប់រំ ប្រមាណ ៦៦ លានដុល្លារ, វិស័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ ប្រមាណ ៥៥ លានដុល្លារ, ការអភិវឌ្ឍជនបទ ប្រមាណ ២៣ លានដុល្លារ និងវិស័យកសិកម្ម ប្រមាណ ៩ លានដុល្លារ ។ គំនូរទី ៣.៩ បង្ហាញថា ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ធនធានដែលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទទួលបានពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ប្រមាណ ៧៧% ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យអភិបាលកិច្ច និងធនធានបន្តិចបន្តួច (៩%) ក្នុងវិស័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ ។ ប្រការនេះបានបង្ហាញអំពីភាពផ្ទុយគ្នាក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានផ្ទាល់ដែលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល កន្លងមក ។

តារាងទី ៣.៩ បង្ហាញថា ក្នុងចំណោមអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ចំនួន ៤១៨ មានអង្គការ ចំនួន ៣០ ដែលបានប្រើប្រាស់ធនធានសរុប ចំនួន ២០៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៥៧% នៃធនធានសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ។ ក្នុងរយៈពេល ៣ ឆ្នាំចុងក្រោយ មូលនិធិមន្ទីរពេទ្យគន្ធបុប្ផា និងអង្គការទស្សនពិភពលោកកម្ពុជា ផ្តល់ធនធានច្រើន ជាងគេ ប្រមាណ ៣១ លានដុល្លារ (៩% នៃធនធានផ្ទាល់) និង ២៤ លានដុល្លារ (៧% នៃធនធានផ្ទាល់) ។ ក្នុងឆ្នាំជាមួយគ្នានេះ អង្គការ Population Services International ដែលបានផ្តោតសកម្មភាពលើការលើកកម្ពស់វិស័យ សុខាភិបាលសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា និងការធានាគុណភាពនៃសេវាសុខាភិបាលក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន បានចំណាយធនធាន ១០,៧ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៣% នៃធនធានសរុប ។ សរុបមក ការវិភាគខាងលើ បានបង្ហាញអំពីលទ្ធភាពរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានផ្ទាល់ខ្លួន និងធនធានដែលកៀរគរបានពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាកិច្ចប្រតិបត្តិការនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ពិសេសការផ្តល់សេវាក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច ។

តារាងទី ៣.៩ ធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗ (លានដុល្លារ)

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗ	2019			2020			2021 ប៉ាន់ស្មាន		
	ធនធានផ្ទាល់	ធនធានដៃគូ	ធនធានសរុប	ធនធានផ្ទាល់	ធនធានដៃគូ	ធនធានសរុប	ធនធានផ្ទាល់	ធនធានដៃគូ	ធនធានសរុប
Foundation Children's Hospital Kantha Bopha	27.7	4.3	32.0	26.5	4.5	31.0	30.4	4.6	35.0
World Vision Cambodia	22.9	3.0	25.8	21.5	3.3	24.8	18.8	1.0	19.7
Population Services International	8.1	3.1	11.2	7.2	3.5	10.7	7.0	2.4	9.5
Cambodian Children's Fund	7.9	0.0	7.9	6.7	0.0	10.6	1.0	0.0	1.0
Pour un Sourire d'Enfant	7.7	0.0	7.7	6.3	0.0	8.5	2.8	0.0	2.8
Nokor Tep Foundation	1.2	0.0	1.2	6.0	0.0	6.9	0.0	0.0	0.0
Hope Worldwide	11.6	0.0	11.6	5.9	0.0	6.7	7.1	0.0	7.1
Angkor Hospital for Children	5.8	0.0	5.8	5.3	0.0	6.3	5.4	0.0	5.4
Japan Relief for Cambodia and World Assistance for Cambodia	5.8	0.5	6.3	5.2	0.5	6.2	4.8	0.1	4.9
Plan International	4.2	7.7	11.9	5.0	3.5	6.0	7.4	7.6	15.0
Sos Children's Villages of Cambodia	4.1	0.0	4.1	4.1	0.0	5.9	2.6	0.0	2.6
Child Fund Cambodia	4.5	0.3	4.8	4.1	0.2	5.7	2.0	0.1	2.1
The Sonja Kill Foundation Cambodia	3.1	0.0	3.1	3.7	0.0	5.5	4.9	0.0	4.9
Don Bosco Foundation of Cambodia	4.2	0.0	4.2	3.6	0.0	5.3	2.5	0.0	2.5
Toutes A l'Ecole	3.0	0.0	3.0	3.5	0.0	5.2	3.4	0.0	3.4
Room to Read	3.5	0.0	3.5	3.3	0.0	5.2	3.2	0.0	3.2
Clear Cambodia	2.0	0.0	2.0	3.3	0.0	4.8	3.4	0.0	3.4
Wildlife Alliance	2.7	0.0	2.7	3.2	0.0	4.3	3.9	0.0	3.9
Samaritan's Purse International Relief	2.4	0.0	2.4	2.9	0.0	4.3	2.7	0.0	2.7
Jay Pritzker Academy	3.8	0.0	3.8	2.7	0.0	4.1	2.0	0.0	2.0
International Development Enterprises Cambodia	0.0	4.7	4.7	2.7	2.0	4.0	2.6	2.7	5.3
Enfant du Mekong	2.9	0.0	2.9	2.6	0.0	3.8	1.9	0.0	1.9
Norwegian People's Aid	2.2	3.2	5.4	2.5	2.8	3.7	2.7	2.6	5.3
World Wide Fund for Nature - Cambodia	2.3	3.8	6.1	2.4	3.8	3.7	1.5	3.6	5.1
Medecins Sans Frontieres - France	2.8	0.0	2.8	2.3	0.0	3.6	1.2	0.0	1.2
Caritas Cambodia	2.6	0.2	2.8	2.3	0.4	3.5	1.9	0.4	2.4
Soutien a l'Initiative Prive pour l'Aide la Reconstruction des pays du Sud-est Asiatique	1.1	0.2	1.3	2.2	0.5	3.3	1.2	0.4	1.6
Food for the Hungry Cambodia	2.0	0.0	2.0	2.2	0.0	3.3	2.2	0.0	2.2
Child's Dream Cambodia Organisation	1.2	0.0	1.2	2.0	0.0	3.2	1.6	0.0	1.6
Save the Children International	2.0	4.8	6.8	1.9	3.6	3.0	2.4	6.3	8.7
NGOs ធំៗទាំង ៣០	**155.4**	**35.7**	**191.0**	**153.2**	**28.7**	**203.4**	**134.5**	**32.0**	**166.5**
NGOs សរុប ៣៨៨	**121.1**	**69.8**	**190.8**	**99.2**	**73.7**	**151.4**	**114.7**	**76.7**	**191.4**
សរុបរួម	**276.4**	**105.5**	**381.9**	**252.4**	**102.4**	**354.8**	**249.1**	**108.7**	**357.9**

ជំពូក ៤
ការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការឆ្លើយតបជំងឺកូវីដ-១៩ និងក្នុងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម

ជំងឺកូវីដ-១៩ បានក្លាយជាជំងឺរាតត្បាតសកលនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។ បន្ទាប់ពីបានរីករាលដាលនាចុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩, ជំងឺរាតត្បាតនេះបានបង្កើតបញ្ហាប្រឈមដល់សុខភាពសាធារណៈ និងសេដ្ឋកិច្ចសកល ។ កម្ពុជា ក៏ដូចជាប្រទេសដទៃទៀត បានទទួលរងនូវផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ការរីករាលដាលនៃជំងឺនេះបានជះឥទ្ធិពលធ្ងន់ធ្ងរ មិនធ្លាប់មានកន្លងមក ដល់ប្រព័ន្ធសុខភាពសាធារណៈ និងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមកម្ពុជា ។ ផ្អែកលើផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដែលបណ្តាលមកពីជំងឺកូវីដ-១៩ ទន្ទឹមនឹងធនធានមានកំណត់របស់កម្ពុជាក្នុងឋានៈជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍, កម្ពុជាបានធ្វើឱ្យសហគមន៍អន្តរជាតិមានការភ្ញាក់ផ្អើលតាមរយៈការគ្រប់គ្រងជំងឺរាតត្បាតនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

ការគាំទ្រដល់យុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺកូវីដ-១៩

ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយបន្ទាន់ជាច្រើន ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយការខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរក្នុងវិស័យដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ ។ ដោយកំណត់ថា វ៉ាក់សាំងជាឧបករណ៍ដ៏សំខាន់សម្រាប់គ្រប់គ្រងស្ថានភាពនៃការរីករាលដាល និងជៀសផុតពីភាពជាប់គាំងសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងទូទាំងប្រទេស និងយុទ្ធនាការផ្តល់ដូសជំរុញដើម្បីពង្រឹងភាពស៊ាំរបស់ប្រជាជន ។ យុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងបានចាប់ផ្តើមដំណើរការនាដើមខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ និងមានសន្ទុះលឿនគួរកត់សម្គាល់ ។ លើសពីនេះ ការគាំទ្រជាច្រើនរបស់សហគមន៍អន្តរជាតិ និងដៃគូសំខាន់ៗ បានផ្តល់លទ្ធភាពដល់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការផ្តួចផ្តើម និងរៀបចំគោលនយោបាយជាតិរយៈពេលវែង ដើម្បីក្តាប់យកនូវចលនការនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ នៅពេលដែលជំងឺរាតត្បាតនេះចាប់ផ្តើមថមថយ ដើម្បីកម្ពុជាសម្រេចបាននូវការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញប្រកបដោយភាពធន់ ។

ភាពជោគជ័យ នៃយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងស្តែងឱ្យឃើញពីការគាំទ្រដ៏ច្រើនពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗ តាមរយៈការផ្តល់វ៉ាក់សាំង ។ ការណ៍នេះបានអនុញ្ញាតឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលទទួលបានវ៉ាក់សាំងជាច្រើន និងទាន់ពេលវេលា សម្រាប់សម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួន ។ ការផ្តល់វ៉ាក់សាំងត្រូវបានធ្វើឡើង តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងយន្តការ COVAX ។

តារាងទី ៤.១ បង្ហាញថា ក្នុងក្របខណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី, រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលវ៉ាក់សាំងប្រមាណជាង ១២ លានដូស សមមូលនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន ៨៦ លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងនោះសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនជាដៃគូធំជាងគេ ដោយបានផ្តល់វ៉ាក់សាំង ៨,៣ លានដូស ស្មើនឹង ៥៨ លានដុល្លារ ។ រីឯអូស្ត្រាលីបានផ្តល់វ៉ាក់សាំង ២,៣ លានដូស សមមូលនឹង ២១ លានដុល្លារ ។ លើសពីនេះ ជប៉ុន, ចក្រភពអង់គ្លេស និងប៉ូឡូញ បានផ្តល់វ៉ាក់សាំង Astra Zeneca សរុប ១,៧ លានដូស សមមូលនឹង ៧,៧ លានដុល្លារ ។

តារាងទី ៤.១ : វ៉ាក់សាំងជំងឺកូវីដ-១៩ ក្រោមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងយន្តការ COVAX

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	ប្រភេទវ៉ាក់សាំង	បរិមាណវ៉ាក់សាំង	តម្លៃសរុប (ដុល្លារអាមេរិក)
កិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី			
អូស្ត្រាលី	Pfizer-BioNTech	2.350.530	20.916.031
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	Sinovac & Sinopharm	8.300.000	58.100.000
ជប៉ុន	AstraZeneca	1.000.000	4.490.000
ប៉ូឡូញ	AstraZeneca	300.000	1.347.000
ចក្រភពអង់គ្លេស	AstraZeneca	415.000	1.863.530
សរុប		**12.365.530**	**86.716.561**
យន្តការ COVAX			
យន្តការ COVAX	AstraZeneca	324.000	1.454.760
	Sinovac	424.800	2.973.600
	Moderna	188.160	1.881.600
ជប៉ុន	AstraZeneca	308.000	1.382.920
ហូឡង់	AstraZeneca	290.400	1.303.896
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	AstraZeneca	324.000	1.454.760
អាមេរិក	Johnson & Johnson	1.060.100	10.601.000
សរុប		**2.919.460**	**21.052.536**
សរុបរួម		**15.284.990**	**107.769.097**

ក្រៅពីការទទួលបានវ៉ាក់សាំងក្នុងក្របខណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីយន្តការ COVAX ដែលជាយន្តការសកល បានរួមចំណែកគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងនៅកម្ពុជាផងដែរ ។ វ៉ាក់សាំងប្រមាណជិត ៣ លានដូស (សមមូលនឹង ២១ លានដុល្លារ) ដែលផ្តល់តាមរយៈយន្តការនេះ បានផ្តល់លទ្ធភាពដល់រាជរដ្ឋាភិបាលពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន សម្រាប់ពង្រីកវិសាលភាពយុទ្ធនាការនៅទូទាំងប្រទេស និងចាក់វ៉ាក់សាំងដូសជំរុញ ។ តាមរយៈយន្តការនេះ កម្ពុជាមានលទ្ធភាពបញ្ជាទិញវ៉ាក់សាំងក្នុងតម្លៃសមរម្យ និងទទួលបានវ៉ាក់សាំងជាអំណោយពីដៃគូដទៃទៀតផង ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ សហរដ្ឋអាមេរិកបានផ្តល់វ៉ាក់សាំង Johnson & Johnson ចំនួន ១ លានដូស សមមូលនឹង ១០ លានដុល្លារ ។ បន្ទាប់មក សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ និងហូឡង់ក៏បានផ្តល់វ៉ាក់សាំងសរុប ៦១៤ ៤០០ ដូស (សមមូលនឹង ២,៧ លានដុល្លារ) ។ តាមរយៈយន្តការ COVAX នេះដែរ, ជប៉ុនបានផ្តល់វ៉ាក់សាំងរបស់ខ្លួន ចំនួន៣០៨.០០០ ដូស បន្ថែមពីលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី ។ គួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរថា វ៉ាក់សាំងដែលទទួលបាន ក្នុងក្របខណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងយន្តការ COVAX មានប្រមាណ ១/៣ នៃចំនួនវ៉ាក់សាំងសរុប ។ រីឯ ចំនួន ២/៣ ទៀត គឺជាការបញ្ជាទិញដោយប្រើប្រាស់ថវិកាផ្ទាល់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រលើការឆ្លើយតបបន្ទាន់

ទន្ទឹមនឹងការផ្តល់វ៉ាក់សាំង, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានពង្រឹងការប្តេជ្ញារបស់ខ្លួន សម្រាប់គាំទ្ររាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងអំឡុងពេលនៃជំងឺរាតត្បាតនេះ ។ រំហូរហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែកសំខាន់រួមមានហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការឆ្លើយតបបន្ទាន់ និងសម្រាប់ការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។

ជាក់ស្តែង តាមរយៈអតិក្រមដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់គាំទ្រវិស័យដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីជំងឺកូវីដ-១៩ និងបានផ្តល់ធនធានដល់កម្ពុជាសម្រាប់ស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ និងក្តាប់យកចលនការដើម្បីបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។

តារាងទី ៤២ ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការគាំទ្រការឆ្លើយតបបន្ទាន់ (ពាន់ដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍
អូស្ត្រាលី	2,693	28,705	4,994
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	28,100	30,000	
សាធារណរដ្ឋឆែក	107	-	-
GAVI	-	248	-
អាល្លឺម៉ង់	-	-	-
អៀរឡង់	397	535	-
ជប៉ុន	18,721	1,902	-
ស្វីស	272	926	-
ចក្រភពអង់គ្លេស	20	1,952	21
សហរដ្ឋអាមេរិក	7,990	16,602	11,891
ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ	10,007	13,262	9,020
សរុប	**68,307**	**94,132**	**25,926**

តារាងទី ៤.២ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលហិរញ្ញប្បទាន សម្រាប់ការឆ្លើយតបបន្ទាន់ចំនួន ៦៨ លានដុល្លារ ។ ធនធានទាំងនេះបានរួមចំណែកទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក ក្នុងការគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបបន្ទាន់ ដោយផ្តោតលើវិស័យសុខាភិបាល រួមមាន÷ ១) ការស្វែងរក និងគ្រប់គ្រងករណីឆ្លង, ២) ឱសថ និង បរិក្ខារពេទ្យ និង ៣)ការត្រៀមខ្លួន, ការកសាងសមត្ថភាព និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ។ ជាមួយគ្នានេះ ហិរញ្ញប្បទាននេះក៏បានផ្តល់ការគាំទ្របន្ទាន់ និងរយៈពេលខ្លី សម្រាប់វិស័យដទៃទៀតដែលមានតម្រូវការបន្ទាន់ ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនជាដៃគូនាំមុខគេដោយបានផ្តល់ធនធានប្រមាណ ២៨,១ លានដុល្លារ ខណៈពេលដែលជប៉ុនបានផ្តល់ទឹកប្រាក់ប្រមាណ ១៨,៧ លានដុល្លារ ។ រីឯភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិក៏បានចូលរួមក្នុងការឆ្លើយតបនេះ ប្រមាណ ១០ លានដុល្លារដែរ ។

ការប្រែប្រួលនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងឆ្នាំ ២០២១ បង្ហាញអំពីការកើនឡើងនៃការគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងនោះការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានកើនដល់ ៩៤ លានដុល្លារ ។ ជាក់ស្តែងសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនបន្តជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រ ដោយបានបើកផ្តល់ទឹកប្រាក់ចំនួន ៣០ លានដុល្លារ ។ អូស្ត្រាលីបានបង្កើនការគាំទ្ររបស់ខ្លួនពី ២,៦ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដល់ ២៨,៧ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ ៤ បានប្រកាសពីផែនការបើកផ្តល់របស់ខ្លួនសម្រាប់គាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបបន្ទាន់ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ដែលមានហិរញ្ញប្បទាន ២៥,៩ លានដុល្លារ ក្នុងនោះសហរដ្ឋអាមេរិកគ្រោងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ១១,៨ លានដុល្លារ ខណៈដែលភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិនឹងផ្តល់ ៩ លានដុល្លារ និងអូស្ត្រាលី ៤,៩ លានដុល្លារ ។

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ

ទន្ទឹមនឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានរៀបចំការគាំទ្រ ឬ/និងបើកផ្តល់របស់ខ្លួនឡើងវិញ ដើម្បីធានាឱ្យមានសង្គតិភាពជាមួយ “ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី ២០២១-២០២៣” ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួន រួមមានធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, ជប៉ុន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ បានរៀបចំគម្រោងថ្មី ដើម្បី គាំទ្ររាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។ ដោយឡែក ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

មួយចំនួនទៀតបានបង្វែរធនធានរបស់ខ្លួន មកគាំទ្រសកម្មភាពនានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ ខណៈដៃគូដទៃទៀត បានបញ្ច្រាបសមាសធាតុចាំបាច់មួយចំនួន ទៅក្នុងគម្រោងរបស់ខ្លួន សម្រាប់កាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ទោះបីជាគ្មានការបែងចែកច្បាស់លាស់អំពីការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទាំងនេះ, ការវិភាគបានផ្តល់ការយល់ដឹងលើហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានរួមចំណែកដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោលក្នុងការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឡើងវិញ ។

តារាងទី ៤.៣ ការគាំទ្រទៅលើការស្តារឡើងវិញនៃសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច (ពាន់ដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	263,517	15,178	1,800
អូស្ត្រាលី	18,998	25,289	21,785
សហភាពអឺរ៉ុប	4,326	10,880	8,827
GAVI	585	778	-
អាល្លឺម៉ង់	6,518	16,191	9,668
អៀរឡង់	-	10	-
ជប៉ុន	234,017	-	-
នូវែលសេឡង់	-	3,194	-
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	52,849	2,731	1,630
ស៊ុយអែត	5,713	352	-
ស្វីស	4,580	4,585	3,538
សហរដ្ឋអាមេរិក	18,521	20,970	17,945
ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ	27,460	33,723	28,330
ធនាគារពិភពលោក	28,336	13,450	10,998
សរុប	**665,420**	**147,331**	**104,521**

តារាងទី ៤.៣ បានបង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចំនួន ៦៦៥ លានដុល្លារ សម្រាប់គាំទ្រការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គឺជាដៃគូធំជាងគេ ដែលបានបើកផ្តល់ធនធាន ២៦៣ លានដុល្លារ ខណៈជប៉ុនបើកផ្តល់ ២៣៤ លានដុល្លារ និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ៥២,៨ លានដុល្លារ ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ៣ បានរៀបចំគម្រោងគាំទ្រ រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទាំងអស់ក្នុងមួយលើក ក្នុងនោះ រួមមាន ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ២៥០ លានដុល្លារ, ជប៉ុន ២០០ លានដុល្លារ, និង សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ៥០ លានដុល្លារ ។ រីឯធនាគារពិភពលោក ក៏បានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ២៨ លានដុល្លារ ស្របពេលដែលភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិបានបើកផ្តល់ ២៧ លានដុល្លារ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់គាំទ្រការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ អាចថយចុះមកត្រឹម ១៤៧ លានដុល្លារ ។ ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ បានបង្កើនហិរញ្ញប្បទានដល់ ៣៣ លានដុល្លារ ស្របពេលដែលអូស្ត្រាលីកើនដល់ ២៥លានដុល្លារ និងសហរដ្ឋអាមេរិកកើនដល់ ២០លានដុល្លារ ។ រីឯសហភាពអឺរ៉ុប (EU/EC) ក៏បានបង្កើនការគាំទ្រដល់ ១០ លានដុល្លារ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២ ត្រូវបានព្យាករណ៍ក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ១០៤ លានដុល្លារ ។

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម

ជំងឺកូវីដ-១៩ បានបង្កបញ្ហាប្រឈមដែលពុំធ្លាប់មានកន្លងមកនៅកម្ពុជា ដែលកម្ពុជាអាចប្រែក្លាយទៅជាកាលានុវត្តភាពក្នុងពេលមានវិបត្តិនេះ ។ ការវិនិយោគកន្លងមកក្នុងប្រព័ន្ធសន្តិសុខសុខាភិបាល បានចាប់ផ្តើមផ្តល់ផ្លែផ្កា និងបានបង្កើតជាវិធានការសុខាភិបាលបុរេសកម្មសម្រាប់កម្ពុជា ។ ជំងឺកូវីដ-១៩ ជាកម្លាំងចលករដែលធ្វើឱ្យមានការកែទម្រង់រយៈពេលវែង និងហ្មត់ចត់ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល ព្រមទាំងបោះជំហានឆ្ពោះទៅកាន់ការអនុវត្តប្រព័ន្ធថែទាំសុខភាពសកល ។ ទន្ទឹមនេះ ជំងឺរាតត្បាតនេះបានផ្តល់នូវកាលានុវត្តភាព

ថ្មីមួយ ដើម្បីពន្លឿនការអនុវត្តក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម ស្របតាមស្ថានការណ៍ដែលមានការវិវិត្តឆាប់រហ័ស ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តកម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់សម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះ ៩ ជុំ ក្នុងរយៈពេល ១០ខែកន្លងមក ។ គិតត្រឹមខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ ប្រជាជនប្រមាណ ២,៧ លាននាក់ មកពី ៦៨៧ ៣៥៤ គ្រួសារទទួលបានជំនួយសាច់ប្រាក់ប្រមាណ ៥៩២,៥ លានដុល្លារ ។ បន្ថែមពីនេះ កម្មករ ៥ ៥៧៦ នាក់ មកពីសហគ្រាស ៤២ ក្នុងវិស័យងាយរងគ្រោះ ពិសេសក្នុងវិស័យកាត់ដេរ និងទេសចរណ៍ បានទទួលការឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ពីរាជរដ្ឋាភិបាល ។ ការឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់នេះ បានដាក់ចេញ ៧៨ លើក និងទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រមាណពី ១៥ ទៅ ៤០ ដុល្លារ អនុលោមតាមកិច្ចសន្យាការងាររៀងៗខ្លួន ។

ដើម្បីគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុវត្តរបប និងកម្មវិធីគាំពារសង្គម, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការធានាសន្តិសុខប្រាក់ចំណូល និងកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ។ តារាងទី ៤.៤ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ២០២០ សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ គឺជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលបានចូលរួមច្រើនជាងគេ ក្នុងការគាំទ្រវិស័យគាំពារសង្គម តាមរយៈរបបថែទាំសុខភាព ដោយបើកផ្តល់ធនធាន ប្រមាណ ៥០ លានដុល្លារ ។ ការគាំទ្រនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់សម្រាប់គាំទ្រប្រជាជនក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះគោលដៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការបិទខ្ទប់ប្រទេស ។ ស៊ុយអែត គឺជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទី២ និងបានអនុវត្តគម្រោងដែលមានថវិកា ២ លានដុល្លារ គាំទ្រកម្មវិធីសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនងាយរងគ្រោះ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការទទួលបានសេវាសង្គមដែលនៅមានកម្រិត នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។ លើសពីនេះ អង្គការ UNICEF និងសហភាពអឺរ៉ុប បានចូលរួមគាំទ្រ និងពង្រឹងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម តាមរយៈការធ្វើសមាហរណកម្មការឆ្លើយតបនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ សម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្រក្នុងទីក្រុង, សហគមន៍នៅទីក្រុងដែលជួបការលំបាក, ប្រជាជនងាយរងគ្រោះ និងកម្មករដែលមិនស្ថិតនៅក្រោមរបបសន្តិសុខសង្គម ។

តារាង ៤.៤: ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគាំពារសង្គមដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ (ពាន់ដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍	2023 ព្យាករណ៍	សរុប
សហភាពអឺរ៉ុប	1,090.8	3,651.5	2,926.7	2,432.2	10,101.1
អាល្លឺម៉ង់	-	297.2	3,087.4	3,473.1	6,857.6
អង្គការ ILO	-	250.0	337.5	112.5	700.0
ជប៉ុន	-	1,911.3	-	-	1,911.3
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	50,000.0	-	-	-	50,000.0
ស៊ុយអែត	2,048.1	-	-	-	2,048.1
ស្វីស	169.4	43.9	-	-	213.3
ចក្រភពអង់គ្លេស	288.3	-	-	-	288.3
អង្គការ UNDP	450.3	643.4	749.3	37.4	1,880.3
អង្គការ UNICEF	1,150.0	2,368.3	690.6	704.8	4,913.6
សរុប	**55,196.7**	**9,165.5**	**7,791.5**	**6,759.9**	**78,913.6**

ការរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម

ទន្ទឹមនឹងការគាំទ្រដោយផ្ទាល់ដល់វិស័យគាំពារសង្គម គម្រោងជាច្រើនត្រូវបានអនុវត្តនៅតាមវិស័យគោលដទៃទៀត (រួមមាន សុខាភិបាល, អប់រំ ។ល។) តាមរយៈការផ្សារភ្ជាប់ និងផ្តល់ការគាំទ្រដោយប្រយោលដល់ការអនុវត្តក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម ។ គម្រោងទាំងនេះត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងវិស័យសម្គាល់បន្ថែមគាំពារសង្គម សម្រាប់ការវិភាគកាន់តែច្បាស់អំពីវិស័យគាំពារសង្គម ដែលជាគោលនយោបាយអន្តរវិស័យ ។ តារាងទី ៤.៥ បង្ហាញថា អនុវិស័យ ៤ ពិសេសសម្រាប់ប្រព័ន្ធជំនួយសង្គម ទទួលបានការគាំទ្របន្ថែមពីគម្រោងរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងនោះមានគម្រោងមួយចំនួនបានផ្តល់ការគាំទ្រច្រើនជាង ១ អនុវិស័យនៃក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម ។

ក្នុងឆ្នាំ ២០២០, ក្នុងចំណោមគម្រោង ១១, កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍មូលធនមនុស្សទទួលបានការគាំទ្រប្រមាណ ៩ លានដុល្លារ ដែលផ្តល់ការគាំទ្រដល់សុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភរបស់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងកុមារអាយុក្រោម ៥ឆ្នាំ និងលើកកម្ពស់ការទទួលបានអាហារ តាមរយៈការផ្តល់អាហារតាមសាលាសម្រាប់កុមារថ្នាក់មត្តេយ្យសិក្សា និងបឋមសិក្សា ។ ជាមួយគ្នានេះ កម្មវិធីសុខុមាលភាពសម្រាប់ប្រជាជនងាយរងគ្រោះ គឺជាកម្មវិធីទី ២ ដែលទទួលបានការគាំទ្រប្រមាណ ១ លានដុល្លារ ។ បន្ទាប់មក គឺកម្មវិធីការឆ្លើយតបនឹងគ្រោះអាសន្ន ដែលគាំទ្រដល់ការពង្រឹងសមត្ថភាពថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងគ្រោះធម្មជាតិ និងគាំពារប្រព័ន្ធសន្តិសុខស្បៀងនៅមូលដ្ឋាន ។ ហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់វិស័យគាំពារសង្គម បានកើនពី ១០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដល់ ១៨ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។ ទន្ទឹមនេះ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០២០ និង ២០២១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ កម្មវិធីសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនងាយរងគ្រោះ នៅរក្សាទំហំថេរ ខណៈធនធានសម្រាប់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍មូលធនមនុស្សបានកើនបន្តិច ចំនួន ១ លានដុល្លារ ។ ដោយឡែកកម្មវិធីការឆ្លើយតបបន្ទាន់ជាវិស័យសម្គាល់បន្ថែមទី ២ ដែលទទួលបានការគាំទ្រច្រើន នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ដោយបានកើនពី ៣២៤.៨០០ ដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដល់ ៦ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។

តារាង ៤.៥: ការចូលរួមចំណែករបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការគាំពារសង្គម (ពាន់ដុល្លារ)

ការគាំពារសង្គម	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍	2023 ព្យាករណ៍	ចំនួនគម្រោង	សរុប
ជំនួយសង្គម: ការឆ្លើយតបនឹងគ្រោះអាសន្ន	324.8	6,013.1	376.5	415.9	2	7,130.3
ជំនួយសង្គម: ការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស	9,012.0	10,243.2	6,956.8	6,751.1	3	32,963.2
ជំនួយសង្គម: សុខុមាលភាពសង្គមរបស់ជនងាយរងគ្រោះ	1,072.9	1,067.3	1,208.7	-	5	3,348.9
ជំនួយសង្គម: TVET	-	880.3	307.8	114.0	1	1,302.1
សរុប	**10,409.8**	**18,203.9**	**8,849.9**	**7,281.0**	**11**	**44,744.6**

ជំពូក ៥

ស្ថានភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងអន្តរវិស័យ

រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់ពីតួនាទីសំខាន់នៃអន្តរវិស័យ ក្នុងការរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន ។ គ.ជ.ន/ក.អ.ក បានបន្តសហការជាមួយបណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការរៀបចំសេចក្តីណែនាំដែលមានភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងកែសម្រួលប្រព័ន្ធទិន្នន័យកម្ពុជាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីតាមដានការគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងអន្តរវិស័យចំនួន ៣ គឺ ÷ សមភាពយេនឌ័រ, ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។ បន្ថែមលើការកត់ត្រាការគាំទ្រតាមវិស័យ និងអនុវិស័យ, វិស័យសម្គាល់បន្ថែមចំនួន ៣ ក៏ត្រូវបានកត់ត្រានៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យហិរញ្ញប្បទានដើម្បីវាស់វែងការគាំទ្រដោយប្រយោលក្រៅពីវិស័យគោល ដោយបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ការគាំទ្រពីកម្រិតទាបទៅកម្រិតមធ្យម និងកម្រិតខ្ពស់ ។

ជំពូកនេះ នឹងវិភាគអំពីការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដល់វិស័យគោល និងវិស័យសម្គាល់បន្ថែមទាំង ៣ ។ ការវិភាគ នឹងផ្តោតសំខាន់លើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់វិស័យគោល និងអនុវិស័យ ក៏ដូចជាការបញ្ជ្រាបការគាំទ្រក្នុងវិស័យដទៃទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអន្តរវិស័យទាំង ៣ ។ ជាមួយគ្នានេះ ការវិភាគក៏នឹងផ្តោតលើការគាំទ្រដល់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជាចំនួន ២ គឺគោលដៅទី ៥ ស្តីពីសមភាពយេនឌ័រ និងគោលដៅទី ១៣ ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់លើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ និងបង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី

ដើម្បីតាមដានហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រសមភាពយេនឌ័រ ក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យកម្ពុជាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ, គ.ជ.ន/ក.អ.ក និងក្រសួងកិច្ចការនារី បានផ្តើមកិច្ចសហការក្នុងការបង្កើតវិស័យគោលសម្រាប់យេនឌ័រ និងអនុវិស័យយេនឌ័រ ដែលមានសង្គតិភាពជាមួយសេចក្តីណែនាំស្តីពីការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ។ តារាងទី ៥.១ បង្ហាញថាការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់វិស័យគោលយេនឌ័រ បានកើនពី ៥,៩៤ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដល់ ៦,៦០ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ស្មើនឹង ០,៣២% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប ឆ្នាំ ២០២១ ។ ការកើនឡើងនៃការបើកផ្តល់នេះ គឺបំពេញដោយការកើនឡើងធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពី ០,៩ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ដល់ ១,៣ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ អនុវិស័យស្តីពីយន្តការ, បណ្តាញ និងភាពជាដៃគូយេនឌ័រ ទទួលបានការគាំទ្រច្រើនជាងគេក្នុងទំហំ ៥,៣២ លានដុល្លារ ខណៈដែលហិរញ្ញប្បទានទំហំដូចគ្នានេះ បានគាំទ្រដល់អនុវិស័យផ្សេងៗ ។ ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ និងគតិយុត្តិ ជាអនុវិស័យបន្ទាប់ដែលទទួលបានហិរញ្ញប្បទានច្រើន ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អនុវិស័យស្តីពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ, ស្ថិតិ, ការតាមដាន និងវាយតម្លៃយេនឌ័រ ទទួលបានការគាំទ្រតិចតួច ដែលទាមទារការចូលរួមគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បន្ថែមទៀត ដោយសារអនុវិស័យនេះមានសារៈសំខាន់ ។

តារាងទី ៥.១៖ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលយេនឌ័រ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

វិស័យគោល និងអនុវិស័យយេនឌ័រ	២០១៩ ជាក់ស្តែង	២០២០ ជាក់ស្តែង	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន	សរុបឆ្នាំ ២០១៩-២០២១
ការលើកកម្ពស់គុណនេយ្យភាព និងការវិនិយោគដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ	0.02	0.04	0.08	0.15
ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ស្ថិតិ ការតាមដាន និងវាយតម្លៃយេនឌ័រ	0.05	0.00	-	0.05
ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ និងគតិយុត្តិ	1.18	1.20	1.03	3.42
យន្តការ បណ្តាញ និងភាពជាដៃគូ	2.51	1.07	1.73	5.32
ការលើកកម្ពស់ផ្នត់គំនិតជាវិជ្ជមាន	0.41	0.36	0.37	1.15
ផ្សេងៗ	0.92	2.35	2.03	5.30
សរុប	**5.09**	**5.04**	**5.26**	**15.41**
NGOs (ធនធានផ្ទាល់)	**0.87**	**0.88**	**1.32**	**3.08**
សរុបរួម	**5.97**	**5.93**	**6.59**	**18.50**

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ១៣ បានគាំទ្រយ៉ាងសកម្ម និងគាំទ្រផ្ទាល់ដល់វិស័យគោលយេនឌ័រ ។ នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់វិស័យយេនឌ័រមានទំហំ ៥ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ទោះបីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួន ដូចជា ស៊ុយអែត និងអង្គការ UNDP បានបញ្ចប់ការគាំទ្រដល់វិស័យនេះក៏ដោយ ។ អូស្ត្រាលី, ជប៉ុន, UN Women, អាល្លឺម៉ង់ និងសហភាពអឺរ៉ុប ជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលបានគាំទ្រវិស័យយេនឌ័រច្រើនជាងគេ ដោយបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសរុប ១១,៧៧ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៧៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់គាំទ្រគម្រោងនានានៃវិស័យយេនឌ័រ ។

តារាងទី ៥.២៖ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលយេនឌ័ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៩ ជាក់ស្តែង	២០២០ ជាក់ស្តែង	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន	សរុបឆ្នាំ ២០១៩-២០២១
Australia	0.52	2.30	2.03	4.86
Japan	1.78	0.45	0.68	2.92
UN Women	0.59	0.44	0.71	1.75
Germany	0.48	0.31	0.33	1.13
EU/EC	0.35	0.35	0.37	1.08
USA	0.13	0.29	0.65	1.07
ILO	0.30	0.33	0.19	0.83
Sweden	0.28	0.23	-	0.52
Canada	0.12	0.13	0.11	0.37
UNFPA	0.03	0.08	0.15	0.27
UNDP	0.16	0.04	-	0.21
Switzerland	0.20	0.00	-	0.20
UK	0.11	0.02	-	0.13
សរុប	**5.09**	**5.04**	**5.26**	**15.41**

តារាងទី ៥.៣ បង្ហាញថា ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដែលត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថាមានទំហំ ៤៦៥,០៨ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ១/៤ នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបឆ្នាំ២០២១ បានគាំទ្រដល់ការលើកកម្ពស់ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ និងបង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី ។ ការទ្រទ្រង់ថវិកា និងជញ្ជីងទូទាត់ ជាវិស័យដែលបានបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ រហូតដល់ ១០០% ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងអភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល ជាវិស័យសំខាន់ទី ២ និងទី ៣ ដែលបានបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ប្រមាណ ៦៤% និង៥១% ។ ដោយឡែក

វិស័យថាមពល និងអគ្គិសនី និងវិស័យវប្បធម៌ និងសិល្បៈ បានបញ្ជ្រាបយេនឌ័រតិចជាង ១% នៃធនធានសម្រាប់វិស័យនេះ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។

តារាងទី ៥.៣ : ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន				ធនធានតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០២១	យេនឌ័រ (% នៃធនធានតាមវិស័យ)
			កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
ការទ្រទ្រង់ថវិកា និងជញ្ជីងទូទាត់	-	261.33	-	10.697	-	10.69	10.69	100.00%
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	6.74	5.90	0.96	4.081	0.23	5.27	8.28	63.69%
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	36.00	42.87	5.72	33.266	5.98	44.96	88.70	50.69%
ទេសចរណ៍	2.79	2.37	0.18	3.018	-	3.20	6.48	49.33%
សេវាធនាគារ និងធុរកិច្ច	1.85	0.78	0.14	1.033	0.17	1.35	2.97	45.38%
សុខាភិបាល	64.97	74.91	68.34	65.759	2.08	136.18	315.11	43.22%
គាំពារសង្គម	0.80	3.84	0.03	3.303	-	3.33	9.21	36.18%
អប់រំ	83.90	94.05	15.97	47.069	4.21	67.25	192.38	34.96%
កម្មន្តសាល រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម	1.68	1.14	-	3.493	0.01	3.50	11.02	31.80%
ផ្សេងៗ	3.74	2.48	1.18	1.845	1.42	4.45	15.42	28.86%
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	63.68	12.84	39.94	7.863	3.19	50.99	178.31	28.60%
អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	15.47	16.14	3.41	18.26	3.38	25.05	95.46	26.25%
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ	0.11	0.54	1.59	0.25	0.48	2.33	9.16	25.43%
កសិកម្ម	39.94	37.26	17.55	29.702	6.60	53.87	254.69	21.15%
បរិស្ថាន និងចីរភាព	5.58	7.80	2.11	4.69	0.04	6.84	33.34	20.52%
សហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម	12.58	10.08	0.01	14.062	-	14.07	74.67	18.85%
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	16.26	10.21	4.05	3.523	0.40	7.98	48.14	16.59%
ព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍	0.03	0.18	0.00	0.515	-	0.52	8.96	5.81%
ការដឹកជញ្ជូន	28.11	21.75	0.43	20.74	-	21.17	444.45	4.76%
ហ៊ីវ/អេដស៍	2.04	3.66	-	0.18	-	0.18	4.81	3.78%
ថាមពល និងអគ្គិសនី	1.84	12.73	1.26	0.42	-	1.69	190.77	0.89%
វប្បធម៌ និងសិល្បៈ	0.19	0.58	0.09	0.03	-	0.12	22.28	0.56%
សរុប	**388.38**	**623.57**	**163.03**	**273.81**	**28.24**	**465.08**	**2,025.40**	**22.96%**

តារាងទី ៥.៤ បង្ហាញថា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ៣២ បានបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រទៅក្នុងគម្រោងរបស់ខ្លួន ស្មើនឹង ២៣% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបឆ្នាំ២០២១ ។ GAVI និង UNAIDS បានបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ និងបង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី ១០០% នៃធនធានរបស់ខ្លួន ខណៈដែលកាណាដា និង UNESCO បានបញ្ជ្រាប ៨០% ។ បើគិតពីទំហំហិរញ្ញប្បទានវិញ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាដៃគូ ដែលបានបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ និងបង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីច្រើនជាងគេរហូតដល់ ៨៤ លានដុល្លារ និងបន្ទាប់មកសហរដ្ឋអាមេរិក ៥៤ លានដុល្លារ និងធនាគារពិភពលោក ៥២ លានដុល្លារ ។

តារាងទី ៥.៤: ការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន				ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ ២០២១	យេនឌ័រ (%នៃធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍)
			កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
GAVI	20.08	8.86	8.32	0.77	-	9.10	9.10	100.00%
UNAIDS	0.21	0.07	-	0.18	-	0.18	0.18	100.00%
Canada	1.88	1.51	0.82	1.58	0.08	2.49	2.93	84.90%
UNESCO	4.07	3.78	2.72	0.36	-	3.08	3.69	83.64%
UNFPA	1.58	2.06	-	2.23	0.13	2.36	3.40	69.56%
Switzerland	7.46	10.90	7.69	3.58	0.54	11.83	17.11	69.13%
Australia	15.88	12.85	2.74	39.10	2.16	44.01	66.47	66.20%
Ireland	0.76	0.75	1.03	-	-	1.03	1.57	65.44%
FAO	1.75	1.02	0.24	0.56	0.43	1.24	1.98	62.99%
Global Fund	-	-	26.63	-	-	26.63	42.80	62.23%
Germany	18.60	17.18	10.81	15.68	1.36	27.86	44.83	62.14%
Sweden	16.08	20.82	7.09	2.93	3.47	13.50	22.46	60.10%
World Bank	41.22	51.04	17.36	32.41	1.88	51.66	87.39	59.12%
USA	47.70	48.03	13.91	34.64	5.61	54.16	112.11	48.31%
EU/EC	32.46	47.36	9.69	25.12	-	34.82	76.90	45.27%
ILO	1.71	1.47	0.38	1.68	-	2.07	4.89	42.32%
ADB	85.43	328.80	7.50	65.44	11.08	84.03	204.83	41.03%
UNICEF	6.28	10.75	-	11.98	-	11.98	29.42	40.73%
IAEA	-	0.30	0.31	0.03	-	0.35	0.86	40.57%
UNDP	5.13	4.48	0.68	3.01	0.05	3.75	9.51	39.46%
IFAD	4.68	6.62	2.44	3.16	0.11	5.72	14.73	38.86%
UK	0.61	0.65	0.75	0.44	-	1.19	3.41	35.02%
New Zealand	3.93	3.76	0.24	1.66	1.06	2.97	8.59	34.58%
WHO	0.54	3.19	4.026	-	-	4.02	12.07	33.34%
France	44.57	18.27	36.81	0.01	-	36.83	117.37	31.38%
UN Women	0.25	0.25	-	-	0.23	0.23	0.95	24.55%
Republic of Korea	18.02	14.10	0.10	24.27	-	24.38	119.77	20.36%
Czech Republic	0.95	0.75	0.29	-	-	0.29	2.73	10.62%
WFP	2.11	0.79	-	0.85	-	0.85	8.09	10.61%
UNIDO	0.16	0.08	-	0.19	-	0.19	2.29	8.37%
Japan	4.09	2.91	0.34	1.82	-	2.17	400.58	0.54%
UNOCHR	0.06	0.04	-	-	-	-	-	0%
Other	-	-	-	-	-	-	592.26	0%
សរុប	**388.38**	**623.57**	**163.03**	**273.81**	**28.24**	**465.08**	**2,025.40**	**22.96%**

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

គ.ជ.ន/ក.អ.ក និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព បាន និងកំពុងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធក្នុងការរៀបចំ និងផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីណែនាំដើម្បីកត់ត្រាហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលប្រែប្រួលអាកាសធាតុមានទំហំ ៩,០១ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និងបានធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ៨,២៨ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ស្មើនឹង ០,៤% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបឆ្នាំ២០២១ ។ ការធ្លាក់ចុះទំហំហិរញ្ញប្បទាននេះ គឺដោយសារធនធានផ្ទាល់របស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានធ្លាក់ចុះពី ០,៨៩ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ មកត្រឹម ០,០៦ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ទោះបីទំហំហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មិនមានការប្រែប្រួលក្នុងរយៈពេលដូចគ្នាក៏ដោយ ។

តារាងទី ៥.៥: ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

វិស័យ និងអនុវិស័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	២០១៩ ជាក់ស្តែង	២០២០ ជាក់ស្តែង	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន	សរុប ២០១៩-២០២១
ការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	11.67	7.64	3.82	23.14
ការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	0.57	0.47	4.39	5.44
ផ្សេងៗ	0.01	0.01	-	0.02
សរុប	**12.26**	**8.11**	**8.21**	**28.6**
NGO (ធនធានផ្ទាល់)	**1.03**	**0.89**	**0.06**	**1.99**
សរុបរួម	**13.30**	**9.01**	**8.28**	**30.6**

ផ្អែកតាមប្រព័ន្ធទិន្នន័យកម្ពុជាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ១៦ បាន និង កំពុងគាំទ្រដល់វិស័យគោលប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ៥ រួមមាន ÷ ស៊ុយអែត, UNDP, សហភាពអឺរ៉ុប, ជប៉ុន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ បានគាំទ្រដល់វិស័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុច្រើនជាងគេប្រមាណជាង ២០ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៧៣% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបសម្រាប់វិស័យនេះ ។ ទោះបី ស៊ុយអែត និង UNDP ធ្លាប់ជាដៃគូដែលផ្តល់ការគាំទ្រដល់វិស័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុច្រើនជាងគេ, ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូទាំងពីរបានធ្លាក់ចុះជាបន្តបន្ទាប់ ដោយស៊ុយអែតបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ត្រឹមតែ ០,៤៦ លានដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ខណៈដែល UNDP បានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ០,០៣ លានដុល្លារ ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នា ហើយបានក្លាយជាដៃគូផ្តល់ការគាំទ្រតិចជាងគេ បន្ទាប់ពី UNICEF ។

តារាងទី ៥.៦: ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រវិស័យគោលប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ដៃគូ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៩ ជាក់ស្តែង	២០២០ ជាក់ស្តែង	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន	សរុប ២០១៩-២០២១
Sweden	2.95	3.23	0.46	6.66
UNDP	3.43	1.46	0.03	4.93
EU/EC	0.49	1.80	1.58	3.88
Japan	2.74	-	-	2.74
Republic of Korea	-	-	2.60	2.60
UNIDO	0.57	0.36	1.43	2.37
IFAD	1.14	0.19	-	1.33
New Zealand	0.27	0.29	0.28	0.85
UN Women	0.25	0.25	0.23	0.73
FAO	0.05	0.20	0.40	0.66
Czech Republic	0.26	0.17	0.18	0.61
WFP	0.06	0.13	0.39	0.59
Germany	-	-	0.21	0.21
Ireland	-	-	0.20	0.20
UK	-	-	0.15	0.15
UNICEF	0.005	0.005	0.005	0.015
សរុប	**12.26**	**8.11**	**8.21**	**28.60**

តារាងទី ៥.៧ បង្ហាញថា នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ វិស័យកសិកម្មបានបញ្ជ្រាបវិស័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុច្រើនជាងគេប្រមាណជាង ៥០% នៃធនធានសរុបសម្រាប់វិស័យនេះ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យកសិកម្មមានហិរញ្ញប្បទានទំហំ ១៤៦,៣៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៥៧% នៃ

ហិរញ្ញប្បទានសរុបគាំទ្រវិស័យកសិកម្ម ។ វិស័យនគូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង និងវិស័យថាមពល និងអគ្គិសនីជាវិស័យទី ២ និងទី ៣ ដែលទទួលបានហិរញ្ញប្បទានបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុប្រមាណ ៣០% ។ ហិរញ្ញប្បទាន ១៩០ លានដុល្លារ ដែលបានផ្ដល់សម្រាប់វិស័យថាមពល និងអគ្គិសនី ក្នុងនោះ ហិរញ្ញ-ប្បទានចំនួន ៦០ លានដុល្លារ ត្រូវបានផ្ដល់សម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ វិស័យទេសចរណ៍ និងសហគមន៍ និងសុខុមាលភាពសង្គម ទទួលបានហិរញ្ញប្បទានបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ត្រឹមតែ ១% ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នា ។

តារាងទី ៥.៧ : ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន				ធនធានតាមវិស័យឆ្នាំ ២០២១	ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (%នៃធនធានតាមវិស័យ)
			កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
កសិកម្ម	173.66	137.4	19.10	106.81	20.41	146.33	254.69	57.45%
នគូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	20.94	29.60	7.17	7.58	0.40	15.16	48.14	31.48%
ថាមពល និងអគ្គិសនី	75.42	87.80	57.65	1.47	0.81	59.95	190.77	31.42%
បរិស្ថាន និងអភិរក្ស	18.25	14.53	0.79	2.70	5.99	9.49	33.34	28.46%
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	59.67	7.74	1.06	40.31	4.22	45.6	178.31	25.57%
ការគាំពារសង្គម	-	0.01	0.13	0.08	1.91	2.12	9.21	22.99%
ការអភិវឌ្ឍជនបទ	7.02	7.77	0.29	8.13	7.62	16.06	95.46	16.82%
កម្មន្តសាល រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម	0.06	0.02	-	1.15	-	1.16	11.02	10.52%
សេវាធនាគារ និងធុរកិច្ច	0.17	0.16	0.12	0.15	-	0.27	2.97	9.07%
វប្បធម៌ សិល្បៈ និងកីឡា	1.82	1.84	-	1.84	-	1.85	22.28	8.30%
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ	0.116	0.22	0.48	-	0.25	0.73	9.16	7.96%
ដឹកជញ្ជូន	36.38	27.52	8.96	20.74	0.43	30.14	444.45	6.78%
យេនឌ័រ	0.50	0.25	0.43	-	-	0.44	6.59	6.67%
អប់រំ	15.04	21.50	9.59	1.79	1.05	12.44	192.38	6.46%
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	5.12	10.32	2.71	1.57	0.36	4.66	88.70	5.25%
ផ្សេងៗ	0.57	1.99	0.75	1.22	-	1.98	41.59	4.75%
សុខាភិបាល	10.30	22.97	11.55	2.38	-	13.93	315.11	4.42%
ទេសចរណ៍	-	0.07	0.08	-	-	0.09	6.48	1.38%
សហគមន៍ & សុខុមាលភាពសង្គម	0.81	0.19	0.01	0.01	-	0.03	74.67	0.04%
សរុប	425.94	371.67	120.93	198.01	43.48	362.43	2,025.40	17.89%

តារាងទី ៥.៨ បង្ហាញថា ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ២៩ បានគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ហិរញ្ញប្បទានទំហំ ១៨% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបត្រូវបានបើកផ្ដល់ សម្រាប់គាំទ្រការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ ធនាគារពិភពលោក, បារាំង, អៀរឡង់, WHO, IAEA, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, UNICEF, UNDP, សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, IFAD និង UN Women បានផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានប្រមាណ ២០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបរបស់ខ្លួនសម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គឺជាដៃគូដែលផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទាន

ច្រើនជាងគេ ក្នុងទំហំ ៨០,៨៣ លានដុល្លារ និង៦៥,២៥ លានដុល្លារ នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបរបស់ខ្លួនក្នុងឆ្នាំ២០២១ សម្រាប់បញ្ច្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។

តារាងទី ៥.៨ : ការបញ្ច្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន				ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ឆ្នាំ២០២១	ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (% នៃធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍)
			កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
World Bank	34.35	37.61	4.27	20.27	7.03	31.58	87.39	36.13%
France	78.30	21.44	0.71	38.73	0.63	40.09	117.37	34.15%
Ireland	-	-	-	0.53	-	0.53	1.57	33.92%
WHO	0.54	3.19	4.02	-	-	4.02	12.07	33.33%
IAEA	-	0.2	0.13	0.15	-	0.28	0.86	33.03%
ADB	96.06	66.13	-	53.50	11.75	65.25	204.83	31.85%
Republic of Korea	11.83	13.74	8.86	28.06	0.45	37.38	119.77	31.21%
UNICEF	4.46	8.88	7.49	1.53	-	9.03	29.42	30.70%
UNDP	2.09	1.74	0.26	0.92	1.04	2.24	9.51	23.56%
China	120.45	125.22	56.83	24	-	80.83	343.14	23.55%
IFAD	3	4.53	-	-	3.28	3.28	14.73	22.27%
UN Women	-	-	0.19	-	-	0.19	0.95	20.25%
Germany	4.03	5.94	7.21	0.92	0.79	8.93	44.83	19.92%
FAO	1.35	0.37	0.04	0.11	0.18	0.34	1.98	17.59%
New Zealand	0.27	0.22	-	1.305	-	1.30	8.59	15.19%
USA	11.05	13.29	6.30	6.41	3.864	16.57	112.11	14.78%
EU/EC	10.28	2.51	2.95	4.94	2.67	10.57	76.90	13.75%
Japan	32.02	55.94	16.14	12.74	11.41	40.29	400.58	10.05%
ILO	0.11	0.01	0.47	-	-	0.47	4.89	9.62%
Australia	9.23	4.89	2.93	2.90	-	5.84	66.47	8.78%
Switzerland	1.14	1.79	0.96	0.47	-	1.43	17.11	8.37%
WFP	2.08	0.73	0.41	-	0.25	0.66	8.09	8.15%
UK	0.09	0.13	0.15	0.07	-	0.22	3.41	6.64%
Canada	0.28	0.12	0.17	0.01	-	0.18	2.93	6.40%
UNIDO	0.16	0.07	0.05	-	0.05	0.10	2.29	4.40%
UNFPA	0.07	0.18	0.13	-	-	0.13	3.4	3.82%
Czech Republic	0.22	0.07	-	0.08	-	0.08	2.73	3.22%
UNESCO	0.03	0.04	-	0.11	-	0.11	3.69	3.14%
Sweden	2.34	2.56	0.17	0.17	0.04	0.39	22.46	1.74%
Others	-	-	-	-	-	-	301.02	0%
សរុប	**425.94**	**371.67**	**120.93**	**198.01**	**43.48**	**362.43**	**2,025.40**	**17.89%**

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន

ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន នៅតែជាអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤ ។ តារាងទី ៥.៩ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ហិរញ្ញប្បទាន ៦៩៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៣៤,២៥% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប បានបញ្ច្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ពោលគឺកើន ជាមធ្យមចំនួន ១៣% ។ វិស័យចំនួន ២ គឺ វិស័យដឹកជញ្ជូន និងថាមពល និងវិស័យអគ្គិសនី ទទួលបានហិរញ្ញប្បទានបញ្ច្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនច្រើនជាងគេ ទំហំ ៤៨៣,៤២ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៦៩% នៃធនធានសរុបឆ្នាំ២០២១ សម្រាប់បញ្ច្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងជប៉ុន បានបញ្ច្រាបការគាំទ្ររបស់ខ្លួនដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនច្រើនជាងគេ ក្នុងវិស័យហេដ្ឋា-

វចនាសម្ព័ន្ធវិស័យដឹកជញ្ជូន និងវិស័យថាមពល និងអគ្គិសនី ឆ្នាំ២០២១ ។ លើសពីនេះ វិស័យចំនួន ៣ រួមមាន ÷ វិស័យកម្មន្តសាល, រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម, វិស័យទេសចរណ៍ និងសេវាធនាគារ និងធុរកិច្ច ក៏បានគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនច្រើន ។

តារាងទី ៥.៩ : ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

វិស័យ	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន				ធនធានតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០២១	ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន (% នៃធនធានតាមវិស័យ)
			កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
ដឹកជញ្ជូន	314.23	329.77	1.00	355.50	1.00	357.51	444.45	80.43%
ថាមពល និងអគ្គិសនី	115.01	130.93	0.87	124.03	1.00	125.91	190.77	66%
កម្មន្តសាល រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម	5.75	3.61	1.06	1.82	2.98	5.88	11.02	53.35%
ទេសចរណ៍	3.66	2.37	-	3.01	0.18	3.2	6.48	49.32%
សេវាធនាគារ និងធុរកិច្ច	1.8	0.63	-	0.12	1.22	1.35	2.97	45.41%
គាំពារសង្គម	0.98	1.16	3.55	0.08	0.12	3.75	9.21	40.77%
យេនឌ័រ	0.82	2.42	2.19	-	-	2.19	6.59	33.23%
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	2.5	2.03	1.15	1.48	0.1	2.74	8.28	33.07%
ការអភិវឌ្ឍជនបទ	24.75	13.01	11.62	10.21	5.2	27.04	95.46	28.32%
ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	9.76	7.77	38.02	2.16	4.22	44.4	178.31	24.9%
នគរូបនីយកម្ម និងការគ្រប់គ្រង	15.97	9.58	6.12	1.45	0.4	7.98	48.14	16.58%
អភិបាលកិច្ច និងរដ្ឋបាល	7.82	17.31	6.61	7.74	0.03	14.39	88.70	16.23%
បរិស្ថាន និងអភិរក្ស	6.14	5.89	2.11	2.56	0.68	5.37	33.34	16.11%
កសិកម្ម	69.45	38.73	12.52	14.93	12.85	40.32	254.69	15.83%
អប់រំ	17.63	24.38	2.62	20.19	3.91	26.73	192.38	13.89%
សហគមន៍ & សុខុមាលភាពសង្គម	4.04	7.08	2.03	2.96	1.56	6.56	74.67	8.78%
ផ្សេងៗ	6.34	2.06	1.39	0.13	0.42	1.95	24.33	8.01%
ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងស្បៀងអាហារ	0.11	0.23	0.73	-	-	0.73	9.16	7.99%
វប្បធម៌ និងសិល្បៈ	1.81	1.11	1.33	-	-	1.33	22.28	6%
សុខាភិបាល	9.09	10.71	9.09	4.99	-	14.09	315.11	4.47%
ព័ត៌មានវិទ្យា និងទំនាក់ទំនង	0.04	0.03	0.01	0.21	-	0.22	8.96	2.5%
សរុប	**617.79**	**610.90**	**104.11**	**553.64**	**35.95**	**693.71**	**2,025.40**	**34.25%**

តារាងទី ៥.១០ បង្ហាញថា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ២៧ បានគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។ ជប៉ុន, សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ILO និង IFAD បានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនទៅក្នុងគម្រោងរបស់ខ្លួនច្រើនជាងគេ ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងជប៉ុន បានគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនប្រមាណ ៦៣% នៃហិរញ្ញប្បទានរបស់ខ្លួន ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។

តារាងទី ៥.១០: ការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៩-២០២១ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន				ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ឆ្នាំ ២០២១	ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន (% នៃធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍)
			កម្រិតទាប	កម្រិតមធ្យម	កម្រិតខ្ពស់	សរុប		
UNIDO	0.73	0.44	-	1.53	0.09	1.63	2.29	71.12%
Japan	84.25	120.89	-	265.93	0.34	266.28	400.58	66.47%
China	308.29	295.12	-	206.45		206.45	343.14	60.16%
ILO	1.72	1.49	0.38	0.08	1.68	2.15	4.89	44.07%
IFAD	4.68	6.62	-	3.28	2.44	5.72	14.73	38.85%
New Zealand	2.21	1.65	1.53	0.86	0.70	3.09	8.59	36.04%
WHO	0.54	3.19	4.02	-	-	4.02	12.07	33.33%
France	71.70	40.77	37.43	0.50	0.71	38.64	117.37	32.92%
USA	25.85	28.33	9.44	17.50	8.87	35.82	112.11	31.95%
UNICEF	4.55	5.15	3.92	4.48		8.40	29.42	28.56%
UNDP	3.11	2.32	0.41	1.51	0.65	2.58	9.51	27.13%
ADB	58.46	57.62	9.50	40.91	4.64	55.06	204.83	26.88%
IAEA	-	0.22	0.08	0.06	0.07	0.22	0.86	26.42%
EU/EC	9.50	13.68	14.12		6.03	20.16	76.90	26.21%
Australia	13.83	12.73	7.38	3.10	3.77	14.26	66.47	21.45%
Germany	5.63	6.53	3.06	2.60	2.27	7.95	44.83	17.73%
Switzerland	4.14	2.46	0.37	1.96	0.36	2.70	17.11	15.79%
UNESCO	0.52	0.27	0.48	-	-	0.48	3.69	13.21%
Czech Republic	0.25	0.62	0.26	0.08	-	0.35	2.73	13.11%
WFP	2.11	0.79	0.44	0.41	-	0.85	8.09	10.6%
Sweden	1.59	2.04	0.99	1.26	-	2.26	22.46	10.06%
Republic of Korea	13.18	5.42	9.99	-	-	9.99	119.77	8.34%
World Bank	0.16	1.93	-	1.00	3.15	4.15	87.39	4.74%
UNFPA	0.03	0.10	0.15			0.15	3.40	4.52%
Canada	0.42	0.31	-		0.13	0.13	2.93	4.5%
FAO	0.01	0.04	0.01	0.04	-	0.05	1.98	2.62%
UK	0.23	0.05	0.05	0.02	-	0.07	3.41	2.16%
Others	-		-	-	-	-	303.73	0.%
សរុប	**617.79**	**610.90**	**104.10**	**553.64**	**35.95**	**693.71**	**2,025.40**	**34.25%**

ជំពូក ៦

តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា

ឈរលើទស្សនវិស័យវែងឆ្ងាយឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០ និង២០៥០, រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័ត និងកំពុងអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ (IDP) ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រកំណើនថ្មីដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម និងរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន តាមរយៈការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, ការពង្រឹងសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែង និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាពដើម្បីឈានទៅសម្រេចការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក និងការធ្វើសមាហរណកម្មស៊ីជម្រៅទៅក្នុងនិម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងពិភពលោក ។

ក្រោមការដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, បណ្តាក្រសួង និងស្ថាប័នបាន និងកំពុងអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាព ដែលបានកំណត់ក្នុងគោលនយោបាយ IDP ។ នៅឆ្នាំ២០២១ ការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ IDP ត្រូវបានរៀបចំដើម្បីវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាព និងបច្ច័យនៃការអនុវត្តសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥-២០២០ និងផ្តល់អនុសាសន៍គោលនយោបាយ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង និងពន្លឿនការអនុវត្តនៅដំណាក់កាលបន្ទាប់ ។ លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃបានបង្ហាញថា ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព, វិធានការគោលនយោបាយ ក៏ដូចជាវិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង សម្រេចវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរ ធៀបនឹងចំណុចដៅនៃគោលនយោបាយ ។ ជាក់ស្តែង សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ ដោយសារចំណែកនៃវិស័យឧស្សាហកម្មក្នុង ផ.ស.ស. បានកើនពី ២៧,៧% ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ដល់ ៣៤,២% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ខ្ពស់ជាងគោលដៅឆ្នាំ២០២៥ (៣០%) ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី សមិទ្ធកម្មនៃវិស័យកម្មន្តសាលហាក់មិនទាន់មានការផ្លាស់ប្តូរគួរឱ្យកត់សម្គាល់ឡើយ ។

តួនាទីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដើរតួនាទីជាកាតាលីករក្នុងការកៀរគរប្រភពធនធានដទៃទៀតសម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តគោលនយោបាយ IDP និងវិស័យអាទិភាព រួមមាន ÷ ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងប្រព័ន្ធភ័ស្តុភារកម្ម, កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និងការលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ច, ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម, ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍជំនាញ ។ ក្នុងន័យនេះ ហិរញ្ញប្បទាននឹងជួយបង្កើតបរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់វិនិយោគឯកជន ដែលជំរុញការវិនិយោគ និងការបង្កើនសកម្មភាពឧស្សាហកម្ម។

ដោយឃើញពីតួនាទីសំខាន់នៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ, ផ្អែកតាមទិន្នន័យដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានផ្តល់ក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យកម្ពុជាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទានិងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា បានតាមដានយ៉ាងទៀងទាត់ និងបានវិភាគអំពីលំហូរហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយ IDP សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ និងជាឯកសារយោងសម្រាប់កិច្ចពិគ្រោះយោបល់ភាពជាដៃគូ ។

ការវិភាគហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា

តារាងទី ៦.១ បង្ហាញថា ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ហិរញ្ញប្បទានទំហំ ៣០០,៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ១៧,៦% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប (មិនរាប់បញ្ចូលធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) ត្រូវបានបើកផ្តល់សម្រាប់គាំទ្រវិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង, វិធានការគោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាព នៃគោលនយោបាយ IDP ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានមានទំហំ ៣១៨,៣ លានដុល្លារ ពោលគឺកើនប្រមាណ ៦% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៩ ។ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងឆ្នាំ២០២១ ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថាមានទំហំ ៣០៦,១ លានដុល្លារ ហើយធនធានប្រហែល ២/៣ បានគាំទ្រដល់ការអនុវត្តវិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង ក្នុងនោះ ធនធាន ១៩០,៧ លានដុល្លារ បានគាំទ្រវិស័យថាមពល(គាំទ្រភាគច្រើនដោយសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងជប៉ុន) ។

តារាងទី ៦.១ : ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា

ឆ្នាំ២០១៨-២០១៩ (លានដុល្លារ)

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៩	២០២០	២០២១						២០១៩-២០២១
			ការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ	ការពង្រីកសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	ការកែលម្អបរិស្ថាននិយ័តកម្ម	ការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយគាំទ្រ	វិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង	២០២១	
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	147.1	147.5	-	-	-	-	113.68	113.7	408.3
ជប៉ុន	19.2	28.8	12.2	-	-	13.47	67.20	92.9	140.9
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	51.6	29.7	21.7	-	-	21.1	1.17	43.9	125.2
បារាំង	39.9	70.6	-	-	-	1.1	1.05	2.2	112.7
អូស្ត្រាលី	10.0	7.4	-	-	-	5.5	2.43	7.9	25.3
ធនាគារពិភពលោក	6.7	7.6	-	-	-	8.09	-	8.1	22.4
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	5.9	7.3	-	0.3	0.1	2.18	5.67	8.3	21.5
សហភាពអឺរ៉ុប	5.2	3.9	0.2	-	3.65	-	1.73	5.6	14.7
អាល្លឺម៉ង់	3.8	3.1	-	1.3	4.2	-	0.59	6.0	12.9
មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម	2.2	4.0	-	4.9	-	-	-	4.9	11.1
សហរដ្ឋអាមេរិក	0.8	1.5	-	1	0.45	3.5	0.02	5.0	7.3
ស្វីស	2.3	1.8	-	-	0.01	2.52	-	2.5	6.6
នូវែលសេឡង់	2.1	1.5	-	-	-	-	-	-	3.6
ស៊ុយអែត	0.6	1.2	-	-	-	0.93	-	0.9	2.7
កាណាដា	1.0	0.9	-	0.1	0.3	0.26	-	0.7	2.6
សាធារណរដ្ឋឆែក	0.3	0.5	-	0.1	-	1.05	0.07	1.2	2
អង្គការយូនីដូ	0.5	0.5	0.4	0.1	-	0.18	-	0.7	1.7
អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ	0.4	0.4	-	0.25	0.19	-	0.15	0.6	1.4
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ	0.2	0.04	-	-	-	0.45	-	0.5	0.7
ចក្រភពអង់គ្លេស	0.2	0.02	-	-	-	0.4	-	0.4	0.6
IAEA	-	0.25	-	0.1	-	-	0.11	0.2	0.5
សរុប	**300.3**	**318.3**	**34.5**	**8.1**	**8.82**	**60.84**	**193.86**	**306.1**	**924.7**

ពិនិត្យជារួម, ប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការបានបង្ហាញថា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ចំនួន ២១ បានគាំទ្រការអនុវត្តគោលនយោបាយ IDP ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៩-២០២១ ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលផ្តល់ធនធានច្រើនជាងគេ រួមមាន÷ សាធារណប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, បារាំង និងអូស្ត្រាលី ហើយដៃគូភាគច្រើន បាន និងកំពុងគាំទ្រការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយគាំទ្រ ដូចជា ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, វិទ្យាសាស្ត្រ, បច្ចេកវិទ្យា និងការបង្កើននវានុវត្តន៍ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ៤ រួមមាន ÷ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, ជប៉ុន, អង្គការយូនីដូ និងសហភាពអឺរ៉ុប បានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ៣៤,៥ លានដុល្លារ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការជំរុញការវិនិយោគ ។

តារាងទី ៦.២ បង្ហាញថា ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៥-២០២២ ហិរញ្ញប្បទានទំហំ ១ ៧៩៩,២ លានដុល្លារ ពោលគឺប្រមាណ ២២៥ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ បានគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ។ វិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង ទទួលបានការគាំទ្រច្រើនជាងគេ ក្នុងទំហំ ១ ២២០,៥ លានដុល្លារ ខណៈដែលវិធានការគោលនយោបាយស្តីពីការពង្រីកសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ទទួលបានការគាំទ្រត្រឹមតែ ប្រមាណ ៤៨,៨ លានដុល្លារ សមមូលនឹង ៣% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥-២០២២ ។

តារាងទី ៦.២ : ធនធានរយៈពេលមធ្យមសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា *(លានដុល្លារ)*

វិធានការគោលនយោបាយ និងវិធានការគន្លឹះ បួនជាក់ស្តែង	២០១៥	២០១៦	២០១៧	២០១៨	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន	២០២២ ព្យាករណ៍	សរុប
ការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ	0.2	3.3	1.8	2.3	47.6	15.3	34.5	40.7	145.7
ការពង្រីក និងទំនើបកម្ម សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	1.1	1.7	3.6	3.9	7.3	7.0	8.1	16.0	48.8
ការកែលម្អបរិស្ថាននិយ័តកម្ម	4.3	9.0	25.9	9.2	8.3	5.0	8.8	8.0	78.5
ការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយគាំទ្រ	27.4	22.2	28.2	29.3	35.3	52.8	60.8	49.7	305.7
វិធានការគន្លឹះបួនជាក់ស្តែង	55.9	148.0	162.0	104.8	201.9	238.2	193.8	115.9	1 220.5
សរុប	**88.9**	**184.2**	**221.4**	**149.5**	**300.3**	**318.3**	**306.1**	**230.4**	**1 799.2**

តារាងទី ៦.៣ បង្ហាញថា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, ជប៉ុន, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, បារាំង និង អូស្ត្រាលី គឺជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ សរុប ១ ៥៦៦,២ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៨៧% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបគាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥-២០២២។

តារាងទី ៦.៣ ៖ ធនធានរយៈពេលមធ្យមរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា *(លានដុល្លារ)*

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៥	២០១៦	២០១៧	២០១៨	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន	២០២២ ព្យាករណ៍	សរុប
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន	45.1	122.2	133.2	54.7	147.1	147.5	113.7	42.5	805.9
ជប៉ុន	12.8	19.0	16.5	24.8	19.2	28.8	92.9	46.0	260.0
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	11.1	9.8	19.0	22.0	51.6	29.7	43.9	51.6	238.7
បារាំង	1.2	13.0	21.4	19.2	39.9	70.6	2.1	27.2	194.6
អូស្ត្រាលី	7.3	9.5	11.4	10.5	10.0	7.4	8.0	2.9	67.0
ធនាគារពិភពលោក	1.8	-	-	0.1	6.7	7.6	8.1	16.5	40.8
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	-	1.1	6.3	4.9	5.9	7.3	8.3	5.2	39.1
សហភាពអឺរ៉ុប	2.8	1.7	1.3	2.5	5.2	3.9	5.6	4.6	27.6
មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម	-	-	0.01	0.6	2.2	4.0	4.9	12.2	23.9
អាល្លឺម៉ង់	-	1.1	2.0	1.9	3.8	3.1	6.0	5.9	23.8
សហរដ្ឋអាមេរិក	1.2	0.8	1.0	0.3	0.8	1.5	5.0	5.5	16.0
ស្វីស	0.5	0.8	2.0	2.5	2.3	1.8	2.5	2.3	14.8
នូវែលសេឡង់	2.6	1.9	3.1	2.2	2.1	1.5	-	0.4	13.7
ស៊ុយអែត	1.1	1.3	1.2	0.9	0.6	1.2	0.9	4.2	11.3
កាណាដា	0.1	0.4	0.5	1.1	1.0	0.9	0.7	0.7	5.5
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ	0.9	1.0	1.0	0.4	0.2	0.04	0.5	0.4	4.3
សាធារណរដ្ឋឆែក	0.3	0.4	0.3	0.01	0.3	0.5	1.2	0.3	3.4
អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ	-	0.1	0.6	0.3	0.4	0.4	0.6	0.6	2.9
អង្គការយូនីដូ	0.1	0.1	0.2	0.1	0.5	0.5	0.6	0.8	2.8
ចក្រភពអង់គ្លេស	-	-	0.05	0.4	0.2	0.02	0.4	0.7	1.8
IAEA	-	-	-	0.2	-	0.3	0.3	0.1	0.8
អង្គការយូណេស្កូ	-	-	0.1	0.1	-	-	-	-	0.2
សរុប	**88.9**	**184.2**	**221.4**	**149.5**	**300.3**	**318.3**	**306.1**	**230.4**	**1,799.2**

ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា

ដោយទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃការអភិវឌ្ឍនធនធានមនុស្ស និងជំនាញ ក្នុងការគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ តាមរយៈគោលនយោបាយ IDP នូវវិធានការគោលនយោបាយមួយចំនួន ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍនធនធានមនុស្ស និងជំនាញ ។ ជាមួយគ្នានេះ គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ឆ្នាំ២០១៧-២០២៥ ត្រូវបានអនុម័តក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ក៏ដូចជាផ្តល់ជាវេទិកាសម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធចូលរួមពិភាក្សា និងកៀរគរធនធាន ។

តារាងទី ៦.៤ បង្ហាញថា ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៧-២០២២ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ១៧ បានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ២៥៥,១ លានដុល្លារ ដែលគិតជាមធ្យម ៤២,៥ លានដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ សម្រាប់គាំទ្រវិស័យអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា ។ ហិរញ្ញប្បទានប្រមាណ ៧៧% នៃហិរញ្ញប្បទាន

សរុប ត្រូវបានបើកផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចំនួន ៥ គឺ ÷ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី, ជប៉ុន, ធនាគារពិភពលោក, អូស្ត្រាលី និងបារាំង ។

តារាងទី ៦.៤ : ធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍គាំទ្រដល់វិស័យអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា *(លានដុល្លារ)*

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	២០១៧	២០១៨	២០១៩	២០២០	២០២១ ប៉ាន់ស្មាន	២០២២ ព្យាករណ៍	សរុប
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី	2.1	7.9	8.3	9.6	21.1	14.1	63.1
ជប៉ុន	5.8	5.9	5.8	4	13.4	4.5	39.4
ធនាគារពិភពលោក	-	0.1	6.7	7.5	8.1	16.5	38.9
អូស្ត្រាលី	7.2	6.9	5.9	4.5	5.5	-	30
បារាំង	0.9	1	0.9	20.1	1.1	0.03	24.03
ស៊ុីស	2.1	2.5	2.3	1.8	2.5	2.3	13.5
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	4.2	0.4	1.1	0.9	2.2	2.7	11.5
នូវែលសេឡង់	3.1	2.2	2.1	1.5	-	-	8.9
ស៊ុយអែត	1.1	0.9	0.6	1.2	0.9	4.2	8.9
សហរដ្ឋអាមេរិក	0.2	0.2	0.3	1	3.5	3.5	8.7
កាណាដា	0.2	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	1.9
សាធារណរដ្ឋឆែក	-	-	0.3	0.4	1	0.2	1.9
អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ	0.5	0.2	0.2	0.04	0.4	0.4	1.74
ចក្រភពអង់គ្លេស	0.1	0.4	0.1	0.01	0.4	0.7	1.71
អង្គការយូនីសេហ្វ	-	-	-	0.01	0.2	0.3	0.51
សហភាពអឺរ៉ុប	0.2	0.07	-	-	-	-	0.27
អង្គការយូណេស្កូ	0.1	0.12	-	-	-	-	0.22
សរុប	**27.8**	**29.1**	**35**	**52.8**	**60.6**	**49.7**	**255.1**

ជំពូក ៧

ការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ សម្រាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា (គ.អ.ច.ក.) គឺជាក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិដែលបានធ្វើជាតិតូបនីយកម្មលើគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពសកល (គ.អ.ច.) ឆ្នាំ២០៣០ ដោយផ្តោតលើទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច, សង្គម និងបរិស្ថាន ។ ក្នុងពេលដែល គ.អ.ច. មានគោលដៅសរុបត្រឹម ១៧, គ.អ.ច.ក. មានគោលដៅសរុបចំនួន ១៨ ដោយសារកម្ពុជាបានបញ្ចូលបន្ថែមនូវគោលដៅអាទិភាពមួយទៀតស្តីពីការបោសសម្អាតគ្រាប់មីននៅកម្ពុជា និងមានចំណុចដៅសរុបចំនួន ៨៨ ។

ក្របខណ្ឌ គ.អ.ច.ក. ត្រូវបានធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ (ផ.យ.អ.ជ.) ព្រមទាំងបានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការគិតគូរអំពីរបៀបវារៈគោលនយោបាយរយៈពេលវែង សម្រាប់ទាំងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងគោលដៅលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ និងកំណត់នូវគន្លងសេដ្ឋកិច្ចឈានឆ្ពោះទៅសម្រេចចក្ខុវិស័យ ឆ្នាំ២០៣០ និង ២០៥០ ។ គ.អ.ច.ក. គឺជាគោលនយោបាយណែនាំ ដែលចូលរួមដល់ការរៀបចំផែនការ, ការអនុវត្តថវិកា, ការអនុវត្តគោលនយោបាយ, ការអនុវត្តថវិកា និងការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃគោលនយោបាយ សម្រាប់ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនានា ។

ដើម្បីសម្រេចបានរបៀបវារៈស្តីពីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ឆ្នាំ២០៣០ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់ភារកិច្ចជូនក្រសួងផែនការ ជាស្ថាប័នបង្គោលក្នុងការដឹកនាំការធ្វើជាតិតូបនីយកម្មនេះ ដោយសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើគោលការណ៍ "ការមិនបោះបង់នរណាម្នាក់ឱ្យនៅឯកោ" និងមានការចូលរួមពីគ្រប់ដៃគូពាក់ព័ន្ធដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអភិវឌ្ឍន៍ ។ ការវាយតម្លៃការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងការត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ស្របតាមអភិក្រម "ទូទាំងរាជរដ្ឋាភិបាល" ដោយមានការចូលរួមពីក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ។

ការត្រួតពិនិត្យបានបង្ហាញអំពីវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ប៉ុន្តែកង្វះខាតធនធាន គឺជាបញ្ហាប្រឈមដែលរាំងស្ទះដល់ការឈានទៅសម្រេចបាន គ.អ.ច.ក. ប្រកបដោយមហិច្ឆតានេះ ។ បញ្ហានេះទាមទារឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការកៀរគរធនធាន សម្រាប់សម្រួលដល់ការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបញ្ជាក់អំពីតួនាទីសំខាន់របស់តួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ដោយខិតខំរក្សាឱ្យបាននូវកម្រិតហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងជំរុញការវិនិយោគឯកជន ក្នុងគោលដៅឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍នៃ គ.អ.ច.ក.។

លើសពីនេះ ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ជាបញ្ហាប្រឈមបន្ថែម ដែលបានប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ចាប់ពីដើមឆ្នាំ ២០២០ មក ។ ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច, ការលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ, ការពង្រឹងវិស័យសុខាភិបាល, ការធានាសុវត្ថិភាពចំនីអាហារ, ការលើកកម្ពស់យេនឌ័រ និងការអប់រំ បានទទួលរងនូវ

ផលប៉ះពាល់ ដែលធ្វើឱ្យវិសមភាព និងយេនឌ័រ មានគម្លាតកាន់តែធំឡើង ។ លើមូលដ្ឋាននេះ ក្រសួងផែនការបានដាក់ចេញនូវគំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការពិនិត្យ និងកែសម្រួលបញ្ជីចំណុចដៅ និងសូចនាករនៃ គ.អ.ច.ក. ដែលត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីភាពចាំបាច់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញក្នុងវិបត្តិកូវីដ-១៩ ក៏ដូចជាឈានឆ្ពោះទៅសម្រេចឱ្យបាននូវរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ឆ្នាំ២០៣០ ។

ការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា

ក្នុងអំឡុងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានប្រឈមនឹងផលប៉ះពាល់ ទន្ទឹមនឹងការកើនឡើងនៃចំណាយរដ្ឋ សម្រាប់ឆ្លើយតបបន្ទាន់ទៅនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ និងស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ បានជះឥទ្ធិពលដល់ធនធាន សម្រាប់អនុវត្តឱ្យបានសម្រេចគោលដៅនានានៃ គ.អ.ច.ក.។ ទោះបីជាសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅបន្តរក្សាបានភាពនឹងនរ, ការវិនិយោគ និងចំណូលសាធារណៈនៅមានភាពល្អប្រសើរ ដែលជាមូលដ្ឋានរឹងមាំសម្រាប់ការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. កាន់តែមានសារៈសំខាន់ ។

ទន្ទឹមនឹងតួនាទីដ៏សំខាន់របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតម្រូវការក្នុងការវាស់វែងវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ក្នុងអំឡុងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកែសម្រួលប្រព័ន្ធទិន្នន័យកម្ពុជាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដែលគ្រប់គ្រងដោយ គ.ជ.ន/ក.អ.ក សម្រាប់កត់ត្រាហិរញ្ញប្បទានដែលគាំទ្រដល់ការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ដែលនេះគឺជាការកែសម្រួលនៃដំណើរការតាមដានការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ក្នុងបរិការណ៍ប្រែប្រួលសកល ។

តារាងទី ៧.១ បង្ហាញអំពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការដែលបានគាំទ្រគោលដៅទាំង ១៨ នៃ គ.អ.ច.ក. ពីឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ ២០២២ ។ ក្នុងតារាងនេះ គោលដៅទី ៩ "ឧស្សាហកម្ម, នវានុវត្តន៍ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ" ទទួលបានការគាំទ្រច្រើនជាងគេ ជាមធ្យមប្រមាណ ៣៥% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបដែលគាំទ្រ គ.អ.ច.ក ។ ចំណែកឯគោលដៅទី ៣ "សុខភាពល្អ និងសុខុមាលភាព" ទទួលបានធនធានច្រើនលំដាប់ទី ២ ចំនួន ១៦% ។ ប្រការនេះបង្ហាញអំពីការតម្រឹមធនធានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ជាមួយនឹងអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល លើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ផងដែរ ។ រីឯគោលដៅដទៃទៀតទទួលបានការគាំទ្រតិចជាង ១០% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុបដែលគាំទ្រ គ.អ.ច.ក ក្នុងនោះគោលដៅទី ១២ "ការផលិត និងការប្រើប្រាស់" និងគោលដៅទី ១៥ "ជីវិតរស់នៅលើផែនដី" បានទទួលធនធានគាំទ្រតិចជាងគេបំផុត ។

តារាងទី ៧.១ : ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមគោលដៅ គ.អ.ច.ក. ឆ្នាំ ២០១៩-២០២២ (លានដុល្លារ)

គោលដៅ	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា (គ.អ.ច.ក.)	2019	2020	2021 ប៉ាន់ស្មាន	2022 ព្យាករណ៍	ភាគរយ ធៀបនឹងការបើកផ្តល់សរុប
1	បញ្ចប់ភាពក្រីក្រគ្រប់ទម្រង់នៅគ្រប់ទីកន្លែង	55	46	64	78	4%
2	បញ្ចប់ភាពអត់ឃ្លាន សម្រេចឱ្យបានសន្តិសុខស្បៀង ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងស្ថានភាពអាហារូបត្ថម្ភ និងលើកកម្ពស់កសិកម្មប្រកបដោយចីរភាព	79	91	106	100	6%
3	ធានាឱ្យជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនប្រកបដោយសុខភាពល្អ និងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់មនុស្សគ្រប់រូប និងគ្រប់វ័យ	151	562	208	137	16%
4	ធានាការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព បរិយាប័ន្ន និងសមធម៌ និងលើកកម្ពស់កាលានុវត្តភាពសិក្សាពេញមួយជីវិត សម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់រូប	113	120	91	127	7%
5	សម្រេចឱ្យបានសមភាពយេនឌ័រនិងពង្រឹកភាពអង់អាចរបស់ស្ត្រីនិងកុមារីគ្រប់រូប	33	114	33	35	3%
6	ធានាឱ្យមានទឹកនិងអនាម័យនិងការគ្រប់គ្រងទឹកអនាម័យប្រកបដោយចីរភាពសម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់រូប	96	71	148	98	6%
7	ធានាឱ្យទទួលបានថាមពលដែលមានលក្ខណៈបច្ចេកទេសទំនើបប្រកបដោយចីរភាព អាចជឿជាក់បាន និងមានតម្លៃសមរម្យ សម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់រូប	105	128	129	78	7%
8	ធានាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាប័ន្ន មានមុខរបរពេញលេញ និងផលិតភាព និងមានការងារសមរម្យសម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់រូប	52	40	66	88	4%
9	កសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលធន់នឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ លើកកម្ពស់ឧស្សាហូបនីយកម្មប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់នវានុវត្តន៍	557	540	538	678	35%
10	កាត់បន្ថយវិសមភាពទាំងក្នុងប្រទេស និងក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសនានា	9	85	11	11	2%
11	ធ្វើឱ្យទីក្រុង និងកន្លែងតាំងទីលំនៅថ្មីសម្រាប់ប្រជាជន មានលក្ខណៈបរិយាប័ន្ន សុវត្ថិភាព ធន់នឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ និងចីរភាព	40	42	57	42	3%
12	ធានាឱ្យមានចីរភាពក្នុងទម្រង់នៃការប្រើប្រាស់ និងផលិតកម្ម	6	6	8	7	0%
13	ចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់	49	46	80	74	4%
14	អភិរក្សនិងប្រើប្រាស់ប្រកបដោយចីរភាពនូវមហាសមុទ្រ សមុទ្រ និងធនធានសមុទ្រ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព	11	11	13	21	1%
15	ការពារ ស្តារ និងជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយចីរភាពនូវប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៅលើដែនគោក គ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយចីរភាព ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងឱនភាពដី បញ្ឈប់និងបង្វែរទិសនៃការសឹករេចរឹលគុណភាពដី និងបញ្ឈប់កុំឱ្យបាត់បង់ជីជាតិដីនិងជីវៈចម្រុះ	7	4	3	3	0%
16	លើកកម្ពស់សង្គមដែលមានសន្តិភាពប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ដើម្បីការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ផ្តល់នូវការទទួលបានយុត្តិធម៌សម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់រូបនិងកសាងស្ថាប័នដែលមានប្រសិទ្ធភាព គណនេយ្យភាព និងបរិយាប័ន្ននៅគ្រប់កម្រិត	15	31	19	18	1%
17	ពង្រឹងមធ្យោបាយអនុវត្តនានានិងបង្កើតភាពរស់រវើកនៃភាពជាដៃគូសកលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព	10	8	12	12	1%
18	បញ្ចប់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានរបស់មីន/សំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម និងជំរុញការសង្គ្រោះជនរងគ្រោះ	16	17	16	11	1%
	សរុប	**1,403**	**1,960**	**1,603**	**1,617**	**100%**

តារាងទី ៧.២ បង្ហាញអំពីការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។ ជប៉ុនបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ ចំនួន ៣៩៦ លានដុល្លារ ស្មើនឹង

២៥% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប, បន្ទាប់គឺសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (៣៤២ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ២១%) និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (១២៥ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៨%) ។ ជប៉ុនបានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានច្រើនជាងគេ ដើម្បី គាំទ្រការអនុវត្តគោលដៅទី ៩ “ឧស្សាហកម្ម, នវានុវត្តន៍ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ” ចំនួន ១៩០ លានដុល្លារ និងគោលដៅទី ៧ “ការធានាឱ្យទទួលបានថាមពលស្អាត” ចំនួន ៦៧ លានដុល្លារ ដែលបង្ហាញអំពីការរួម ចំណែកដ៏សំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅកម្ពុជា ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន បានបើកផ្តល់

តារាងទី ៧.២ : ការបើកផ្តល់របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗតាមគោលដៅ គ.អ.ច.ក. ឆ្នាំ២០២១ (លានដុល្លារ)

គ.អ.ច.ក	ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍											សរុប
	Japan	China	ADB	France	USA	Korea	World Bank	UN Agency	Australia	EU/EC	Other	
គ.១	1.40	-	2.62	1.53	8.04	13.59	3.51	8.99	0.23	12.21	11.61	63.73
គ.២	22.05	10.07	13.16	0.34	4.64	13.10	15.86	12.79	4.04	2.29	7.65	106.00
គ.៣	8.55	11.07	-	27.42	30.85	8.65	15.24	14.31	29.11	-	62.99	208.18
គ.៤	16.64	4.14	11.25	1.55	8.43	8.84	8.28	12.78	6.26	7.30	5.52	91.01
គ.៥	0.69	-	0.01	0.78	11.59	-	-	4.46	5.71	1.67	8.49	33.41
គ.៦	36.97	3.85	33.46	52.74	5.69	0.18	1.76	6.50	2.43	4.19	0.57	148.35
គ.៧	67.20	56.84	1.05	0.66	0.01	-	-	0.38	2.43	0.27	0.42	129.27
គ.៨	7.80	-	7.01	1.10	11.80	10.91	2.64	5.83	4.26	5.65	9.47	66.47
គ.៩	189.61	256.56	33.42	-	0.92	18.48	36.93	0.72	-	0.22	0.96	537.80
គ.១០	0.24		0.01	0.07	1.35	-	-	3.93	2.17	2.38	0.48	10.63
គ.១១	38.01	-	6.72	2.81	1.44	5.90	-	1.65	0.07	-	0.16	56.76
គ.១២	0.59	-	-	0.24	1.87	0.04	-	1.41	3.03	-	0.69	7.87
គ.១៣	2.23	-	16.45	26.56	4.38	15.49	1.77	6.22	-	4.56	2.34	80.00
គ.១៤	0.21	-	-	0.27	0.42	-	1.41	0.01	-	10.46	-	12.77
គ.១៥	0.03	-	-	0.33	0.64	-	-	0.94	-	-	0.83	2.77
គ.១៦	0.69	-	0.12	0.57	8.82	0.25	-	3.03	3.52	0.52	1.86	19.37
គ.១៧	-	-	-	0.28	1.72	0.33	-	2.76	0.08	0.83	6.17	12.18
គ.១៨	3.01	-	-	-	7.00	1.66	-	0.03	1.58	-	2.66	15.94
សរុប	**395.91**	**342.53**	**125.30**	**117.25**	**109.6**	**97.42**	**87.40**	**86.74**	**64.91**	**52.55**	**122.89**	**1,603**
ភាគរយធៀបនឹងការបើកផ្តល់សរុប	**25%**	**21%**	**8%**	**7%**	**7%**	**6%**	**5%**	**5%**	**4%**	**3%**	**8%**	**100%**

ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់គោលដៅទី ៩ ចំនួន ២៥៦ លានដុល្លារ និងគោលដៅទី ៧ ចំនួន ៥៧ លានដុល្លារ ដែលបានបង្ហាញអំពីធន្ទះខ្ពស់ក្នុងការគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកម្ពុជា ។ រីឯធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ច្រើនសម្រាប់គោលដៅទី ៦ "ទឹកស្អាត និងអនាម័យ" និងគោលដៅ ទី ៩ "ឧស្សាហកម្ម, នវានុវត្តន៍ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ" ចំនួន ៣៣ លានដុល្លារ សម្រាប់គោលដៅនីមួយៗ ក្នុងគោលដៅគាំទ្រដល់កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀតដែលមានហិរញ្ញប្បទានចំនួន១២៣ លានដុល្លារ ស្មើនឹង ៨% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប បានផ្តោតការគាំទ្រភាគច្រើន ទៅលើគោលដៅទី៣ "សុខភាពល្អ និងសុខុមាលភាព" ចំនួន ៦៣ លានដុល្លារ ដែលបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីការឆ្លើយតបរបស់វិស័យសុខាភិបាលទៅនឹងការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។

វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា គោលដៅទី ១៧ : ភាពជាដៃគូ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាលើកកម្ពស់ស័ក្តិសិទ្ធភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ដោយផ្តោតលើលទ្ធផល ។ សមិទ្ធផលសំខាន់ៗ រួមមាន ការកៀរគរធនធាន និងការតម្រឹមធនធានជាមួយអាទិភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ, ភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងការសម្របសម្រួលជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ ជាក់ស្តែង យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ បានបន្តសម្របសម្រួលការអនុវត្តយន្តការភាពជាដៃគូ និងបានក្តាប់យកកាលានុវត្តភាពសម្រាប់កៀរគរហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា ។ ជារួម ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន, គ.ជ.ទ/ក.អ.ក សម្រេចបានវឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តគោលដៅទី ១៧ នៃ គ.អ.ច.ក. "ពង្រឹងមធ្យោបាយអនុវត្ត និងបង្កើតភាពរស់រវើកនៃភាពជាដៃគូ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព" ។ តារាងទី ៧.៣ បង្ហាញអំពីការសម្រេចបានតាមចំណុចដៅ និងលើសចំណុចដៅ ក្នុងការអនុវត្តរាល់សូចនាកររបស់គោលដៅទី ១៧ នេះ ។

តារាងទី ៧.៣ : គោលដៅទី ១៧ ពង្រឹងមធ្យោបាយអនុវត្ត និងបង្កើតភាពរស់រវើកនៃភាពជាដៃគូសកល សម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព

ចំណុចដៅ និងសូចនាករ		ឯកតា	ចំណុចដៅនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា							ជាក់ស្តែង						វឌ្ឍនភាព
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
17.3	កៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមទៀតពីប្រភពចម្រុះ សម្រាប់ផ្តល់ដល់បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍															សម្រេចបានដូចគ្រោងទុក
17.3.1	សមាមាត្រហិរញ្ញប្ប-ទានធៀបនឹង ផ.ស.ស	សមមាត្រធៀបនឹង ផ.ស.ស	7.35	7.35	6.87	6.42	6.00	5.61	5.26	6.43	6.86	6.12	7.05	6.46	5.40	សម្រេចបានមុនចំណុចដៅ
17.9	លើកកម្ពស់ការគាំទ្រពីអន្តរជាតិ សម្រាប់កសាងសមត្ថភាពដែលបានកំណត់ចំណុចដៅ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ក្នុងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីគាំទ្រផែនការជាតិ ក្នុងការអនុវត្តនូវគ្រប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (រួមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជើង-ត្បូង ,កិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្បូង-ត្បូង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្រីកោណ															សម្រេចបានដូចគ្រោងទុក

ចំណុចដៅ និងសូចនាករ		ឯកតា	ចំណុចដៅនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា							ជាក់ស្តែង						វឌ្ឍនភាព
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
17.9.1	ទំហំហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស (រួមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្បូង-ត្បូង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្រីកោណបានសន្យាផ្តល់ដល់កម្ពុជា	សមមាត្រធៀបនឹង ផ.ស.ស	1.31	1.31	1.23	1.15	1.07	1.00	0.94	1.53	1.87	1.45	1.85	1.44	0.80	សម្រេចបានមុនចំណុចដៅ
17.9.2	ទំហំហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍ ដែលបានប្តេជ្ញាផ្តល់ឱ្យកម្ពុជាធៀបនឹងផែនការ	សមមាត្រធៀបនឹង ផ.ស.ស	0.03	0.03	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.04	0.05	0.04	0.04	0.03	0.02	សម្រេចបានមុនចំណុចដៅ
17.10	លើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មចម្រុះ, បើកទូលាយ និងសមធម៌ ដែលមានលក្ខណៈជាសកល និងផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់ ក្រោមអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក រួមទាំងតាមរយៈការបញ្ចប់ការចរចា ក្រោមរបៀបវារៈទីក្រុងដូហាស្តីពីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍															ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
17.10.1	ចំនួនច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តិពាណិជ្ជកម្ម ដែលរៀបចំឡើងដើម្បីសម្រួលដល់អ្នកវិនិយោគក្នុងស្រុក និងធុរជន	ចំនួន	7	7	7	8	8	8	9	7	7	7	NA	NA	NA	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
17.17.1	ទំហំហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការដែលបានសន្យាផ្តល់ឱ្យសង្គមស៊ីវិលធៀបនឹង ផ.ស.ស	សមមាត្រធៀបនឹង ផ.ស.ស	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.03	0.03	0.04	0.05	0.02	0.02	សម្រេចបានមុនចំណុចដៅ

ជំពូក ៨
ការចាកចេញពីឋានៈប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា

កម្ពុជាត្រូវបានចាត់ទុកជាប្រទេសមួយដែលមានសេដ្ឋកិច្ចលូតលាស់ឆាប់រហ័ស ដោយសារមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចលឿន ។ នៅមុនឆ្នាំ ២០២០ ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា ក្នុងក្របខណ្ឌនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី ៤ បានជំរុញឱ្យមានការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាប្រកបដោយចីរភាព លើមាគ៌ាឆ្ពោះទៅការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានជះឥទ្ធិពលដល់គ្រប់ប្រទេសទាំងអស់ រួមទាំងកម្ពុជា ដែលនាំឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាធ្លាក់ចុះមក -៣,១% ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ហើយអត្រាភាពក្រីក្របានកើនឡើងដល់ ១៧.៨% ដោយសារផលប៉ះពាល់នៃជំងឺកូវីដ-១៩ មកលើចន្ទល់នៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច (វិស័យកម្មន្តសាល, កសិកម្ម និងទេសចរណ៍) គួបផ្សំនឹងការផ្លាស់ប្តូរវិធីសាស្ត្រគណនាថ្មីនៃអត្រាភាពក្រីក្រ ។ ឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវវិធានការឆ្លើយតប សម្រាប់ទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងគោលដៅរក្សាបាននូវចលនការសម្រាប់ដំណើរការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវផែនការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឡើងវិញ ស្របតាមអភិក្រម "ទូទាំងសង្គម" ដើម្បីជំរុញឱ្យសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រឡប់មកស្ថានភាពដើមវិញ ។ កិច្ចប្រឹងប្រែងនេះបានធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាងើបឡើងវិញក្នុងកំណើន ៣% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ។ ប្រការនេះបានធ្វើឱ្យកម្ពុជាសម្រេចបាននូវលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចដោយសារកម្ពុជាសម្រេចបានកម្រិតចំណូលជាតិសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ ១ ៣៧៧ ដុល្លារ, សន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ៧៤,៣ និង សន្ទស្សន៍នៃភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច ៣០,៦ ។

តារាងទី ៨.១: លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់កម្ពុជាចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការចាកចេញ	ពិន្ទុកំណត់ ឆ្នាំ២០២១	កម្ពុជា
ចំណូលជាតិសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់	១.២២២ ដុល្លារ ឬ ខ្ពស់ជាង	១.៣៧៧ ដុល្លារ
ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស	៦៦ ឬ ខ្ពស់ជាង	៧៤,៣
ភាពងាយរងគ្រោះខាងសេដ្ឋកិច្ច	៣២ ឬ ទាបជាង	៣០,៦

យោងតាមលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទាំង ៣ នេះ, កម្ពុជាត្រូវបានសម្រេចដាក់បញ្ចូលក្នុងបញ្ជីប្រទេសសម្រាប់ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច នៅកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យរបស់គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។ ផ្អែកលើវឌ្ឍនភាពទាំងនេះ កម្ពុជារំពឹងថានឹងបន្តសម្រេចបានលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យក្នុងកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យលើកទី ២ ម្តងទៀត ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ ។ បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យលើកទី ២ និងការអនុម័តពីមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ នាឆ្នាំបន្ទាប់ ប្រទេសបេក្ខភាពនីមួយៗ រួមទាំងកម្ពុជាផងដែរអាចមានរយៈពេលអន្តរកាល ៣ឆ្នាំ មុននឹងការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចត្រូវប្រកាសជាផ្លូវការ ។ ប្រទេសនីមួយៗអាចបន្តទទួលបានការគាំទ្រ និងភាពអនុគ្រោះរយៈពេល ៣ឆ្នាំបន្ថែម

ទៀត ដើម្បីធានាថាប្រទេសនោះមិនធ្លាក់ចូលក្នុងក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចម្តងទៀតឡើយ ។ ផ្អែកលើសេណារីយ៉ូនេះ កម្ពុជាអាចឆ្លងផុតពីប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ក្នុងឆ្នាំ ២០២៧ និងរយៈពេលអន្តរកាលអាចបន្តរហូតដល់ឆ្នាំ ២០៣០ ។

តារាងទី ៨.២: សង្ខេបស្តីពីវឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងដំណើរចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច

ឆ្នាំ០ កិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យលើកទីមួយ (២០២១)	គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិបានពិនិត្យវឌ្ឍនភាព និងប្រកាសដាក់កម្ពុជាចូលក្នុងបញ្ជីចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ (លទ្ធផលលើកទី១)
ឆ្នាំ០-៣ (២០២១-២០២៤)	ដំណាក់កាលប្រមូលព័ត៌មាន និងការរៀបចំនានា **(កម្ពុជានាបច្ចុប្បន្ន)**
ឆ្នាំ៣ កិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យបន្ទាប់ (២០២៤)	គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិពិនិត្យវឌ្ឍនភាពនៃលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យ (លទ្ធផលលើកទី២) និងស្នើទៅ ECOSOC ដើម្បីពិនិត្យ (បន្ទាប់មក មហាសន្និបាតរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ផ្តល់ការអនុម័ត)
ឆ្នាំ៣-៦ (២០២៤-២០២៧)	ដំណាក់កាលត្រៀម និងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរកាល
ឆ្នាំ៦ (២០២៧)	ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចត្រូវបានប្រកាសជាផ្លូវការ និងការចាប់ផ្តើមនូវដំណាក់កាលអន្តរកាល
បន្ទាប់ពីឆ្នាំ៦ (២០២៧ តទៅ)	ដំណាក់កាលអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរកាល ដោយធានាបានការបន្តទទួលបានការគាំទ្រ និងភាពអនុគ្រោះនានា

- ចាប់ផ្តើមការរៀបចំសម្រាប់ដំណើរការចាកចេញ ដោយមានការគាំទ្រពីការិយាល័យសម្របសម្រួលអង្គការសហប្រជាជាតិ
- ពង្រឹងការយល់ដឹងអំពីដំណើរការ, ផលប៉ះពាល់ និងតាមដានវឌ្ឍនភាព (ដោយគិតគូរអំពីផលប៉ះពាល់ពីជំងឺកូវីដ-១៩ និងវិបត្តិដទៃទៀត)
- រៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ (UNDESA) និងរបាយការណ៍ស្ថានភាពងាយរងគ្រោះ (UNCTAD)

បន្ទាប់ពីឆ្នាំនេះទៅ, ការយល់ដឹងអំពីការចាកចេញពីឋានៈប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា តម្រូវឱ្យរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីអន្តរកាលប្រកបដោយភាពរលូន ដើម្បីជួយសម្រួលដំណើរការរៀបចំឆ្ពោះទៅរកការវាយតម្លៃម្តងទៀតក្នុងឆ្នាំខាងមុខ សម្រាប់សម្រេចដាក់បញ្ចូលក្នុងបញ្ជីចាកចេញជាលើកទី ២ និងជាមូលដ្ឋានផ្តល់លក្ខខណ្ឌគ្រប់គ្រាន់ដល់កម្ពុជា ក្នុងការចាកចេញជាផ្លូវការពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ការអូសបន្លាយនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ពិសេសការលេចឡើងនៃមេរោគកូវីដ-១៩ បំប្លែងថ្មី បានជះឥទ្ធិពលដល់ដំណើរការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។ ចំពោះកម្ពុជា, លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទាំង ៣ សម្រាប់ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច នឹងត្រូវទទួលរងផលប៉ះពាល់ ។ ក្នុងបរិការណ៍នៃជំងឺកូវីដ-១៩, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សត្រូវរងផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ ដោយសារជំងឺកូវីដ-១៩ បានប៉ះពាល់ដល់គ្រប់ផ្នែកនៃប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ។ ជំងឺកូវីដ-១៩ នេះ ក៏បានប៉ះពាល់ដល់ផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច, ការវិនិយោគ និងពាណិជ្ជកម្ម ដែលសុទ្ធសឹងតែអាចជះឥទ្ធិពលដល់ចំណូលជាតិសរុប ។ បញ្ហាប្រឈមនេះនឹងនាំទៅដល់វិសមភាពនៃកម្រិតជីវភាពរស់នៅ, ប្រាក់ចំណូល, ការអប់រំ និងការទទួលបានឱកាសនានាសម្រាប់ការស្តារឡើងវិញឱ្យបានដល់កម្រិតមុនវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។

ផលបច្ច័យនៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា

ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច នឹងមានផលប៉ះពាល់ដល់វិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងពាណិជ្ជកម្ម ។ ខ្លឹមសារសង្ខេបអំពីផលចំណេញ និងការខាតបង់ ដែលកើតឡើងដោយសារការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច មានដូចខាងក្រោម ។

តារាងទី ៨.៣: ផលចំណេញ និងការខាតបង់នៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច

ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចទទួលបាន	ផលចំណេញនៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច	ការខាតបង់នៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច
ការទទួលបានវិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងពាណិជ្ជកម្ម	កិត្យានុភាពជាតិលើឆាកអន្តរជាតិ និងការទទួលស្គាល់អំពីសមិទ្ធផលជាតិ	បាត់បង់វិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម÷ ការអនុគ្រោះពន្ធនាំចូលទីផ្សារ (ការអនុគ្រោះពន្ធ និងការមិនកំណត់កូតាទំនិញនាំចូល, ប្រព័ន្ធអនុគ្រោះទូទៅ, ភាពបត់បែនចំពោះវិធានការប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើមក្នុងស្រុក)
វិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ ផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម÷ ការអនុគ្រោះនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារ, លក្ខខណ្ឌ និងភាពអនុគ្រោះជាក់លាក់, ជំនួយបច្ចេកទេសផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម, ការចូលជាសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក	សញ្ញាណវិជ្ជមានបង្ហាញពីបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការវិនិយោគ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរឹងមាំ	បាត់បង់ភាពអនុគ្រោះ (បទបញ្ញត្តិនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក, កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងពាណិជ្ជកម្ម, ការបំពេញខាតក្នុងការនាំចេញ)
ជំនួយបច្ចេកទេស÷ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសសម្រាប់ជំរុញពាណិជ្ជកម្ម, ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម	សញ្ញាណវិជ្ជមានបង្ហាញពីស្ថិរភាពនយោបាយ	លទ្ធភាពកាត់បន្ថយហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការពីដៃគូទ្វេភាគី និងពហុភាគី
វិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ ផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា÷ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិទ្យាសាស្ត្រ, បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងពាណិជ្ជកម្ម (TRIPs TRIMs), ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលអាកាស	សញ្ញាណវិជ្ជមានបង្ហាញពីគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដែលអាចទស្សន៍ទាយបាន និងការប្តេជ្ញាចិត្តឆ្ពោះទៅការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព	បាត់បង់លទ្ធភាពចូលរួមក្នុងយន្តការជាក់លាក់ (បច្ចេកវិទ្យាធនាគារ, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសសម្រាប់ជំរុញពាណិជ្ជកម្ម, ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម)
វិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិទូទៅដទៃ÷ ការរួមចំណែក ក្នុងអង្គការអន្តរជាតិ, ការធ្វើដំណើរ និងការស្រាវជ្រាវ	វិហូរវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសកាន់តែកើនឡើង	បាត់បង់លទ្ធភាពទទួលការគាំទ្រជាក់លាក់ដទៃទៀតសម្រាប់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច (ជំនួយថវិកាអង្គការសហប្រជាជាតិ, ការគាំទ្រលើការធ្វើដំណើរ

ក្នុងឋានៈប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច, កម្ពុជាទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីវិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ ដែលរួមមាន÷ ផ្នែកហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងពាណិជ្ជកម្ម និងជំនួយបច្ចេកទេស ។ ការផ្លាស់ប្តូរឋានៈនេះនឹងអាចបាត់បង់ជាបណ្តើរៗនូវវិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ ដែលអាចឈានទៅដល់ការកាត់បន្ថយហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ និងលក្ខខណ្ឌសម្បទាននៃហិរញ្ញប្បទាន ។ ការផ្តល់ភាពអនុគ្រោះជាក់លាក់ និងការគាំទ្រសម្រាប់ចូលរួមកិច្ចប្រជុំអន្តរជាតិនានា ក៏ត្រូវបាត់បង់ក្រោយការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ខណៈដែលកម្ពុជាទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីវិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ ក្នុងឋានៈប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច, ការចាកចេញពីចំណាត់ថ្នាក់ក្រុមប្រទេសនេះនាពេលអនាគត នឹងនាំដល់ការបាត់បង់ផលប្រយោជន៍ទាំងនេះ ប៉ុន្តែស្ថានភាពល្អប្រសើរនៃសេដ្ឋកិច្ចក៏អាចទាក់ទាញការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសផងដែរ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ រាជរដ្ឋាភិបាល បានគិតគូរអំពីវិធានការសម្រាប់ជួយសម្រាលការខាតបង់ដែលអាចកើតមានឡើងក្រោយពេលដែលកម្ពុជាបានចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល បានប្រឹងប្រែងចរចារជាមួយដៃគូពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីពង្រីកវិសាលភាពនៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ដោយផ្អែកលើភាពអំណោយផលរបស់កម្ពុជាសម្រាប់ការវិនិយោគ ។ កិច្ចព្រម-ព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី កម្រិតទ្វេភាគី និងកម្រិតតំបន់ ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-កូរ៉េ និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ រំពឹងថា នឹងនាំមកនូវផលប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនដែលអាចទូទាត់ជំនួសការខាតបង់ដែលបណ្តាលមកពីការថយចុះនៃកម្រិតសម្បទាននៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ។ ដូច្នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តតម្រង់ទិស និងសម្របសម្រួលគោលនយោបាយជាតិ និងវិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ ដោយផ្តោតលើសង្គតិភាព និងភាពស៊ីចង្វាក់គ្នាក្នុងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម, ហិរញ្ញវត្ថុ, បច្ចេកវិទ្យា និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ។

ផែនទីចង្អុលផ្លូវសម្រាប់ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច

ស្ថិតក្នុងបរិការណ៍នៃប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច, កម្មវិធីសកម្មភាពទីក្រុងអ៊ីស្តង់ប៊ុល (២០១១-២០២០) ដែលបានដាក់បញ្ចូលក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដើម្បីធានាសង្គតិភាពផ្នែកគោលនយោបាយនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព បានកំណត់គោលដៅដើម្បីជួយសម្រួល និងគាំទ្រដល់ក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចឱ្យសម្រេចបាននូវលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យក្នុងការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច នាត្រឹមឆ្នាំ ២០២០ ។ ក្នុងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពទីក្រុងអ៊ីស្តង់ប៊ុលនេះ កម្ពុជាត្រូវបានវាយតម្លៃថាបានសម្រេចសមិទ្ធកម្មសេដ្ឋកិច្ចល្អប្រសើរ មុនពេលការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។

កម្មវិធីសកម្មភាពទីក្រុងដូហា (២០២១-២០៣០) ដែលកំពុងត្រូវបានរៀបចំ គឺជាផែនទីចង្អុលផ្លូវក្នុងការគាំទ្រក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ដើម្បីកំណត់ការងារដែលត្រូវប្រឈមដោះស្រាយ ។ ជាក់ស្តែង កម្មវិធីសកម្មភាពទីក្រុងដូហា បានរំលេចអំពីស្ថានភាពងាយរងគ្រោះរបស់ក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ដែលអាចរារាំងដល់ការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា នាកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ។ ក្នុងន័យនេះ ការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ និងការកសាងភាពធន់ នឹងក្លាយជាមូលដ្ឋានគ្រឹះចាំបាច់សម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពទីក្រុងដូហា ។ លើសពីនេះ ការរៀបចំយន្តការជាតិ ដូចជាគណៈកម្មាធិការជាតិ ឬក្រុមការងារទទួលបន្ទុកការត្រៀមចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចរបស់កម្ពុជា គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីកំណត់តម្រូវការជាក់លាក់ ក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពនាពេលអនាគត ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, ស្ថានភាពនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលកំពុងអូសបន្លាយ បានក្លាយជាការបញ្ហាព្រួយបារម្ភដែលអាចប៉ះពាល់ដល់វឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពថ្មីនេះ ។ ក្នុងន័យនេះ ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវប្រកបដោយភាពយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ នឹងត្រួសត្រាយផ្លូវសម្រាប់កម្ពុជាឆ្ពោះទៅវឌ្ឍនភាពល្អ

ប្រសើរសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យលើកទី២ និងការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចប្រកបដោយជោគជ័យនាពេលអនាគត ។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន, ភាពធន់ និងចីរភាព ព្រមទាំងការគាំទ្រពីសហគមន៍អន្តរជាតិ បានក្លាយជាសសរស្តម្ភអាទិភាពរបស់ផែនទីចង្អុលផ្លូវនេះ ។ ប្រការនេះអាចបញ្ជាក់ថា ទោះបីទម្រង់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការបានប្រែប្រួលពីហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងទៅជាឥណទានសម្បទានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍នៅតែបន្តដើរតួនាទីសំខាន់ សម្រាប់គាំទ្ររាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងដំណើរឆ្ពោះទៅការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច និងការអនុវត្តក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។

គោលនយោបាយសំខាន់ៗ

ទោះបីការអូសបន្លាយ ឬការបន្តឋានៈជាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ដែលត្រូវពឹងអាស្រ័យទៅលើឆន្ទៈនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលយ៉ាងណាក៏ដោយ, ក៏ទស្សនៈវិស័យសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលខ្លី និងមធ្យម គឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់បន្តជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងកសាងភាពធន់សម្រាប់ប្រទេសជាតិ ។ ខណៈដែលផែនទីចង្អុលផ្លូវ ជាត្រីវិស័យដែលអាចជួយកំណត់ជំហានសំខាន់ៗ, អនុសាសន៍ខាងគោលនយោបាយ និងវិស័យអាទិភាពនៅតែមានសារៈសំខាន់ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងជួយតម្រង់កម្ពុជាឱ្យស្ថិតលើមាគ៌ានៃការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចប្រកបដោយចីរភាព។

ការវិនិយោគលើមូលធនមនុស្ស : ការពង្រឹងគុណភាពនៃមូលធនមនុស្ស គឺជាការងារអាទិភាព ពិសេសវិស័យសុខភាពសាធារណៈ និងវិស័យអប់រំ ក្នុងបរិការណ៍នៃការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ, ការពង្រីកវិសាលភាពក្នុងវិស័យគាំពារសង្គម អាចជួយកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះដែលបង្កឡើងដោយវិបត្តិសកលនេះ ។ ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវវិធានការគាំទ្រជនងាយរងគ្រោះ តាមរយៈការអនុវត្តក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម និងក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដោយផ្អែកលើសសរស្តម្ភ ៣ គឺការកែទម្រង់, ការស្តារ និងការកសាងភាពធន់ ដើម្បីវិនិយោគលើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ។

គោលនយោបាយឧស្សាហកម្ម : រាជរដ្ឋាភិបាលបានខិតខំជម្នះដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ តាមរយៈការបង្កើតតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ដូចមានបញ្ជាក់ក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ។ មជ្ឈមណ្ឌលឧស្សាហកម្ម, របៀងសេដ្ឋកិច្ច និងប៉ូលសេដ្ឋកិច្ច នឹងជួយជំរុញការតភ្ជាប់សេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក សំដៅបន្តជំរុញភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ម្យ៉ាងទៀត ការលើកកម្ពស់សហគ្រាសខ្នាតមីក្រូ, ខ្នាតតូច និងមធ្យម ដែលដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិនឹងបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការធ្វើអាជីវកម្ម និងការជំរុញកំណើនការងារ ។

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងភ័ស្តុភារកម្ម : កំណើនប្រកបដោយចីរភាព និងភាពធន់ ទាមទារហេដ្ឋារចនា-សម្ព័ន្ធ និងភស្តុភារកម្មប្រកបដោយគុណភាព ។ ដូច្នេះ ការអភិវឌ្ឍស្ពាន, ផ្លូវថ្នល់ និងប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនង ក៏ដូចជា

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដទៃទៀត ដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលជាផ្នែកមួយនៃការកសាងសមត្ថភាពផលិតកម្ម នឹងជួយលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។

ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច : សកម្មភាពឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ដែលធ្លាប់បានផ្តោតខ្លាំងលើអតិពលកម្ម និងមានតម្លៃបន្ថែមទាប បានបន្ទុចបង្អាក់ការធ្វើទំនើបកម្មឧស្សាហកម្ម ។ សក្តានុពលសម្រាប់លើកកម្ពស់ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវបានរំខានដោយការកើនឡើងនៃថ្លៃឈ្នួលពលកម្ម និងមូលធនមនុស្សនៅមានកម្រិត ក៏ដូចជាការចំណាយខ្ពស់លើថ្លៃអគ្គិសនី និងដឹកជញ្ជូន ។ ឧស្សាហូបនីយកម្មគឺជាមូលដ្ឋានចាំបាច់សម្រាប់លើកកម្ពស់ពិពិធកម្ម និងភាពប្រកួតប្រជែងនៅគ្រប់វិស័យ ។ ក្នុងន័យនេះ លទ្ធភាពជំរុញកំណើនឧស្សាហកម្មត្រូវពឹងផ្អែកលើការវិនិយោគបន្ថែមក្នុងការលើកកម្ពស់ការនាំចេញ និងការធ្វើពិពិធកម្មផលិតផលឧស្សាហកម្ម ដែលទាំងនេះអាចសម្រេចបាន តាមរយៈការពង្រីកបន្ថែមនូវកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រឹងប្រែងក្នុងភាពបុរេសកម្ម ដើម្បីឈានទៅសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន, កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា-កូរ៉េ និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយក្នុងតំបន់ និងបន្តពិគគ្រោះចរចាដើម្បីបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីជាមួយសហភាពសេដ្ឋកិច្ចអឺរ៉ាស៊ី ដែលរំពឹងថានឹងអាចទាក់ទាញការវិនិយោគឯកជន រួមទាំងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស បានកាន់តែច្រើន ។ ការវិនិយោគ ឯកជននឹងផ្តល់កាលានុវត្តភាពសម្រាប់ចាកចេញពីភាពក្រីក្រ ក៏ដូចជាប្រែក្លាយពីភាពងាយរងគ្រោះទៅជាភាពរឹងមាំខាងពាណិជ្ជកម្ម ។ តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី, កម្ពុជាអាចពង្រីកទីផ្សារបន្ថែមទៀត ក្រៅពីទីផ្សារ សហភាពអឺរ៉ុប និងទីផ្សារអាមេរិកដែលបច្ចុប្បន្ន គឺជាទីផ្សារនាំចេញធំជាងគេរបស់កម្ពុជា ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ក៏ដំណើរការនៃការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែប្រឈមជាមួយនឹងបញ្ហា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថភាពផ្នែក បច្ចេកវិទ្យាដែលនៅមានកម្រិត និងការអភិវឌ្ឍជំនាញថ្មី ។

ការអភិវឌ្ឍជំនាញថ្មី : កង្វះខាតកម្លាំងពលកម្មជំនាញត្រូវបានចាត់ទុកជាបញ្ហារាំងស្ទះដល់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ។ ក្នុងន័យនេះ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញថ្មី គឺជាកត្តាចាំបាច់ក្នុងការជំរុញកំណើនការងារ និងតម្លៃបន្ថែមក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ក្នុងបរិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហានេះ រដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ "ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថល ២០២១-២០៣៥" ដើម្បីលើកកម្ពស់បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព តាមចាប់យកសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលសម្រាប់លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង ។ ក្នុងន័យនេះ ការអភិវឌ្ឍជំនាញ គឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាភាពក្រីក្រ និងភាពងាយរងគ្រោះនៃមុខរបរ ពិសេសក្នុងបរិការណ៍នៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ជំនាញ និងអក្ខរកម្មឌីជីថល គឺជាអាទិភាពសំខាន់ក្នុងការកសាងធនធានមនុស្ស និងជួយគាំទ្រដល់ដំណើរការចាកចេញរបស់កម្ពុជាពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ការកៀរគរធនធាន : ធនធានហិរញ្ញប្បទាន ទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស មានតួនាទីគាំទ្រកម្ពុជាដល់ដំណើរការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិឌ្ឍន៍តិចតួច ។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជាទី ១៧ "ភាពជាដៃគូ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅ" បានបញ្ជាក់អំពីតួនាទីសំខាន់របស់ខ្លួន ហើយអាចអនុវត្តបានតាមរយៈការពង្រឹងភាពជាដៃគូសកល ដើម្បីកៀរគរបន្ថែមនូវវិធានការគាំទ្រអន្តរជាតិ និងសកម្មភាព

នានាដែលអាចផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។ ក្រៅពីនេះ សន្និសីទលើកទី ៥ នៃក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ដែលគ្រោងរៀបចំនៅទីក្រុងដូហា ឆ្នាំ ២០២២ នឹងក្លាយជាវេទិកាសំខាន់ សម្រាប់ទាញយកការគាំទ្រផ្នែកវិនិយោគ និងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់រយៈពេលវែង ព្រមទាំងសកម្មភាពដទៃទៀត ដើម្បីគាំទ្រការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពរបស់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ជារួម ដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់ការសម្រេចបានលក្ខខណ្ឌជាលើកទី ២ សម្រាប់ការចាកចេញក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ត្រូវពឹងផ្អែកលើកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ, កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ និងវិសមភាព ។ ទោះបីជំងឺកូវីដ-១៩ បានប៉ះពាល់ដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពក៏ដោយ ក៏វិបត្តិនេះបានបង្កើតជាកាលានុវត្តភាពសម្រាប់កម្ពុជា ក្នុងការកំណត់យកសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលជាគំរូអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចថ្មី ដែលអាចជួយបង្កើតតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់, កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ និងពង្រឹងការត្រៀមចាកចេញរបស់កម្ពុជាពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។

ក្នុងន័យនេះ ការផ្តោតតួនាទីនៃហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការលើកកម្ពស់គុណភាពនៃកំណើនគឺជាការងារចាំបាច់បំផុតសម្រាប់កម្ពុជា ។ ដូចនេះ ភាពរឹងមាំនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូក៏ដូចជាការគាំទ្រអន្តរជាតិ គឺជាការចាំបាច់បំផុតក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងស្តារសេដ្ឋកិច្ច, ការឈានទៅសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងការធានាបាននូវអន្តរកាលដោយរលូន បន្ទាប់ពីបានចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ។ លើមូលដ្ឋាននេះ កម្ពុជាបានត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចសម្រាប់ចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច តាមរយៈការងារត្រៀមរៀបចំ និងកិច្ចសហការរវាងក្រសួងនិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដែលបំពេញតួនាទីសំខាន់ដើម្បីធានាឱ្យមានរលូនក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាល ស្របតាមភាពមិនប្រាកដប្រជានៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្ន ដែលបង្កឡើងដោយជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩ ។

ជំពូក ៩
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្នុងបរិការណ៍នៃការប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩, របៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍ បានទទួលរងផលប៉ះពាល់ក្នុងកម្រិតផ្សេងគ្នា ដែលជះឥទ្ធិពលដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ក៏កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងឥតឈប់ឈររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើឱ្យកម្ពុជាក្តាប់ជាប់នូវកាលានុវត្តភាពក្នុងកាលទេសៈដ៏លំបាកនេះ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រឹងប្រែងដោះស្រាយបញ្ហារាំងស្ទះនានាដែលបង្កឡើងដោយសារជំងឺកូវីដ-១៩ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវអភិក្រម និងវិធានការឆ្លើយតបរហ័សប្រកបដោយភាពជាក់លាក់ និងប្រាកដនិយម ។ ការរៀបចំ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងវិធានការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព បានបង្ហាញអំពីភាពជាម្ចាស់ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយភាពស្វាហាប់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងសម្ពាធនៃវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩នេះ និងការបោះជំហានឆ្ពោះទៅការស្តារឡើងវិញនៃសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ កិច្ចសហការរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងការរួមគ្នាប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺរាតត្បាតសកល សម្រេចបានវឌ្ឍនភាព គួរកត់សម្គាល់ ។ សមិទ្ធផលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺរាតត្បាតសកល បានស្តែងចេញតាមរយៈភាពជោគជ័យនៃការដាក់ចេញយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងទូទាំងប្រទេស, វិធានការឆ្លើយតបនានាទៅនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ និងកិច្ចប្រឹងប្រែងក្នុងការស្តារឡើងវិញ ។

វឌ្ឍនភាពទាំងឡាយដែលរាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានកន្លងមក គឺដោយសារភាពជោគជ័យក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិសំខាន់ៗ ដែលរួមមាន÷ យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី ៤, ផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងយុទ្ធសាស្រ្តស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើនកិច្ចប្រឹងប្រែងក្នុងការស្តារឡើងវិញនូវប្រភពកំណើនសំខាន់ៗ តាមរយៈការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ដល់វិស័យគន្លឹះដែលមានផលិតភាពខ្ពស់, ការបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលដល់ធុរកិច្ច, និងការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលគាំទ្រដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ។ កិច្ចការទាំងអស់នេះត្រូវបានអនុវត្តស្របតាមគោល-នយោបាយ និងកំណែទម្រង់ ដែលបានរំលេចក្នុងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម ឆ្នាំ២០១៦-២០២៥, គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥, ច្បាប់វិនិយោគថ្មី, ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្រ្ត និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី ឆ្នាំ២០២១-២០២៣, និងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២១-២០៣៥ ។ ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយជាតិទាំងនេះមានគោលដៅកសាងភាពធន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន សំដៅកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធ តាមរយៈការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីការអភិវឌ្ឍតាមបែបឌីជីថលក្នុងបរិបទនៃបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម ៤.០ ។

ក្នុងន័យនេះ របាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងភាពជាដៃគូនៅកម្ពុជាបានឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការវិវត្តទូទៅនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា និងផ្តល់នូវសក្ខីកម្មជាក់លាក់ដែលបង្ហាញអំពីលទ្ធភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកៀរគរ និងគ្រប់គ្រងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ក៏ដូចជារបាយការណ៍នេះក៏បានរំលេចអំពីវឌ្ឍនភាព និងសមិទ្ធផលជាច្រើននៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងឆ្នាំ២០២០-២០២១ ។

ទោះបីជាមានការរឹតត្បិតលើការផ្តល់ធនធានសាធារណៈពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងបណ្តាឆ្នាំចុងក្រោយនេះក៏ដោយ ក៏ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានមានភាពល្អប្រសើរ ។ ទំហំហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ បានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់បើធៀបនឹងឆ្នាំមុន ។ ចំពោះទម្រង់នៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន, ការផ្ទេរទៅឥណទានសម្បទានបានស្តែងឱ្យឃើញអំពីវឌ្ឍនភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងការសម្រេចបានឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបរបស់កម្ពុជា ។ ប្រការទាំងនេះបានបង្ហាញអំពីភាពដឹកនាំ និងភាពជាម្ចាស់ ក៏ដូចជាកិច្ចប្រឹងប្រែងក្នុងការកៀរគរធនធានក្នុងស្រុក និងសមត្ថភាពទូទាត់សងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងរយៈពេល ៣ ឆ្នាំ ចុងក្រោយ (ឆ្នាំ២០១៩-២០២១) បានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សំគាល់ ។ រីឯការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទៅតាមវិស័យ ក៏បានតម្រឹមជាមួយនឹងអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី ៤ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តលើកកម្ពស់វឌ្ឍនភាពល្អ ក្នុងការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា ។ ការគាំទ្ររបស់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការមួយភាគធំ បានរួមចំណែកគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលដៅទី៣ "ធានាឱ្យជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនប្រកបដោយសុខភាពល្អ និងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់មនុស្សគ្រប់រូប និងគ្រប់វ័យ" និងគោលដៅទី ៩ "កសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលធន់នឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ លើកកម្ពស់ឧស្សាហូបនីយកម្មប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់នវានុវត្តន៍" ។ ការគាំទ្រទាំងនេះមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការឆ្លើយតបបន្ទាន់ផ្នែកសុខាភិបាល និងកិច្ចការដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តប្តេជ្ញាក្នុងដំណើរឆ្ពោះទៅការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ទោះបីកម្ពុជាបានជួបបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ពិសេសបញ្ហាប្រឈមដែលបណ្តាលមកពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ក្នុងន័យនេះ កិច្ចខិតខំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ប្រកបដោយ បរិយាប័ន្ន, ភាពធន់ និងចីរភាព រួមផ្សំនឹងការគាំទ្ររបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ បានក្លាយជាសសរស្តម្ភនៃផែនទីចង្អុលផ្លូវរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួនក្នុងការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍតិចតួច និងសម្រាប់ដំណាក់កាលបន្តទៀត ។

ផ្អែកលើរបកគំហើញក្នុងរបាយការណ៍នេះ ធនធានក្រៅប្រទេសបន្តតួនាទីសំខាន់ក្នុងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ពិសេសក្នុងបរិការណ៍នៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ កិច្ចការសំខាន់គឺត្រូវគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវធនធានទាំងនេះ ដើម្បីបំពេញបន្ថែមឱ្យហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក និងប្រភពធនធានដទៃទៀត រួមទាំងធនធានរបស់វិស័យសាធារណៈ និងឯកជន ក៏ដូចជាកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្បូង-ត្បូង ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាខ្ពស់ក្នុងការបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្នជាមួយគ្រប់តួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៩ (ពាន់ដុល្លារអាមេរិក)

Major Donors	Term of Assist.	Health	Edu	Social Prot.	Agri	Man., Min. & Trade	Rural Dev.	Bank. & Biz	Urb. Plan & Mana	Inf. & Com	Ene. Pos. &Ele	Trans.	Water & Sani	Comm. &Social	Cult &Art	Envir. & Con.	Climate Change	Gender	HID/ AIDS	Gov. &Admin	Tour	Budget/ BoP	Emer. &Food aid	Other	Total
Own Funds Disbursed	Grant	6,824	15,044	997	7,306	673	1,752			246	21	217		6,466	532	3,663	5,533	1,100	214	4,089			348	509	**55,534**
	Loan				7,967																				**7,967**
World Bank	Grant	400	636				16													328					**1,379**
	Loan	4,403	17,659		7,157		1,346					44,456	309												**75,331**
ADB	Grant		535		12,567		1,070	83	3,766			2,338	1,123			15,366				523					**37,371**
	Loan	4,410	19,830		64,689		12,081		44,508			15,010	33,863							5,890	5,361				**205,642**
GAVI Alliance	Grant	20,087																							**20,087**
Global Fund	Grant	40,854																							**40,854**
European Commission	Grant		27,094		17,476	1,613	671	472	403		2,862		369	490		420	497	354		12,673				113	**65,506**
Czech Republic	Grant	688	458		174	21							86				261								**1,689**
France	Grant	593	1,033		712		890				1,008		454	163	3,260	1,064				1,023	62				**10,263**
	Loan				61,504						38,021		85,563												**185,088**
Germany	Grant	6,359			3,563	3,414	5,196	403					84	168		149		486		9,148				508	**29,477**
Ireland	Grant	182	31				559																		**772**
Sweden	Grant	531	9,631	793												1,322	2,958	286		7,568					**23,088**
United Kingdom	Grant		285					76		136					50	94		115		349					**1,104**
Australia	Grant	9,703	6,949		9,622		695				4,102		4,102	732				523		3,060				1,737	**41,226**
Canada	Grant	992	392		1	178		471								57		120		597					**2,809**
China	Grant	31,814	3,880		1,415					287		17,708			37,546										**92,649**
	Loan				46,883						147,143	217,015													**411,042**
Japan	Grant	5,448	20,131		1,622	4,232	5,728		6,659		3,644	35,959	7,342	914		993	2,743	1,783		2,610			3,200	11,246	**114,253**
	Loan				17,767						1,963	66,760	6,911												**93,401**
New Zealand	Grant		3,429		3,467												276							60	**7,231**
Republic of Korea	Grant	6,418	3,677		2,693	495	891	1,810		596	900	346		7,062	2,014	696				3,200					**30,797**
	Loan				10,498		11,383					19,285	866												**42,032**
Switzerland	Grant	4,267	2,299		2,510		502	24			21			14				201		1,939	1,086				**12,863**
USA	Grant	24,377	8,273		10,248		10,525	500					6,573	1,839		7,762		130	4,805	19,456				841	**95,329**
SUB TOTAL: ALL DONORS:	Grant	159,535	103,779	1,790	73,373	10,627	28,494	3,838	10,828	1,264	12,558	56,568	20,134	17,847	43,403	31,586	12,268	5,098	5,019	66,562	1,148		3,548	15,014	684,281
	Loan	8,813	37,490		216,465		24,810		44,508		187,127	362,525	127,513							5,890	5,361				1,020,503
	Total	168,348	141,268	1,790	289,838	10,627	53,304	3,838	55,336	1,264	199,685	419,093	147,647	17,847	43,403	31,586	12,268	5,098	5,019	72,452	6,509		3,548	15,014	1,704,784
NGO Own Fund	Grand	87,553	74,803		11,708		22,798	5		51	160	313		56,200	253	8,623	1,039	875	6,447	4,701	445		29	405	276,407
GRAND TOTAL	**TOTAL**	**255,901**	**216,072**	**1,790**	**301,546**	**10,627**	**76,102**	**3,843**	**55,336**	**1,316**	**199,845**	**419,406**	**147,647**	**74,047**	**43,655**	**40,209**	**13,307**	**5,972**	**11,466**	**77,153**	**6,954**		**3,576**	**15,419**	**1,981,191**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០២០ (ពាន់ដុល្លារអាមេរិក)

Major Donors	Term of Assist.	Health	Edu	Social Prot.	Agri	Man., Min. & Trade	Rural Dev.	Bank. & Biz	Urb. Plan & Mana	Inf. & Com	Ene. Pos. &Ele	Trans.	Water & Sani	Comm. &Social	Cult &Art	Envir. & Con.	Climate Change	Gender	HID/ AIDS	Gov. &Admin	Tour	Budget/ BoP	Emer. &Food aid	Other	Total
Own Funds Disbursed	Grant	16,707	16,677	1,600	4,804	515	3,808	202		354	127	88	72	6,583	742	3,047	2,617	917	73	3,762			325	204	**63,226**
	Loan				14,879																				**14,879**
World Bank	Grant	300	270				228																		**798**
	Loan	29,536	16,868		17,555		3,823					18,046	2,674			1,292									**89,795**
ADB	Grant		607		7,131		1,428	156	5,044		232	4,986	1,071			3,328				29					**24,011**
	Loan	5,863	18,337		39,937		10,289		24,965		5,376	32,645	16,456							21,221	3,473	250,000			**428,561**
GAVI Alliance	Grant	8,869																							**8,869**
Global Fund	Grant	39,698																							**39,698**
European Commission	Grant		25,928	1,091	11,400	1,736			266	178	1,889		12,955	1,311		2,019	1,804	359		17,006		11,339		80	**89,360**
Czech Republic	Grant	373	1,292			40					49		236				172								**2,161**
France	Grant	5,107	1,255		3,039		1,042				1,111		952	224	2,794	1,030				290	351				**17,194**
	Loan		19,054								49,418														**68,472**
Germany	Grant	11,185			4,265	2,671	5,180	408					57	85		343		318		4,703				603	**29,819**
Ireland	Grant	298	23		113		737																		**1,171**
Sweden	Grant	896	10,586	2,048									299			1,466	3,234	237		8,312					**27,078**
United Kingdom	Grant	41	204	288	37			10		45					3	243		22		13					**905**
Australia	Grant	4,991	4,801		5,688		686				2,949		2,949	2,361				2,307		3,601				2,757	**33,091**
Canada	Grant	529	343		168	176		255								8		134		488					**2,101**
China	Grant	35,696	7,711							570		22,135	193		30,434										**96,739**
	Loan				51,288						147,490	199,243													**398,020**
Japan	Grant	25,129	18,402		4,728	3	10,609		19,572	6	1,578	20,241	1,404	48		4,556		458		8,407	35			1,511	**116,687**
	Loan				22,726						22,670	90,098	15,454									234,017			**384,964**
New Zealand	Grant		1,962		2,187		1,296										293							195	**5,934**
Republic of Korea	Grant	7,974	7,604		4,570	209	424	48		1,710	3,425	2,693	100	2,787	2,320	1,655				180					**35,698**
	Loan			50,000	12,747		1,566					3,246													**67,560**
Switzerland	Grant	4,393	2,520		3,660		57							30		21		7		2,930	1,002		212	741	**15,572**
USA	Grant	18,800	11,171		8,328		7,000	500		28			4,879	4,018		11,824		291	3,593	21,061			464	1,033	**92,991**
SUB TOTAL: ALL DONORS:	**Grant**	**180,983**	**111,355**	**5,027**	**61,889**	**5,350**	**32,494**	**1,579**	**24,882**	**2,891**	**11,360**	**50,142**	**25,167**	**17,447**	**36,293**	**29,539**	**8,120**	**5,049**	**3,666**	**70,783**	**1,388**	**11,339**	**1,001**	**7,126**	**703,102**
	Loan	**35,399**	**54,259**	**50,000**	**159,131**		**15,678**		**24,965**		**224,953**	**343,279**	**34,584**			**1,292**				**21,221**	**3,473**	**484,017**			**1,452,252**
	Total	**216,382**	**165,615**	**55,027**	**221,020**	**5,350**	**48,172**	**1,579**	**49,847**	**2,891**	**236,313**	**393,421**	**59,751**	**17,447**	**36,293**	**30,831**	**8,120**	**5,049**	**3,666**	**92,004**	**4,861**	**495,356**	**1,001**	**7,126**	**2,155,353**
NGO Own Fund	**Grand**	**81,352**	**65,112**		**7,300**		**23,893**				**0**			**53,638**	**80**	**8,459**	**893**	**890**	**5,298**	**4,078**	**58**			**1,359**	**255,411**
GRAND TOTAL	**TOTAL**	**297,734**	**230,727**	**55,027**	**226,549**	**5,350**	**72,065**	**1,579**	**49,847**	**2,891**	**236,314**	**393,421**	**59,751**	**71,085**	**36,373**	**39,290**	**9,012**	**5,938**	**8,964**	**96,082**	**4,920**	**495,356**	**1,001**	**8,485**	**2,410,764**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣

ការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០២១ (ពាន់ដុល្លារអាមេរិក)

Major Donors	Term of Assist.	Health	Edu	Social Prot.	Agri	Man., Min. & Trade	Rural Dev.	Bank. & Biz	Urb. Plan & Mana	Inf. & Com	Ene. Pos. &Ele	Trans.	Water & Sani	Comm. &Social	Cult &Art	Envir. & Con.	Climate Change	Gender	HID/ AIDS	Gov. &Admin	Tour	Budget/ BoP	Emer. &Food aid	Other	Total
UN Own Funds	Grant	20,345	15,706	3,262	2,723	618	4,631	256		462	233	28	521	9,023	655	3,679	2,507	1,067	182	5,029	74		6,013	880	**77,895**
	Loan				14,209																				**14,209**
World Bank	Grant		52				388									813									**1,253**
	Loan	15,242	8,229		22,116		12,053					25,578	1,756			1,169									**86,144**
ADB	Grant				4,217				1,460		117	1,508	3,990			1,482									**12,774**
	Loan	4,341	29,131		58,836		24,123		22,495		1,052	25,134	19,724							1,746	5,329			148	**192,058**
GAVI Alliance	Grant	9,107																							**9,107**
Global Fund	Grant	42,802																							**42,802**
European Commission	Grant		7,166	3,651	23,283	1,883	3,442	1,762	213	175	1,728		2,715	1,063		2,177	1,587	376		14,790		10,697		199	**76,908**
Czech Republic	Grant	245	1,551		183	33					67		466				185								**2,730**
France	Grant	1,468	1,088		3,612						1,050		664		2,657	472				919	242			768	**12,940**
	Loan												104,439												**104,439**
Germany	Grant	9,118		297	8,400	5,186	3,816	244			594					2,377	219	333		12,898				1,352	**44,835**
Ireland	Grant	119	10				713						535				200								**1,577**
Sweden	Grant		7,233										211			87	469			14,466					**22,466**
United Kingdom	Grant	1,964	639		70					25						535	158			28					**3,418**
Australia	Grant	33,777	7,188		8,061		1,357				2,431		2,431	2,037				2,037		4,203				2,958	**66,479**
Canada	Grant	890	344		236			263								42		120		894				144	**2,933**
China	Grant	29,726	8,289							613		22,135			17,228										**77,990**
	Loan				24,000						113,679	127,478													**265,157**
Japan	Grant	8,884	21,365	1,911	3,002		4,159		23,976		686	32,483	18,545	141		778		686		1,599					**118,215**
	Loan				19,603						66,510	178,113	18,143												**282,368**
New Zealand	Grant		1,978		2,070	3,194	1,065										285								**8,590**
Republic of Korea	Grant	10,471	7,076		3,098	109				7,470	2,585	4,337		4,471	1,731	2,343	2,609			90					**46,389**
	Loan				35,827		9,301					27,650	603												**73,381**
Switzerland	Grant	4,497	3,236	96	3,322									65	16	6				3,924	845		1,102	7	**17,115**
USA	Grant	33,601	15,333		10,500		7,000	449		214	15		3,569	4,033		8,790		651		23,787			2,045	2,129	**112,118**
Sub-Total All Donors	**Grant**	**207,013**	**98,254**	**9,218**	**74,804**	**11,023**	**26,570**	**2,975**	**25,649**	**8,960**	**9,506**	**60,492**	**33,646**	**20,832**	**22,286**	**23,579**	**8,219**	**5,269**	**182**	**82,627**	**1,160**	**10,697**	**9,161**	**8,437**	**758,534**
	Loan	**19,583**	**37,361**		**174,590**		**45,477**		**22,495**		**181,240**	**383,953**	**144,665**			**1,169**				**1,746**	**5,329**			**148**	**1,017,758**
	Total	**226,596**	**135,615**	**9,218**	**249,394**	**11,023**	**72,048**	**2,975**	**48,144**	**8,960**	**190,746**	**444,445**	**178,312**	**20,832**	**22,286**	**24,749**	**8,219**	**5,269**	**182**	**84,373**	**6,489**	**10,697**	**9,161**	**8,585**	**1,776,291**
NGO Own Fund	**Grand**	**88,517**	**56,766**		**7,326**		**23,417**				**30**	**11**		**53,847**		**8,596**	**67**	**1,324**	**4,632**	**4,333**				**251**	**250,329**
Grant Total	**TOTAL**	**315,113**	**192,381**	**9,218**	**254,692**	**11,023**	**95,464**	**2,975**	**48,144**	**8,960**	**190,776**	**444,455**	**178,312**	**74,679**	**22,286**	**33,345**	**8,286**	**6,593**	**4,814**	**88,707**	**6,489**	**10,697**	**9,161**	**8,836**	**2,026,620**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤

ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០១៣-២០២៣ (ពាន់ដុល្លារអាមេរិក)

Major Donor	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
UN Own Fund	50,015	53,907	47,191	65,708	59,395	62,444	63,501	77,386	91,241	76,820	52,694
World Bank	35,473	50,615	17,623	17,572	21,102	30,535	76,710	90,593	87,397	137,430	160,136
ADB	171,405	129,782	137,234	118,212	125,713	122,821	243,014	452,572	204,832	160,895	2,034
GAVI Alliance	10,688	5,483	18,951	16,265	10,865	7,906	20,087	8,869	9,107		
Global Fund	45,431	54,593	33,347	28,194	33,066	19,863	40,854	39,698	42,802	41,099	28,629
IAEA								719	863	287	
European Commission	36,606	70,317	55,796	55,706	50,756	88,402	65,506	89,360	76,908	108,675	55,794
Belgium	415										
Czech Republic	992	1,167	1,232	1,510	1,293	1,077	1,689	2,161	2,730	1,911	1,538
Finland	5,376	4,400									
France	17,760	59,454	63,314	32,136	90,796	80,604	195,351	85,666	117,379	130,030	245,946
Germany	34,254	29,804	25,790	46,939	38,377	37,294	29,477	29,819	44,835	82,927	56,659
Ireland	1,247	733	556	631	744	723	772	1,171	1,577		
Spain	4,105	1,567									
Sweden	33,818	33,037	21,803	30,102	33,549	23,769	23,088	27,078	22,466	18,010	6,985
United Kingdom	13,678	72	169	1,596	2,286	1,155	1,104	905	3,418	1,616	354
Australia	59,265	64,945	55,942	51,850	58,257	50,047	41,226	33,091	66,479	35,278	29,130
Canada	11,839	5,694	3,754	3,166	3,434	3,916	2,809	2,101	2,933	2,186	1,648
China	436,616	347,790	339,385	307,198	415,777	352,007	503,692	494,759	343,148	260,664	123,657
Japan	130,759	111,420	110,363	119,678	146,394	175,415	207,654	501,651	400,583	468,161	90,857
New Zealand	3,230	5,974	4,897	4,015	4,861	5,016	7,231	5,934	8,590	2,590	2,986
Republic of Korea	50,129	80,326	61,714	41,989	57,142	53,825	72,829	103,258	119,771	141,694	182,478
Switzerland	7,772	11,810	13,021	15,802	15,466	13,630	12,863	15,572	17,115	9,782	5,976
USA	93,457	91,606	100,966	77,867	93,183	91,722	95,329	92,991	112,118	97,068	67,027
SUB TOTAL: ALL DONORS:	**1,254,330**	**1,214,496**	**1,113,048**	**1,036,137**	**1,262,456**	**1,222,171**	**1,704,784**	**2,155,353**	**1,776,291**	**1,777,123**	**1,114,529**
NGO Own Fund	**220,764**	**228,865**	**237,007**	**250,955**	**259,792**	**274,920**	**276,407**	**255,411**	**250,329**	**83,176**	**23,903**
TOTAL DISBURSEMENTS	**1,475,094**	**1,443,361**	**1,350,055**	**1,287,092**	**1,522,248**	**1,497,091**	**1,981,191**	**2,410,764**	**2,026,620**	**1,860,299**	**1,138,431**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥

ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមវិស័យ ឆ្នាំ២០១៣-២០២៣ (ពាន់ដុល្លារអាមេរិក)

SECTORS	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Health	133,224	128,463	126,046	141,399	107,042	127,691	168,348	216,382	226,596	163,065	100,410
Education	90,452	112,083	117,128	109,640	127,645	138,166	141,268	165,615	135,615	148,740	77,797
Social Protection						328	1,790	55,027	9,218	7,792	6,760
Agriculture	177,811	211,785	165,779	135,892	173,098	184,351	289,838	221,020	249,395	286,709	236,722
Industrialization & Trade	11,121	3,179	4,450	5,887	22,882	7,191	10,627	5,350	11,023	7,340	9,449
Rural Development	56,402	65,062	71,547	45,559	84,412	66,963	53,304	48,172	72,048	112,314	117,808
Business & Financial Services	43,761	14,242	26,971	13,332	11,501	8,738	3,838	1,579	2,975	1,665	1,213
Urban Planning & Management	252	6,560	7,448	5,970	4,230	11,102	55,336	49,847	48,144	47,967	1,244
Technology, Information and Communications	2,894	10,489	4,975	12,468	346	1,783	1,264	2,891	8,960	8,029	1,028
Energy, Power & Electricity	60,109	66,500	54,239	158,304	157,441	97,644	199,685	236,313	190,746	113,743	82,917
Transportation	378,615	309,146	286,546	190,687	267,865	300,940	419,093	393,421	444,445	623,547	250,633
Water and Sanitation	59,190	63,541	37,626	38,994	86,054	78,262	147,647	59,751	178,312	80,221	124,655
Community Development	26,592	33,233	41,073	11,856	14,758	14,827	17,847	17,447	20,832	14,344	5,375
Culture & Arts	4,180	4,985	5,831	3,456	33,756	42,236	43,403	36,293	22,286	4,093	1,799
Environment and Sustainability	18,006	19,944	26,820	21,114	20,017	28,576	31,586	30,831	24,749	24,926	20,795
Climate Change (adaptation & mitigation)	8,233	5,922	6,481	6,062	7,310	11,500	12,268	8,120	8,219	34,652	6,733
Gender	9,070	8,058	5,877	6,434	4,189	5,602	5,098	5,049	5,269	4,162	2,284
HIV/AIDS	28,514	38,794	24,923	18,765	19,547	6,584	5,019	3,666	182	596	577
Governance & Administration	114,806	81,774	75,916	100,241	72,588	81,373	72,452	92,004	84,521	53,015	32,966
Tourism	717	547	1,759	1,334	14,803	2,565	6,509	4,861	6,489	2,060	659
Budget & BoP Support								495,356	10,697	10,778	
Emergency & Food Aid	19,054	24,873	14,638	1,001	125	105	3,548	1,001	9,161	1,844	1,861
Other	11,330	5,315	6,973	7,740	32,849	5,643	15,014	5,355	6,409	25,522	30,843
TOTAL	**1,254,330**	**1,214,496**	**1,113,048**	**1,036,137**	**1,262,456**	**1,222,171**	**1,704,784**	**2,155,353**	**1,776,291**	**1,777,123**	**1,114,529**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦

ការបើកផ្តល់ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការតាមរាជធានី និងខេត្ត ឆ្នាំ ២០១៩-២០២២ (ពាន់ដុល្លារអាមេរិក)

No	Provinces	Donor	2019	2020	2021	2022
1	Banteay Meanchey	UNs	1,040	2,093	3,389	1,605
		IFIs	66			
		European Union	4,516	4,092	3,537	13,656
		Bilateral	39,923	34,472	52,412	33,022
		NGO	9,693	9,759	9,216	3,143
		TOTAL	**63,707**	**60,341**	**76,242**	**60,056**
2	Battambang	UNs	2,223	3,302	5,347	3,680
		IFIs	785	2,316	2,816	5,540
		European Union	12,507	4,194	8,655	26,823
		Bilateral	73,983	77,101	102,580	55,792
		NGO	17,377	16,856	14,106	3,958
		TOTAL	**132,161**	**122,115**	**154,692**	**108,752**
3	Kampong Cham	UNs	1,298	2,371	2,214	1,942
		IFIs	314	1,106	3,747	8,474
		European Union	12,847	7,301	335	1,200
		Bilateral	51,070	36,317	54,439	51,104
		NGO	5,880	5,045	4,987	1,442
		TOTAL	**78,607**	**59,788**	**81,196**	**84,009**
4	Kampong Chhnang	UNs	2,124	2,208	1,878	1,477
		IFIs	1,111	1,819	2,146	4,425
		European Union	1,356	2,453	2,532	1,617
		Bilateral	19,309	30,930	60,530	64,424
		NGO	7,603	7,576	7,387	2,674
		TOTAL	**43,419**	**50,814**	**79,146**	**78,170**
5	Kampong Speu	UNs	1,905	2,809	2,601	1,533
		IFIs	708	1,917	2,119	4,252
		European Union	576	476	716	376
		Bilateral	21,187	13,044	7,425	27,362
		NGO	9,935	7,378	4,762	1,128
		TOTAL	**37,579**	**29,040**	**19,547**	**36,754**
6	Kampong Thom	UNs	3,935	3,005	3,782	3,710
		IFIs	809	1,855	2,041	3,722
		European Union	12,662	3,789	8,862	16,546
		Bilateral	14,690	14,493	16,197	5,541
		NGO	5,828	6,141	5,872	1,216
		TOTAL	**58,480**	**43,917**	**55,746**	**40,776**
7	Kampot	UNs	523	404	345	943
		IFIs	6,668	2,707	5,566	2,553
		European Union	2,359	2,380	4,750	5,672
		Bilateral	64,968	18,816	11,380	11,394
		NGO	7,245	6,981	7,899	1,120
		TOTAL	**90,382**	**37,001**	**38,407**	**33,759**
8	Kandal	UNs	1,366	1,235	1,495	1,401
		IFIs	246	945	1,944	5,158
		European Union	34,196	1,322	12,387	8,790
		Bilateral	21,357	21,725	41,534	84,961
		NGO	9,021	8,449	6,831	1,547
		TOTAL	**66,186**	**34,537**	**64,191**	**101,857**
9	Koh Kong	UNs	163	133	9	296
		IFIs	19	524	514	2,015
		European Union	13,299	8,162	1,130	2,258
		Bilateral	10,943	90,330	50,138	41,894
		NGO	2,523	3,106	3,599	2,867
		TOTAL	**33,790**	**104,542**	**57,730**	**49,330**
10	Kratie	UNs	1,260	1,761	1,759	1,630
		IFIs	5,837	4,714	9,361	11,854
		European Union	13,810	8,364	1,610	1,038
		Bilateral	23,262	21,317	28,016	5,160
		NGO	5,111	3,956	4,192	1,033
		TOTAL	**49,913**	**41,617**	**48,686**	**28,469**
11	Mondul Kiri	UNs	1,248	2,231	2,066	1,478
		IFIs	530	2,100	2,159	4,704
		European Union	1,253	1,530	1,126	1,134
		Bilateral	19,027	5,215	5,706	2,131
		NGO	4,982	4,549	4,721	970
		TOTAL	**32,274**	**16,870**	**16,520**	**10,417**
12	Phnom Penh	UNs	1,138	1,341	2,935	1,244
		IFIs	327	1,147	1,099	2,100
		European Union	80,729	19,218	102,023	5,843
		Bilateral	181,718	220,667	206,922	137,571
		NGO	71,496	63,870	63,181	9,905
		TOTAL	**350,809**	**311,561**	**380,731**	**156,663**
13	Preah Vihear	UNs	1,224	1,230	1,369	1,474
		IFIs	126	633	544	2,554
		European Union	11,640	2,825	3,021	9,269
		Bilateral	21,602	40,131	23,207	21,284
		NGO	6,467	4,957	4,747	470

No	Provinces	Donor	2019	2020	2021	2022
		TOTAL	**41,146**	**49,921**	**32,968**	**35,050**
14	**Prey Veng**	**UNs**	523	387	272	661
		IFIs				
		European Union	1,139	1,322	2,060	1,063
		Bilateral	20,831	21,056	15,548	8,992
		NGO	5,879	4,064	4,641	1,911
		TOTAL	**46,349**	**44,425**	**36,701**	**17,828**
15	**Pursat**	**UNs**	1,150	602	815	1,198
		IFIs	318	353	436	1,127
		European Union	352	597	1,220	681
		Bilateral	52,633	21,560	32,512	44,464
		NGO	5,342	3,752	3,072	622
		TOTAL	**85,312**	**36,419**	**47,298**	**51,644**
16	**Ratanak Kiri**	**UNs**	1,658	1,930	2,042	1,657
		IFIs	453	1,431	1,720	2,854
		European Union	515	983	1,150	291
		Bilateral	24,787	2,221	4,000	1,731
		NGO	4,896	5,756	6,267	452
		TOTAL	**32,309**	**12,321**	**15,178**	**6,985**
17	**Siem Reap**	**UNs**	4,710	2,705	4,592	4,373
		IFIs	1,152	4,290	5,063	12,082
		European Union	11,179	2,439	4,275	21,488
		Bilateral	22,530	30,220	54,493	34,596
		NGO	46,640	41,257	41,355	11,357
		TOTAL	**104,163**	**96,241**	**125,124**	**91,857**
18	**Preah Sihanouk**	**UNs**	1,422	1,119	1,528	1,173
		IFIs	4,446	1,805	3,504	1,600
		European Union	271	389	1,346	3,342
		Bilateral	26,121	24,030	59,517	210,770
		NGO	5,566	4,263	3,155	1,755
		TOTAL	**47,480**	**35,396**	**75,359**	**224,306**
19	**Stung Treng**	**UNs**	741	983	878	1,227
		IFIs	657	1,915	3,508	6,498
		European Union	291	644	681	286
		Bilateral	28,932	49,486	26,765	11,555
		NGO	3,318	4,433	5,058	703
		TOTAL	**44,060**	**60,722**	**42,141**	**25,776**
20	**Svay Rieng**	**UNs**	793	894	1,030	414
		IFIs				
		European Union	30	18	22	
		Bilateral	3,040	8,295	3,623	1,075
		NGO	3,585	3,267	2,407	1,018
		TOTAL	**14,278**	**30,212**	**18,408**	**6,434**
21	**Takeo**	**UNs**	806	946	1,029	1,266
		IFIs				
		European Union	5	222	200	
		Bilateral	13,386	4,151	12,978	19,586
		NGO	9,101	7,857	7,768	1,549
		TOTAL	**25,309**	**16,161**	**30,728**	**29,777**
22	**Otdar Meanchey**	**UNs**	536	340	197	330
		IFIs				
		European Union	1,323	1,680	1,757	3,480
		Bilateral	13,019	4,187	3,461	3,349
		NGO	3,457	3,670	3,401	669
		TOTAL	**18,423**	**10,022**	**8,897**	**7,828**
23	**Kep**	**UNs**	354	336	265	907
		IFIs				
		European Union	53	121	185	2,113
		Bilateral	13,321	16,468	886	780
		NGO	572	464	349	126
		TOTAL	**16,176**	**18,604**	**3,550**	**3,926**
24	**Pailin**	**UNs**	279	429	282	663
		IFIs				
		European Union	109	144	107	5
		Bilateral	1,832	2,647	5,719	4,591
		NGO	2,238	956	802	156
		TOTAL	**4,457**	**4,176**	**6,910**	**5,415**
25	**Tbong Khmum**	**UNs**	391	524	441	801
		IFIs	7,581	4,485	9,366	10,302
		European Union	368	138	173	1,150
		Bilateral	14,384	16,839	28,591	22,098
		NGO	3,446	3,184	2,487	931
		TOTAL	**27,467**	**27,812**	**46,307**	**46,167**